

LINGUA GALEGA E LITERATURA

Cursos: 2º e 4º ESO

Centro: CPIP de Castroverde

Curso académico 2022- 2023

ÍNDICE

1. Normativa.	3
2. Membros do departamento	3
3. Introducción e contextualización.	3 -5
4. Obxectivos.	5-7
Obxectivos de etapa na ESO.	
Concreción dos obxectivos para cada curso.	
5. Competencias clave.	7-9
Comunicación lingüística.	
Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía.	
Competencia dixital.	
Aprender a aprender.	
Competencias sociais e cívicas.	
Sentido de iniciativa e espírito emprendedor.	
Conciencia e expresións culturais.	
6. Vinculación entre obxectivos, secuenciación e temporalización de contidos, criterios de avaliación, estándares de aprendizaxe e grao mínimo de consecución de cada un, competencias clave, elementos transversais, instrumentos de avaliación e criterios de cualificación.	9-149
7. Metodoloxía didáctica, incluíndo as estratexias a desenvolver polo profesorado, para acadar os estándares de aprendizaxe, así como a adquisición das competencias clave.	150
8. Materiais e recursos didácticos	151
9. Procedemento para a avaliación inicial.	152
10. Procedemento de avaliación continua e final.	152
11. Procedemento para o seguimento e avaliación das materias pendentes na ESO.	153
12. Indicadores de logro para avaliar o proceso de ensino e a práctica docente.	153-4
13. Indicadores de logro para avaliar a programación didáctica.....	154
14. Atención á diversidade.....	154-155
15. Actividades complementarias e extraescolares.....	155-156
16.-Perfil competencial.....	157-158
17. Mecanismos de revisión, avaliación e modificación da programación en relación cos resultados académicos e procesos de mellora.....	158

1. Normativa

- **Lei Orgánica 8/2013**, do 9 de decembro (LOMCE) para a mellora da calidade educativa, que modifica en distintos aspectos a **Lei Orgánica 2/2006**, do 3 de maio, de educación (LOE).
- **Decreto 86/2015**, do 25 de xuño, polo que se establece o currículo da Educación Secundaria Obligatoria e do Bacharelato na Comunidade Autónoma de Galicia (DOG 29.06.15).
- **Resolución do 11 de maio de 2018**, da Dirección Xeral de Educación, Formación Profesional e Innovación Educativa, pola que se ditan instrucións para o desenvolvemento, no curso académico 2018/19, do currículo establecido no Decreto 86/2015, do 25 de xuño, da educación secundaria obrigatoria e do bacharelato nos centros docentes da Comunidade Autónoma de Galicia. (DOG 22.05.18)

2. Membros do departamento

Composición do Departamento

MATERIA	CURSO	GRUPOS	PROFESORA
Lingua Galega e Literatura	1º ESO		Mª Remedios García Cortón
Lingua Galega e Literatura	2º ESO		Mª Remedios García Cortón
Lingua Galega e Literatura	2º ESO	Agrupamento	Mª Remedios García Cortón
Lingua Galega e Literatura	3º ESO		Mª Remedios García Cortón
Lingua Galega e Literatura	4º ESO		Mª Remedios García Cortón
Lingua Galega e Literatura	4º ESO	Agrupamento	Mª Remedios García Cortón
Xefatura de Departamento	Mª Remedios García Cortón		

Total horas lectivas departamento : 18 horas

3. Introducción e contextualización.

Introdución:

As linguas son instrumento de comunicación e de interacción social, de conservación e transmisión de coñecemento, de participación cidadá na vida social, de investigación, creación, experimentación e descuberta. E achégannos ao xeito de vida e ás formas de pensamento doutros pobos e dos seus patrimonios culturais.

A lingua apréndese non para falar, ler ou escribir sobre a lingua, senón para falar, ler e escribir sobre emocións, afectos e aventuras, sobre o mundo, como medio das relacións interpersoais, motor do noso

pensamento e das nosas reflexións, e porta de acceso ao coñecemento. Neste marco, a formación lingüística no contexto escolar é un instrumento para a equidade, xa que debe facilitar os medios necesarios para comunicar no ámbito educativo e na vida profesional e social, nomeadamente en contextos formais e educativos, ademais de sensibilizar cara a usos creativos e lúdicos das linguas, e achegar ao patrimonio literario e cultural que estas propician.

Xa que logo, o/a aprendiz plurilingüe realizará transferencias de coñecementos e experiencias lingüísticas adquiridos nunha lingua para abordar tarefas de comunicación, creación e aprendizaxe noutra lingua diferente. Esta capacidade de transferencia non só permite descubrir as regularidades dunha lingua total ou parcialmente descoñecida e relacionalas, desde o punto de vista teórico, coas regularidades observadas noutras linguas que coñece, ou identificar termos emparentados en todas as linguas, senón que, ademais, promove a tolerancia perante palabras descoñecidas, nomeadamente importante nos contextos de comprensión que necesitan a fluidez, como son a lectura extensiva e a comprensión de textos orais sen posibilidade de verificación do entendido. Pola súa banda, mediante o diálogo intercultural pónense en xogo dispositivos de relación social esenciais, como son o recoñecemento do outro como lexítimo, o reforzamento da identidade propia no recoñecemento da identidade das demais persoas, a aceptación da diversidade persoal, social e cultural, e o respecto dos dereitos fundamentais.

No contexto escolar, a aprendizaxe das linguas está dirixida ao logro de obxectivos similares, aínda que con diferentes niveis de dominio. Por iso, un estudo integrado de todas as linguas posibilita, por unha banda, que os contidos, os procesos e as estratexias que se traballan nunha lingua sexan igualmente utilizados nas actividades lingüísticas de comprensión e produción nas demais e, por outra, que se poida focalizar, no proceso de ensino e aprendizaxe, nos elementos diferenciadores e en todos aqueles aspectos que teñen incidencia directa na capacidade de comunicarse adecuadamente.

Por outra banda, o tratamento integrado das linguas debe considerar o punto de partida diferente de cada unha delas. Xa que logo, non se pode esquecer a situación de minorización da lingua galega, que cómpre atender e dinamizar adecuadamente. Con esa finalidade, é preciso favorecer o uso e a aprendizaxe desta lingua de xeito que se impulse a súa normalización e se venzan as dificultades da súa menor presenza e repercusión social, motivadas en moitos casos por prexuízos que é necesario desmontar e superar. O alumnado galego debe rematar a súa escolarización co nivel de usuario competente nas dúas linguas oficiais, galego e castelán, o que implica a utilización adecuada e eficaz das dúas linguas nun amplo repertorio de situacións comunicativas, propias de diferentes ámbitos, cun grao crecente de formalidade e complexidade.

As linguas, teñen como obxectivo o desenvolvemento da competencia comunicativa do alumnado, entendida en todas as súas vertentes: pragmática, lingüística, sociolingüística e literaria. Así, achegan as ferramentas e os coñecementos necesarios para desenvolverse satisfactoria e eficazmente en calquera situación de comunicación da vida privada, social e profesional. Eses coñecementos, que articulan os procesos de comprensión e expresión oral por unha banda, e de comprensión e expresión escrita por outra, constitúen instrumentos esenciais para a aprendizaxe no ámbito educativo e, posteriormente, ao longo da vida.

A reflexión literaria, presente nun bloque de contidos nas linguas ambientais, o galego e o castelán, e nas linguas clásicas, a través da lectura, mediante a comprensión e interpretación de textos significativos favorece o coñecemento das posibilidades expresivas da lingua, desenvolve a capacidade crítica e creativa dos/das estudantes, dálles acceso á memoria, á creatividade, á imaxinación, á descuberta das outras persoas, ao coñecemento doutras épocas e culturas, e enfróntaos/as a situacións, sentimentos e emocións nunca experimentados, que enriquecen a súa visión do mundo e favorecen o coñecemento deles/as mesmos/as.

En definitiva, as linguas perseguen o obxectivo último de contribuír á formación de cidadáns e cidadás cunha competencia comunicativa que lles permita interactuar satisfactoriamente en todos os ámbitos que forman e van formar parte da súa vida. Isto esixe unha reflexión sobre os mecanismos de usos orais e escritos da súa propia lingua, e das outras linguas que estudan e coñecen, e a capacidade de interpretar e valorar o mundo, de formar as súas opinións, propias, claras e fundamentadas, e de gozar, a través da lectura crítica de obras literarias.

A materia de Lingua Galega e Literatura preséntase, en todos os cursos das etapas de educación secundaria obrigatoria e de bacharelato, estruturada en cinco bloques, o que non debe implicar que a actividade docente se corresponda con esta ordenación, senón que, pola contra, se deben producir múltiples conexións entre todos eles.

Contextualización:

O CPI Plurilingüe de Castroverde está situado en Castroverde (municipio da provincia de Lugo), e pertencente á comarca de Lugo, e á Reserva da Biosfera “Terras do Miño”. Limita ao norte co municipio de Pol, ao sur con Baralla e o Corgo, ao leste con Baleira e ao oeste con Lugo.

A poboación é eminentemente rural, diseminada en aldeas, con actividades agrícolas e gandeiras principalmente, e con traballos por conta allea, fixos ou esporádicos, dalgún membro da familia. Hai algunha pequena industria e na capitalidade actividades do sector servizos : hostalería, comercio, banca...

En xeral, podemos considerar que a situación económico-social das familias do alumnado é de tipo medio-baixo, ao igual có nivel de estudos, aínda que resulta conveniente diferenciar entre aquelas familias cuxos compoñentes teñen maior idade, que adoitan ter un nivel de estudos inferior, e as familias máis novas, cun maior nivel de escolarización (todos coa ensinanza básica cursada e, con frecuencia, con estudos medios).

A lingua empregada maioritariamente na contorna é o galego, de xeito practicamente exclusivo nas aldeas; aínda que contamos con varios alumnos de familias procedentes de países latinoamericanos e de Marrocos

Malia ser maioritaria a presenza da lingua galega, o seu prestixio sociolingüístico é baixo existindo aínda unha tendencia a crer que non é útil falar galego nin aprendelo, considerándose máis unha lingua familiar e asociada aos ámbitos rurais.

Este centro recibe alumnado dos concellos de Castroverde e Baleira principalmente, tamén algún do Corgo e Baralla.

Dirección: Rúa dos Nenos s/n 27120 Castroverde

Tlf: 982 87 01 75 Fax: 982 87 01 82

<http://www.edu.xunta.gal/centros/ies.castroverde@edu.xunta.gal>

4. Obxectivos

Obxectivos de etapa na ESO:

A Educación Secundaria Obrigatoria contribuirá a desenvolver nos alumnos e as alumnas as capacidades que lles permitan conseguir os seguintes obxectivos:

a. Asumir responsablemente os seus deberes, coñecer e exercer os seus dereitos no respecto aos demais, practicar a tolerancia, a cooperación e a solidariedade entre as persoas e grupos, exercitarse no diálogo afianzando os dereitos humanos e a igualdade de trato e de oportunidades entre mulleres e homes, como valores comúns dunha sociedade plural e prepararse para o exercicio da cidadanía democrática.

b. Desenvolver e consolidar hábitos de disciplina, estudo e traballo individual e en equipo como condición necesaria para unha realización eficaz das tarefas da aprendizaxe e como medio de desenvolvemento persoal.

c. Valorar e respectar a diferenza de sexos e a igualdade de dereitos e oportunidades entre eles. Rexeitar a discriminación das persoas por razón de sexo ou por calquera outra condición ou circunstancia persoal ou social. Rexeitar os estereotipos que supoñan discriminación entre homes e mulleres, así como calquera manifestación de violencia contra a muller.

d. Fortalecer as súas capacidades afectivas en todos os ámbitos da personalidade e nas súas relacións cos demais, así como rexeitar a violencia, os prexuízos de calquera tipo, os comportamentos sexistas e resolver pacificamente os conflitos.

- e.** Desenvolver destrezas básicas na utilización das fontes de información para, con sentido crítico, adquirir novos coñecementos. Adquirir unha preparación básica no campo das tecnoloxías, especialmente as da información e a comunicación.
- f.** Concibir o coñecemento científico como un saber integrado, que se estrutura en distintas disciplinas, así como coñecer e aplicar os métodos para identificar os problemas nos diversos campos do coñecemento e da experiencia.
- g.** Desenvolver o espírito emprendedor e a confianza en si mesmo, a participación, o sentido crítico, a iniciativa persoal e a capacidade para aprender a aprender, planificar, tomar decisións e asumir responsabilidades.
- h.** Comprender e expresar con corrección, oralmente e por escrito, na lingua galega e na lingua castelá, textos e mensaxes complexas, e iniciarse no coñecemento, na lectura e no estudo da literatura.
- i.** Comprender e expresarse nunha ou máis linguas estranxeiras de maneira apropiada.
- l.** Coñecer, valorar e respectar os aspectos básicos da cultura e da historia propias e das outras persoas, así como o patrimonio artístico e cultural, coñecer mulleres e homes que realizaron achegas importantes á cultura e sociedade galega ou a outras culturas do mundo.
- m.** Coñecer e aceptar o funcionamento do propio corpo e o dos outros, respectar as diferenzas, afianzar os hábitos de coidado e saúde corporais e incorporar a educación física e a práctica do deporte para favorecer o desenvolvemento persoal e social. Coñecer e valorar a dimensión humana da sexualidade en toda a súa diversidade. Valorar criticamente os hábitos sociais relacionados coa saúde, o consumo, o coidado dos seres vivos e o medio ambiente, contribuíndo á súa conservación e mellora.
- n.** Apreciar a creación artística e comprender a linguaxe das distintas manifestacións artísticas, utilizando diversos medios de expresión e representación.
- ñ.** Coñecer e valorar os aspectos básicos do patrimonio lingüístico, cultural, histórico e artístico de Galicia, participar na súa conservación e mellora e respectar a diversidade lingüística e cultural como dereito dos pobos e das persoas, desenvolvendo actitudes de interese e respecto cara ao exercicio deste dereito.
- o.** Coñecer e valorar a importancia do uso do noso idioma como elemento fundamental para o mantemento da nosa identidade e como medio de relación interpersoal e expresión de riqueza cultural nun contexto plurilingüe, que nos comunica con outras linguas, en especial coas pertencentes a comunidade lusófona.

Obxectivos xerais na área de Lingua Galega e Literatura (adaptados ao contexto do centro e do alumnado)

1	Asumir responsablemente os seus deberes, coñecer e exercer os seus dereitos no respecto ás demais persoas, practicar a tolerancia, a cooperación e a solidariedade entre as persoas e os grupos, exercitarse no diálogo, afianzando os dereitos humanos e a igualdade de trato e de oportunidades entre mulleres e homes, como valores comúns dunha sociedade plural e prepararse para o exercicio da cidadanía democrática.
2	Desenvolver e consolidar hábitos de disciplina, estudo e traballo individual e en equipo, como condición necesaria para unha realización eficaz das tarefas da aprendizaxe e como medio de desenvolvemento persoal
3	Valorar e respectar a diferenza de sexos e a igualdade de dereitos e oportunidades entre eles. Rexeitar a discriminación das persoas por razón de sexo ou por calquera outra condición ou circunstancia persoal ou social. Rexeitar os estereotipos que supoñan discriminación entre homes e mulleres
4	Fortalecer as súas capacidades afectivas en todos os ámbitos da personalidade e nas súas relacións coas demais persoas, así como rexeitar a violencia, os prexuízos de calquera tipo e os comportamentos sexistas, e resolver pacificamente os conflitos.
5	Desenvolver destrezas básicas na utilización das fontes de información, para adquirir novos coñecementos con sentido crítico. Adquirir unha preparación básica no campo das tecnoloxías, especialmente as da información e a da comunicación.
6	Desenvolver o espírito emprendedor e a confianza en si mesmo, a participación, o sentido crítico, a iniciativa persoal e a capacidade para aprender a aprender, planificar, tomar decisións e asumir responsabilidades.

7	Comprender e expresar con corrección, oralmente e por escrito, na lingua galega e na lingua castelá, textos e mensaxes complexas, e iniciarse no coñecemento, na lectura e no estudo da literatura.
8	Coñecer, valorar e respectar os aspectos básicos da cultura e da historia propias e das outras persoas, así como o patrimonio artístico e cultural. Coñecer mulleres e homes que realizaran achegas importantes á cultura e á sociedade galega, ou a outras culturas do mundo
9	Apreciar a creación artística e comprender a linguaxe das manifestacións artísticas, utilizando diversos medios de expresión e representación.
10	Coñecer e valorar os aspectos básicos do patrimonio lingüístico, cultural, histórico e artístico de Galicia, participar na súa conservación e na súa mellora e respectar a diversidade lingüística e cultural como dereito dos pobos e das persoas, desenvolvendo actitudes de interese e respecto cara ao exercicio deste dereito.
11	Coñecer e valorar a importancia do uso da lingua galega como elemento fundamental para o mantemento da identidade de Galicia, e como medio de relación interpersoal e expresión de riqueza cultural nun contexto plurilingüe, que permite a comunicación con outras linguas, en especial coas pertencentes á comunidade lusófona.

5. Competencias clave

Competencias: son as capacidades para aplicar de forma integrada os contidos propios de cada ensinanza e etapa educativa, co fin de lograr a realización axeitada de actividades e a resolución eficaz de problemas complexos.

As competencias clave do currículo son as seguintes:

CCL: Comunicación lingüística.

CMCCT: Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía .

CD: Competencia dixital.

CAA: Aprender a aprender.

CSC: Competencias sociais e cívicas.

CSIEE: Sentido de iniciativa e espírito emprendedor.

CCEC: Conciencia e expresións culturais.

Competencia en Comunicación lingüística (CCL) é a competencia máis desenvolvida no currículo de Lingua Galega e Literatura. A (CCL) é o resultado da acción comunicativa dentro de prácticas sociais determinadas, nas cales o individuo actúa con outros interlocutores e a través de textos en múltiples modalidades, formatos e soportes. Precisa da interacción de distintas destrezas, xa que se produce en múltiples modalidades de comunicación e en diferentes soportes. Desde a oralidade e a escritura ata as formas máis sofisticadas de comunicación audiovisual ou mediada pola tecnoloxía, o individuo participa dunha complexa armazón de posibilidades comunicativas grazas ás cales espalla a súa competencia e a súa capacidade de interacción con outros individuos. Instrumento fundamental para a socialización e o aproveitamento da experiencia educativa, por ser unha vía privilexiada de acceso ao coñecemento dentro e fóra da escola.

As linguas, teñen como obxectivo o desenvolvemento da competencia comunicativa do alumnado, entendida en todas as súas vertentes: pragmática, lingüística, sociolingüística e literaria. Así, achegan as ferramentas e os coñecementos necesarios para desenvolverse satisfactoria e eficazmente en calquera situación de comunicación da vida privada, social e profesional. Eses coñecementos, que articulan os procesos de comprensión e expresión oral por unha banda, e de comprensión e expresión escrita por outra, constitúen instrumentos esenciais para a aprendizaxe no ámbito educativo e, posteriormente, ao longo da vida.

Dende a nosa materia trabállase a comprensión de textos escritos e orais; mantense unha actitude positiva cara á lectura;a expresión oral con corrección, adecuación e coherencia; a utilización dun vocabulario adecuado; as estruturas lingüísticas e as normas ortográficas e gramaticais correctas para elaborar textos escritos e orais;o emprego de diferentes rexistros e diversas situacións comunicativas ; o respecto polas normas de comunicación en calquera contexto: quenda de palabra, escoita atenta ao interlocutor;redacción de distintos tipos de textos de forma creativa con sentido literario;produción de textos escritos de diversa

complexidade para o seu uso en situacións cotiás ou en materias diversas; valorar as estratexias que permitan o desenvolvemento das catro habilidades básicas: comprensión oral, lectora, expresión oral e escrita...

Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía (CMCCT)

Na nosa materia traballaremos actitudes e valores baseados no rigor, no respecto aos datos e a veracidade, así como a capacidade do alumnado para razoar, describir, interpretar e predicir distintos fenómenos nun determinado contexto.

Ademais o alumnado debe comprometerse co uso responsable dos recursos naturais para promover un desenvolvemento sostible, tomar conciencia dos cambios producidos polo ser humano no contorno natural e as súas repercusións na vida futura, comprender o que acontece arredor nosa e responder preguntas, resolver problemas seleccionando os datos e as estratexias apropiadas, aplicar estratexias de resolución de problemas a situacións da vida cotiá, interpretar correctamente a información presentada en formato gráfico...

Competencia dixital (CD)

Tamén está integrado na nosa programación o fomento das TIC, que utilizamos como un instrumento máis de traballo e acceso ás fontes e o procesamento da información. Para iso traballaremos diferentes destrezas relacionadas co acceso á información, o procesamento e uso para a comunicación, a creación de contidos, a seguridade e a resolución de problemas. Procurarase que o alumnado sexa capaz de facer un uso habitual dos recursos tecnolóxicos dispoñibles para resolver problemas, así como avaliar e seleccionar novas fontes de información e innovacións tecnolóxicas en función da súa utilidade para acometer tarefas ou obxectivos específicos.

Competencia para aprender a aprender (CAA)

A competencia de aprender a aprender implica ser consciente das necesidades e dos procesos de aprendizaxe, o recoñecemento de oportunidades e a habilidade de superar dificultades para poder aprender con éxito.

Traballarase para que o alumnado sexa quen de xestionar os recursos e as motivacións persoais en favor da aprendizaxe, xere estratexias para aprender en distintos contextos de aprendizaxe, aplique estratexias para a mellora do pensamento crítico, creativo, emocional, planifique os recursos necesarios e os pasos que se deben realizar no proceso de aprendizaxe, tome conciencia dos procesos de aprendizaxe, aplique técnicas de estudo que posibiliten a aprendizaxe: resumo e esquemas, aplique en diferentes contextos os coñecementos adquiridos...

Competencias sociais e cívicas (CSC)

Levan a habilidade e capacidade para utilizar os coñecementos e actitudes sobre a sociedade, entendida desde as diferentes perspectivas, na súa concepción dinámica, cambiante e complexa, para interpretar fenómenos e problemas sociais.

No noso traballo tamén temos en conta a educación nos seguintes valores:

- Responsabilidade: valoramos a entrega puntual dos traballos e facémolos responsables da organización de determinadas actividades (como o roteiro dalgún escritor), sempre guiados e asesorados pola profesora. Tamén deben ser responsables do seu material e da súa aula.
- Tolerancia: traballamos este valor mediante a lectura de libros que nos permiten coñecer mellor unha determinada situación como o autismo en *María e mais eu* e o alzhéimer en *Engurras*. Coñecer estas situacións permitiralles superar calquera discriminación.
- Esfuerzo: valoramos o esforzo individual puntuando o traballo na clase.

Tamén a solidariedade e o respecto á pluralidade cultural, política, relixiosa ou de calquera outra natureza, a cooperación nos traballos colectivos e nos debates establecidos na aula, saber valorar a importancia da familia e das relacións que nela se establecen...

Sentido da iniciativa e espírito emprendedor (CSIEE)

Para exercer dun modo consciente, crítico e reflexivo o exercicio da liberdade e emprender accións que beneficien a sociedade, resulta necesario que os alumnos e as alumnas desenvolvan aspectos como a autonomía, o liderado, a creatividade ou a iniciativa persoal.

Traballárase para que o alumnado expoña as súas ideas, asuma responsabilidades ou xestione os recursos materiais e persoais que ten ao seu alcance, sexa constante no seu traballo superando as dificultades...

Conciencia e expresións culturais (CEC)

Na nosa materia ocupa un lugar especial o recoñecemento da pluralidade lingüística e cultural de España. Vemos e comentamos fragmentos de películas nas distintas linguas e tamén comentamos noticias referentes ao plurilingüismo.

Farase fincapé en que o alumnado coñeza, comprenda, valore con espírito crítico, con actitude aberta e respectuosa as diferentes manifestacións culturais e artísticas; que sexa capaz de utilizalas como fonte de enriquecemento e goce persoal e consideralas como parte da riqueza e patrimonio dos pobos.

Ademais procurarase que os alumnos/as desenvolvan a imaxinación e a creatividade redactando textos propios con certa pretensión literaria seguindo un modelo, valoren o texto literario como unha manifestación artística e cultural de gran valor dentro dunha comunidade.

6. Vinculación entre obxectivos, secuenciación e temporalización de contidos, criterios de avaliación, estándares de aprendizaxe e grao mínimo de consecución de cada un, competencias clave, elementos transversais, instrumentos de avaliación e criterios de cualificación.

2º ESO

TEMA 1			
OBXECTIVOS 1.-Coñecer o concepto de prexuízo, especialmente os que afectan á lingua, analizando as razóns que motivan a súa orixe e construíndo unha opinión crítica para os poder combater. 2.-Detectar e desbotar prexuízos lingüísticos, especialmente os referidos á lingua galega. 3.-Entender e analizar a mecánica da comunicación, así como os elementos que interveñen no proceso comunicativo. 4.-Saber cales son as funcións da linguaxe e que factores as determinan. 5.-Identificar e analizar as particularidades da lingua galega en canto á súa vitalidade e status social e legal. 6.-Entender os conceptos de lingua maioritaria, lingua minoritaria e lingua minorizada, relacionándoos con outros conceptos propios da sociolingüística. 7.- Comprender e analizar a realidade lingüística galega a través do estudo das súas variedades internas. 8.-Estudar e valorar os fenómenos lingüísticos propios do galego, en particular a gheada e o seseo. 9.-Repasar os compoñentes do alfabeto galego e determinar os casos en que poden aparecer certas letras e grafías «exóticas».			
TEMPORALIZACIÓN Setembro e outubro			
CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	COMPETENCIAS CLAVE

<p><i>O reencontro en Longa lingua</i>, Ánxela Gracián</p> <p>Os prexuízos lingüísticos</p> <p>A comunicación. O proceso comunicativo. Os elementos da comunicación. As funcións da linguaxe.</p> <p>O status da lingua galega. As variedades internas. A gheada e o seseo</p> <p>O alfabeto: as grafías j, k, w, y</p>	B.1.1. Comprender e interpretar a intención comunicativa, o tema, as ideas principais e os datos relevantes de diferentes textos orais dos medios de comunicación (crónicas, reportaxes e documentais) e elaborar esquemas e resumos.	LGB1.1.1. Comprende o sentido global e identifica a intención comunicativa de textos orais de carácter informativo propios dos medios de comunicación audiovisual (reportaxes, crónicas e documentais).	CCL CAA
		LGB1.1.2. Traslada a información relevante de discursos orais dos medios de comunicación audiovisual a esquemas ou resumos.	CCL CAA
	B1.2. Extraer a intención comunicativa, o tema, as ideas principais e os datos relevantes de diferentes textos orais dos ámbitos social e educativo.	LGB1.2.1. Recoñece, xunto ao propósito e a idea xeral, os feitos e datos relevantes en textos orais do ámbito social e educativo.	CCL CAA
		LGB1.2.2. Comprende e segue as instrucións para realizar tarefas de aprendizaxe con progresiva autonomía.	CAA
	B1.3. Coñecer e usar as normas de cortesía nas intervencións orais propias e alleas da actividade educativa, tanto espontáneas como planificadas.	LGB1.3.1. Coñece, aprecia e usa as normas que rexen a cortesía na comunicación oral (intervén na quenda que lle corresponde, respecta as opinións e recoñece e rexeita a linguaxe discriminatória).	CSC CCL
		LGB1.3.2. Recoñece a importancia dos aspectos prosódicos (entoación, pausas, ton, timbre e volume) e o significado dos trazos máis característicos da linguaxe non verbal.	CCL CSC CSIE
	B1.4. Identificar o propósito comunicativo en textos orais dos medios de comunicación, analizar criticamente os seus contidos e interpretar as connotacións e mensaxes discriminatorias implícitas.	LGB1.4.1. Diferencia as ideas principais e as secundarias e identifica a intención comunicativa de programas de carácter informativo: noticias, reportaxes e crónicas.	CCL
		LGB1.4.2. Compara o tratamento da mesma noticia en diferentes medios de comunicación e extrae conclusións a partir das coincidencias e diferenzas atopadas.	CCL CAA CSIEE
		LGB1.4.3. Reflexiona sobre as mensaxes e rexeita usos lingüísticos que levan implícitos prexuízos e	CSC CAA

		discriminacións.	
	B1.5. Valorar as producións emitidas cunha fonética e prosodia correcta e amosar unha actitude crítica ante os prexuízos que se poidan asociar a ela	LGB1.5.1. Aprecia a emisión dunha pronuncia e prosodia correcta, reconece os erros nas producións orais propias e alleas e propón solución para melloralas.	CCL CAA
		LGB1.5.2. Comprende, interpreta e rexeita os prexuízos que se poidan asociar á pronuncia galega.	CAA
		LGB1.5.3. Asume, se a posúe, a variante dialectal propia e utilízala na súa práctica habitual.	CCL CCEC
	B1.6. Producir textos orais, en intervencións espontáneas, adecuadas á situación e á intención comunicativa desexada, con coherencia, cohesión e corrección.	LGB1.6.1. Produce textos orais, en intervencións espontáneas, adecuadas á situación e á intención comunicativa desexada, con coherencia, cohesión e corrección.	CCL CSC
		LGB1.6.2. Participa con fluidez nas intervencións orais espontáneas respectando as regras morfosintácticas desta lingua, en especial a colocación do pronome átono, así como a fonética galega (pronuncia das sete vogais, n velar e fonema fricativo palatal xordo).	CCL
		LGB1.6.3. Emprega nas intervencións orais espontáneas expresións propias do galego (fraseoloxía adecuada).	CCL
		LGB1.6.4. Emprega nas intervencións orais espontáneas un léxico rico e variado.	CCL
	B1.8. Participar activamente en situación propias do ámbito educativo e de interese para o alumnado que xeren intercambio de opinión.	LGB1.8.1. Intervén en debates e coloquios do ámbito educativo con respecto ás regras de interacción e ás opinións alleas.	CCL CSC
		LGB1.8.2. Cínguese ao tema, non divaga e atende ás instrucións da persoa moderadora nos debates e	CCL CSC

		coloquios.	
		LGB1.8.3. Expresa e compara con compañeiras/os a súa opinión sobre unha obra de lectura.	CSC CAA
	B1.10. Producir discursos breves e comprensibles, nun rexistro neutro, informal ou máis culto, sobre temas da vida cotiá ou educativa.	LGB1.10.1. Participa en conversas informais nos que intercambia información e expresa a súa opinión, fai invitacións e ofrecementos e pide e dá indicacións ou instrucións sinxelas.	CCL CSC CSIEE CCEC
		LGB1.10.4. Analiza similitudes e diferenzas entre discursos formais e espontáneos.	CCL CAA
	B2.1. Aplicar os coñecementos sobre a lingua e as normas do uso lingüístico para resolver problemas de comprensión	LGB2.1.1. Analiza e sintetiza o contido dun texto en resumos e esquemas que estruturan visualmente as ideas.	CCL CAA
		LGB2.1.2. Busca o significado do léxico descoñecido a partir do contexto, analiza a forma das palabras ou usa dicionarios para contextualizar as acepcións.	CCL CAA
		LGB2.1.3. Identifica a idea principal e as secundarias e comprende a relación existente entre elas.	CCL
		LGB2.1.4. Relaciona a información explícita e implícita dun escrito en función do contexto.	CCL
		LGB2.1.5. Compila información para comprender e ampliar o coñecemento das mensaxes: busca bibliografía; consulta libros, revistas, xornais; utiliza recursos audiovisuais e buscadores de internet.	CCL CAA
		LGB2.1.6. Contrasta os contidos dos textos analizados cos coñecementos	CCL CAA

		proprios, antes e despois da lectura.	
	B2.3. Comprender e interpretar, en formato papel ou dixital, textos propios dos medios de comunicación (noticias).	LGB2.3.1. Comprende e interpreta textos propios dos medios de comunicación (noticias).	CCL CSC
	B2.4. Comprender e interpretar en formato papel ou dixital, textos propios da vida educativa, especialmente, os instrutivos e expositivos: webs educativas, dicionarios, glosarios e enciclopedias.	LGB2.4.1. Comprende e interpreta textos propios da vida educativa, especialmente, os instrutivos e expositivos: webs educativas, dicionarios, glosarios e enciclopedias.	CCL CD CAA
		LGB2.4.2. Identifica as características específicas de todo tipo de textos nos que se expoñan feitos e se expliquen ideas e conceptos das distintas materias curriculares.	CCL
	B2.5. Seleccionar a información que se obtén nas bibliotecas, nas TIC e outras fontes e integrar os coñecementos adquiridos nun proceso de aprendizaxe continua.	LGB2.5.1. Utiliza, de forma progresivamente autónoma, diversas fontes de información e integra os coñecementos adquiridos nos seus discursos orais e escritos.	CCL CAA
		LGB2.5.2. Coñece e utiliza habitualmente dicionarios impresos ou en versión dixital.	CCL CD CAA
	B2.6. Amosar unha actitude reflexiva e crítica ante a lectura que permita identificar usos lingüísticos discriminatorios e manifestar posturas de acordo ou desacordo e respecto ás mensaxes expresadas	LGB2.6.1. Detecta mensaxes que transmiten prexuízos e evita usos lingüísticos discriminatorios.	CCL CSC
		LGB2.6.2. Identifica e expresa posturas de acordo e desacordo sobre aspectos parciais ou globais dun texto.	CCL CSC
		LGB2.6.3. Elabora a súa propia interpretación sobre o significado dun texto.	CCL
		LGB2.6.4. Respecta as opinións dos demais.	CCL CSC

	B2.8. Usar procedimientos de planificación e revisión para conseguir a adecuación, coherencia, cohesión e corrección dos contidos nas relacións internas e externas do texto.	LGB2.8.5. Revisa e reescribe o texto con respecto polas regras ortográficas e morfolóxicas.	CCL
	B2.11. Producir, en formato papel ou dixital, textos de carácter educativo: cuestionarios, resumos, informes de tarefas, descrições e explicacións sobre contidos das materias curriculares.	LGB2.11.1. Produce, en formato papel ou dixital, textos de carácter educativo: cuestionarios, resumos, informes de tarefas, descrições e explicacións sobre contidos das materias curriculares.	CCL CD
	B2.12. Producir e sintetizar, en formato papel ou dixital, textos de distinta tipoloxía, fundamentalmente, narracións e descrições	LGB2.12.2. Sintetiza e resume narracións e descrições sen parafrasear o texto resumido.	CCL
	B3.1. Recoñecer, explicar e usar léxico amplo e preciso coa presenza da fraseoloxía e vocabulario traballado na aula.	LGB3.1.1. Utiliza un vocabulario amplo e preciso para expresarse con claridade nun rexistro axeitado á situación comunicativa.	CCL CCEC
	B3.2. Recoñecer e usar a fonética da lingua galega.	LGB3.2.1. Recoñece e pronuncia correctamente os fonemas propios da lingua galega.	CCL CAA
	B3.3. Usar eficazmente os dicionarios ou calquera outra fonte de consulta, en papel ou en soporte electrónico, para resolver dúbidas e para progresar na aprendizaxe autónoma.	LGB3.3.1. Obtén, de xeito autónomo, información lingüística de todo tipo en dicionarios, en diferentes soportes, e noutras obras de consulta.	CCL CAA
	B3.4. Coñecer, usar e valorar as normas que regulan os textos orais e escritos.	LGB3.4.1. Completa, transforma e valora textos orais ou escritos de maneira adecuada e correcta atendendo ás normas.	CCL CD
	B3.5. Aplicar e valorar as normas ortográficas e morfolóxicas da lingua galega.	LGB3.5.1. Aplica correctamente as normas ortográficas e morfolóxicas da lingua galega.	CCL
		LGB3.5.2. Aplica estratexias para a	CCL

		corrección lingüística, gramatical e ortográfica dos textos.	
	B3.6. Analizar e usar correctamente a puntuación, de acordo coa cohesión textual.	LGB3.6.1. Analiza e usa correctamente a puntuación para a cohesión textual.	CCL
	B3.10. Aplicar progresivamente o coñecemento e o uso das estratexias de autoavaliación e a aceptación do erro como parte do proceso de aprendizaxe.	LG3.10.1. Recoñece os erros nas producións orais e escritas propias e alleas a partir da avaliación e autoavaliación, propondo solucións para a súa mellora.	CCL CAA
	B3.12. Reflexionar sobre o sistema e as normas de uso das linguas, mediante a comparación e transformación de textos, enunciados e palabras, e utilizar estes coñecementos para solucionar problemas de comprensión e para a produción de textos.	LGB3.12.1. Utiliza os coñecementos lingüísticos de ámbito contextual, textual, oracional e da palabra, desenvolvidos no curso nunha das linguas, para mellorar a comprensión e produción dos textos traballados en calquera das outras.	CCL CAA
	B4.1. Valorar as linguas como medios de relación interpersonal e de sinal de identidade dun pobo. Apreciar o plurilingüismo como expresión da riqueza cultural da humanidade e coñecer a lusofonía e achegarse ás culturas que a integran.	LGB4.1.1. Valora a lingua como instrumento co cal se constrúen todos os saberes e como medio de relación interpersonal e de sinal de identidade dun pobo a través da identificación de elementos lingüísticos de noso en diferentes contextos.	CCL
		LGB4.1.2. Distingue entre linguas maioritarias, minoritarias e minorizadas e aplica estes conceptos ao caso galego.	CCL CSC
		LGB4.1.3. Coñece as linguas que se falan en España e valora a súa existencia como un elemento de riqueza cultural.	CCL CSC
		LGB4.1.5. Valora a importancia da relación de Galicia coa	CCL CCEC

		comunidade lusófona e coñece os territorios que a integran.	
	B4.2. Describir e analizar a situación sociolingüística de Galicia atendendo á presenza da lingua galega no contorno.	LGB4.2.1. Describe a situación sociolingüística de Galicia a partir do estudo do seu contorno (concello e comarca), compáraa coa situación doutros contextos e analiza as diferenzas.	CCL
	B4.3. Coñecer as principais iniciativas normalizadoras no ámbito educativo, adquirir vínculos positivos cara ao uso do galego e asumir a importancia da contribución individual no desenvolvemento da lingua galega.	LGB4.3.1. Coñece as principais iniciativas normalizadoras no ámbito educativo.	CCL CSC
		LGB4.3.2. Analiza a súa propia práctica lingüística e valora a importancia de contribuír individual e socialmente á normalización da lingua galega.	CCL CSC
	B4.4. Describir a situación legal das linguas do Estado español.	LGB4.4.1. Coñece a lexislación que regula a utilización do galego e a súa promoción no ámbito educativo e local.	CCL
	B4.5. Identificar os prexuizos lingüísticos e analizar a situación persoal en relación a eles.	LGB4.5.1. Coñece o que é un prexuízo. Detecta e analiza a presenza de prexuizos de carácter estético e socioeconómico cara ao galego na súa práctica lingüística e na do seu contorno.	CCL CSC
	B4.6. Identificar e clasificar as variantes diafásicas do galego, recoñecer os trazos da variedade estándar da lingua galega e valorala como variante unificadora, así como apreciar a variante diatópica propia.	LGB4.6.1. Identifica e clasifica as variantes diafásicas do galego.	CCL
		LGB4.6.2. Analiza a súa práctica lingüística e identifica nela os trazos propios da xerga estudantil.	CCL
		LGB4.6.3. Recoñece os trazos da variedade estándar da lingua galega e valóraa como variante unificadora.	CCL
		LGB4.6.4. Rexeita os prexuizos sobre as variedades dialectais e utiliza os trazos	CCL CSC

		proprios da súa zona.	
	B5.1. Ler con regularidade obras literarias e desenvolver criterio lector;expor unha opinión persoal sobre a lectura dunha obra axeitada á idade, relacionar o seu sentido coa propia experiencia e outros coñecementos adquiridos e valorar o uso dos elementos propios de cada xénero literario, o punto de vista empregado e o uso estético da linguaxe.	LGLB5.1.1. Le con regularidade obras literarias e desenvolve criterio lector; expón unha opinión persoal sobre a lectura dunha obra axeitada á idade e relaciona o seu sentido coa propia experiencia e outros coñecementos adquiridos.	CCL
	B5.5. Comparar textos pertencentes a diferentes xéneros e subxéneros, sinalando as coincidencias e diferenzas, tanto estruturais coma formais.	LGLB5.5.2. Compara textos pertencentes ao mesmo xénero pero a diferentes subxéneros, sinalando as coincidencias e diferenzas, tanto estruturais coma formais.	CCL
	B5.9. Servirse, seguindo unhas pautas orientadoras, dos fondos e recursos que ofrecen as bibliotecas, incluídas as virtuais, para a realización de traballos e cita axeitada destes.	LGLB5.9.1. Sévese, seguindo unhas pautas orientadoras, dos fondos e recursos que ofrecen as bibliotecas, incluídas as virtuais, para a realización de traballos e cita axeitada destes.	CCL CD

TEMA 2

OBXECTIVOS

- 1.-Coñecer a lexislación que regula o uso dos topónimos galegos analizando o seu grao de vixencia e protección na actualidade.
- 2.-Valorar os topónimos (incluíndo a microtoponimia), así como os antropónimos, como un ben cultural necesariamente preservable.
- 3.-Aprender a orixe dalgúns topónimos e coñecer aqueles que designan as realidades da contorna do propio alumnado.
- 4.-Analizar as diferentes modalidades textuais segundo a organización do seu discurso, traballando con mostras reais.
- 5.-Producir textos propios (orais e escritos) atendendo ás propiedades da adecuación, a cohesión e a coherencia.
- 6.-Coñecer as características básicas do substantivo, do adxectivo determinativo e do adxectivo cualificativo desde o punto de vista morfolóxico.
- 7.-Coñecer e pór en práctica as regras para a flexión de xénero e de número en substantivos, adxectivos determinativos e cualificativos.
- 8.-Identificar os graos que pode presentar o adxectivo cualificativo realizando prácticas encamiñadas ao seu uso adecuado nas estruturas comparativas.

- 9.-Saber realizar a división silábica dunha palabra con base na súa acentuación.
- 10.-Consolidar os coñecementos sobre a acentuación gráfica nos casos de palabras oxítonas, paroxítonas e proparoxítonas, especialmente cando presentan ditongos, hiatos e tritongos.

TEMPORALIZACIÓN

Outubro

CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	COMPETENCIAS CLAVE
<p><i>O último ser humano en Dos quarks á próxima extinción</i>, Pedro J. Cascajosa Arroyo.</p> <p>Os nomes de lugar. A toponimia galega. Os xentilicios.</p> <p>Os antropónimos.</p> <p>As modalidades textuais. Textos narrativos e descritivos. Textos expositivos e instrutivos. Textos argumentativos</p> <p>Substantivo e adxectivo. O substantivo. O adxectivo determinativo e o adxectivo cualificativo</p> <p>A división silábica.</p>	<p>B.1.1. Comprender e interpretar a intención comunicativa, o tema, as ideas principais e os datos relevantes de diferentes textos orais dos medios de comunicación (crónicas, reportaxes e documentais) e elaborar esquemas e resumos.</p>	<p>LGB1.1.1. Comprende o sentido global e identifica a intención comunicativa de textos orais de carácter informativo propios dos medios de comunicación audiovisual (reportaxes, crónicas e documentais).</p>	<p>CCL CAA</p>
		<p>LGB1.1.2. Traslada a información relevante de discursos orais dos medios de comunicación audiovisual a esquemas ou resumos.</p>	<p>CCL CAA</p>
	<p>B1.2. Extraer a intención comunicativa, o tema, as ideas principais e os datos relevantes de diferentes textos orais dos ámbitos social e educativo.</p>	<p>LGB1.2.1. Recoñece, xunto ao propósito e a idea xeral, os feitos e datos relevantes en textos orais do ámbito social e educativo.</p>	<p>CCL CAA</p>
		<p>LGB1.2.2. Comprende e segue as instrucións para realizar tarefas de aprendizaxe con progresiva autonomía.</p>	<p>CAA</p>
	<p>B1.3. Coñecer e usar as normas de cortesía nas intervencións orais propias e alleas da actividade educativa, tanto espontáneas como planificadas.</p>	<p>LGB1.3.1. Coñece, aprecia e usa as normas que rexen a cortesía na comunicación oral (intervén na quenda que lle corresponde, respecta as opinións e recoñece e rexeita a linguaxe discriminatória).</p>	<p>CSC CCL</p>
	<p>B1.4. Identificar o propósito comunicativo en textos orais dos medios de comunicación, analizar criticamente os seus contidos e interpretar as connotacións e mensaxes discriminatorias implícitas.</p>	<p>LGB1.4.1. Diferencia as ideas principais e as secundarias e identifica a intención comunicativa de programas de carácter informativo: noticias, reportaxes e crónicas.</p>	<p>CCL</p>
		<p>LGB1.4.3. Reflexiona sobre as mensaxes e rexeita usos lingüísticos que levan implícitos prexuízos e</p>	<p>CSC CAA</p>

		discriminacións.	
	B1.6. Producir textos orais, en intervencións espontáneas, adecuadas á situación e á intención comunicativa desexada, con coherencia, cohesión e corrección.	LGB1.6.1. Produce textos orais, en intervencións espontáneas, adecuadas á situación e á intención comunicativa desexada, con coherencia, cohesión e corrección.	CCL CSC
		LGB1.6.2. Participa con fluidez nas intervencións orais espontáneas respectando as regras morfosintácticas desta lingua, en especial a colocación do pronome átono, así como a fonética galega (pronuncia das sete vogais, n velar e fonema fricativo palatal xordo).	CCL
		LGB1.6.3. Emprega nas intervencións orais espontáneas expresións propias do galego (fraseoloxía adecuada).	CCL
		LGB1.6.4. Emprega nas intervencións orais espontáneas un léxico rico e variado.	CCL
	B1.7. Coñecer e aplicar, con axuda das TIC, técnicas e estratexias para realizar exposicións orais planificadas.	LGB1.7.1. Consulta os medios de información dixitais para seleccionar contidos relevantes e incorporalos ás súas producións.	CD CAA CSIEE
		LGB1.7.2. Emprega as TIC para facer as súas presentacións máis claras e atractivas visualmente.	CD CCL CSC
	B1.8. Participar activamente en situación propias do ámbito educativo e de interese para o alumnado que xeren intercambio de opinión	LGB1.8.1. Intervén en debates e coloquios do ámbito educativo con respecto ás regras de interacción e ás opinións alleas.	CCL CSC
		LGB1.8.2. Cínguese ao tema, non divaga e atende ás instrucións da persoa moderadora nos debates e	CCL CSC

		coloquios.	
B1.9. Aplicar técnicas e estratexias para falar en público, en situacións formais ou informais, de forma individual ou en grupo.	LGB1.9.1. Elabora guións para organizar os contidos de exposicións formais ou informais breves.	CCA	
	LGB1.9.2. Fai uso dos aspectos prosódicos da linguaxe non verbal (a presentación, a posta en escena, os xestos e a mirada), manifesta autocontrol das emocións ao falar en público e diríxese ao auditorio con autoconfianza e seguridade.	CCL CSC CSIEE	
	LGB1.9.3. Incorpora progresivamente palabras propias do nivel formal nas prácticas orais da lingua.	CCL CSC	
	LGB1.9.4. Adecúa a súa pronuncia á finalidade da práctica oral.	CCL CAA	
	LGB1.9.5. Recoñece a avalía erros (repeticións de conectores, pobreza léxica e castelanismos) nos discursos orais propios e alleos e trata, progresivamente, de evitalos.	CAA CCL	
B1.10. Producir discursos breves e comprensibles, nun rexistro neutro, informal ou máis culto, sobre temas da vida cotiá ou educativa.	LGB1.10.1. Participa en conversas informais nos que intercambia información e expresa a súa opinión, fai invitacións e ofrecementos e pide e dá indicacións ou instrucións sinxelas.	CCL CSC CSIEE CCEC	
	LGB1.10.4. Analiza similitudes e diferenzas entre discursos formais e espontáneos.	CCL CAA	
B2.1. Aplicar os coñecementos sobre a lingua e as normas do uso lingüístico para resolver problemas de comprensión.	LGB2.1.1. Analiza e sintetiza o contido dun texto en resumos e esquemas que estruturan visualmente as ideas.	CCL CAA	
	LGB2.1.2. Busca o significado do	CCL CAA	

		léxico descoñecido a partir do contexto, analiza a forma das palabras ou usa dicionarios para contextualizar as acepcións.	
		LGB2.1.3. Identifica a idea principal e as secundarias e comprende a relación existente entre elas.	CCL
		LGB2.1.4. Relaciona a información explícita e implícita dun escrito en función do contexto.	CCL
		LGB2.1.5. Compila información para comprender e ampliar o coñecemento das mensaxes: busca bibliografía; consulta libros, revistas, xornais; utiliza recursos audiovisuais e buscadores de internet.	CCL CAA
		LGB2.1.6. Contrasta os contidos dos textos analizados cos coñecementos propios, antes e despois da lectura.	CCL CAA
	B2.3. Comprender e interpretar, en formato papel ou dixital, textos propios dos medios de comunicación (noticias).	LGB2.3.1. Comprende e interpreta textos propios dos medios de comunicación (noticias).	CCL CSC
	B2.4. Comprender e interpretar en formato papel ou dixital, textos propios da vida educativa, especialmente, os instrutivos e expositivos: webs educativas, dicionarios, glosarios e enciclopedias.	LGB2.4.1. Comprende e interpreta textos propios da vida educativa, especialmente, os instrutivos e expositivos: webs educativas, dicionarios, glosarios e enciclopedias.	CCL CD CAA
		LGB2.4.2. Identifica as características específicas de todo tipo de textos nos que se expoñan feitos e se expliquen ideas e conceptos das distintas materias curriculares.	CCL

	B2.5. Seleccionar a información que se obtén nas bibliotecas, nas TIC e outras fontes e integrar os coñecementos adquiridos nun proceso de aprendizaxe continua.	LGB2.5.1. Utiliza, de forma progresivamente autónoma, diversas fontes de información e integra os coñecementos adquiridos nos seus discursos orais e escritos.	CCL CAA
		LGB2.5.2. Coñece e utiliza habitualmente dicionarios impresos ou en versión dixital.	CCL CD CAA
	B2.6. Amosar unha actitude reflexiva e crítica ante a lectura que permita identificar usos lingüísticos discriminatorios e manifestar posturas de acordo ou desacordo e respecto ás mensaxes expresadas.	LGB2.6.1. Detecta mensaxes que transmiten prexuízos e evita usos lingüísticos discriminatorios.	CCL CSC
		LGB2.6.2. Identifica e expresa posturas de acordo e desacordo sobre aspectos parciais ou globais dun texto.	CCL CSC
		LGB2.6.3. Elabora a súa propia interpretación sobre o significado dun texto.	CCL
		LGB2.6.4. Respecta as opinións dos demais.	CCL CSC
	B2.8. Usar procedementos de planificación e revisión para conseguir a adecuación, coherencia, cohesión e corrección dos contidos nas relacións internas e externas do texto.	LGB2.8.5. Revisa e reescribe o texto con respecto polas regras ortográficas e morfolóxicas.	CCL
	B2.11. Producir, en formato papel ou dixital, textos de carácter educativo: cuestionarios, resumos, informes de tarefas, descrições e explicacións sobre contidos das materias curriculares.	LGB2.11.1. Produce, en formato papel ou dixital, textos de carácter educativo: cuestionarios, resumos, informes de tarefas, descrições e explicacións sobre contidos das materias curriculares.	CCL CD
	B2.12. Producir e sintetizar, en formato papel ou dixital, textos de distinta tipoloxía, fundamentalmente,	LGB2.12.1. Produce, en formato papel ou dixital, escritos de distinta tipoloxía a partir dun modelo, fundamentalmente,	CCL CD

	narracións e descricións.	narrativos e descritivos.	
		LGB2.12.2. Sintetiza e resume narracións e descricións sen parafrasear o texto resumido.	CCL
	B2.13. Usar as TIC para textualizar, revisar e mellorar os escritos: procesadores de texto, programas de presentación e dicionarios electrónicos.	LGB2.13.1. Usa técnicas de tratamento textual coas TIC: procesadores de texto, programas de presentación, dicionarios electrónicos, e correctores para textualizar e revisar e mellorar os escritos.	CCL CD
	B3.1. Recoñecer, explicar e usar léxico amplo e preciso coa presenza da fraseoloxía e vocabulario traballado na aula.	LGB3.1.1. Utiliza un vocabulario amplo e preciso para expresarse con claridade nun rexistro axeitado á situación comunicativa.	CCL CCEC
	B3.3. Usar eficazmente os dicionarios ou calquera outra fonte de consulta, en papel ou en soporte electrónico, para resolver dúbidas e para progresar na aprendizaxe autónoma.	LGB3.3.1. Obtén, de xeito autónomo, información lingüística de todo tipo en dicionarios, en diferentes soportes, e noutras obras de consulta.	CCL CAA
	B3.4. Coñecer, usar e valorar as normas que regulan os textos orais e escritos.	LGB3.4.1. Completa, transforma e valora textos orais ou escritos de maneira adecuada e correcta atendendo ás normas.	CCL CD
	B3.5. Aplicar e valorar as normas ortográficas e morfolóxicas da lingua galega.	LGB3.5.1. Aplica correctamente as normas ortográficas e morfolóxicas da lingua galega.	CCL
		LGB3.5.2. Aplica estratexias para a corrección lingüística, gramatical e ortográfica dos textos.	CCL
	B3.6. Analizar e usar correctamente a puntuación, de acordo coa cohesión textual.	LGB3.6.1. Analiza e usa correctamente a puntuación para a cohesión textual.	CCL
	B3.7. Recoñecer a estrutura de substantivos e verbos e da súa caracterización morfolóxica para mellorar	LGB3.7.1. Coñece e utiliza adecuadamente substantivos e formas verbais na comprensión e produción de textos orais	CCL CAA

	a comprensión e produción textuais.	e escritos.	
	B3.9. Coñecer os compoñentes sintácticos para elaborar enunciados, orais e escritos, cun estilo cohesionado e correcto.	LG3.9.1. Completa, transforma e elabora enunciados de maneira axeitada e correcta atendendo aos compoñentes sintácticos.	CCL
	B3.10. Aplicar progresivamente o coñecemento e o uso das estratexias de autoavaliación e a aceptación do erro como parte do proceso de aprendizaxe.	LG3.10.1. Recoñece os erros nas producións orais e escritas propias e alleas a partir da avaliación e autoavaliación, propondo solucións para a súa mellora.	CCL CAA
	B3.12. Reflexionar sobre o sistema e as normas de uso das linguas, mediante a comparación e transformación de textos, enunciados e palabras, e utilizar estes coñecementos para solucionar problemas de comprensión e para a produción de textos.	LGB3.12.1. Utiliza os coñecementos lingüísticos de ámbito contextual, textual, oracional e da palabra, desenvolvidos no curso nunha das linguas, para mellorar a comprensión e produción dos textos traballados en calquera das outras.	CCL CAA
	B4.2. Describir e analizar a situación sociolingüística de Galicia atendendo á presenza da lingua galega no contorno.	LGB4.2.1. Describe a situación sociolingüística de Galicia a partir do estudo do seu contorno (concello e comarca), compáraa coa situación doutros contextos e analiza as diferenzas.	CCL
		LGB4.2.2. Coñece e valora os topónimos galegos.	CCL
	B4.3. Coñecer as principais iniciativas normalizadoras no ámbito educativo, adquirir vínculos positivos cara ao uso do galego e asumir a importancia da contribución individual no desenvolvemento da lingua galega.	LGB4.3.2. Analiza a súa propia práctica lingüística e valora a importancia de contribuír individual e socialmente á normalización da lingua galega.	CCL CSC
	B5.5. Comparar textos pertencentes a diferentes xéneros e subxéneros, sinalando as coincidencias e diferenzas, tanto estruturais coma formais.	LGLB5.5.1. Compara textos pertencentes aos diferentes xéneros, sinalando as coincidencias e diferenzas, tanto estruturais coma formais.	CCL
		LGLB5.5.2. Compara textos pertencentes ao mesmo	CCL

		xénero pero a diferentes subxéneros, sinalando as coincidencias e diferenzas, tanto estruturais coma formais.	
	B5.9. Servirse, seguindo unhas pautas orientadoras, dos fondos e recursos que ofrecen as bibliotecas, incluídas as virtuais, para a realización de traballos e cita axeitada destes.	LGLB5.9.1. Sérvese, seguindo unhas pautas orientadoras, dos fondos e recursos que ofrecen as bibliotecas, incluídas as virtuais, para a realización de traballos e cita axeitada destes.	CCL CD

TEMA 3

OBXECTIVOS

- 1.-Analizar, de maneira sucinta, as relacións entre as palabras que operan no plano da Semántica.
- 2.-Recoñecer determinados trazos semánticos nas palabras dun texto.
- 3.-Coñecer as diferentes tipoloxías textuais segundo o seu ámbito de uso.
- 4.-Determinar as características dos textos da vida cotiá e das relacións sociais, facendo especial fincapé naqueles vinculados coas novas tecnoloxías.
- 5.-Recoñecer, nun texto, os seus trazos principais e identificar aqueles que permiten adscribilo a unha tipoloxía concreta.
- 6.-Analizar o funcionamento dos pronomes, especialmente dos pronomes persoais.
- 7.-Saber diferenciar, en contextos de uso simples, cando o pronome presenta función substantiva e cando presenta función adxectiva, distinguindo o pronome do adxectivo determinativo.
- 8.-Coñecer as formas dos pronomes persoais, distinguindo a serie tónica da átona.
- 9.-Aprender as regras básicas de colocación do pronome átono.
- 10.-Repasar as normas de acentuación e coñecer os casos de acentuación diacrítica.

TEMPORALIZACIÓN

Novembro

CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDRES DE APRENDIZAXE	COMPETENCIAS CLAVE
<i>Viaxes do corazón.</i> <i>Diario ínfimo</i> , de Xosé Manuel G. Trigo As relacións semánticas Textos da vida cotiá e das relacións sociais. O diario, a carta, o correo electrónico. Avisos e solicitudes. O blog, o foro de Internet e as redes sociais	B.1.1. Comprender e interpretar a intención comunicativa, o tema, as ideas principais e os datos relevantes de diferentes textos orais dos medios de comunicación (crónicas, reportaxes e documentais) e elaborar esquemas e resumos.	LGB1.1.1. Comprende o sentido global e identifica a intención comunicativa de textos orais de carácter informativo propios dos medios de comunicación audiovisual (reportaxes, crónicas e documentais).	CCL CAA
		LGB1.1.2. Traslada a información	CCL CAA

<p>Os pronomes. Os pronomes persoais. Colocación do pronome átono.</p> <p>A acentuación. O acento diacrítico</p>		relevante de discursos orais dos medios de comunicación audiovisual a esquemas ou resumos.	
	<p>B1.10. Producir discursos breves e comprensibles, nun rexistro neutro, informal ou máis culto, sobre temas da vida cotiá ou educativa.</p>	<p>LGB1.10.1. Participa en conversas informais nos que intercambia información e expresa a súa opinión, fai invitacións e ofrecementos e pide e dá indicacións ou instrucións sinxelas.</p>	<p>CCL CSC CSIEE CCEC</p>
		<p>LGB1.10.2. Desenvólvese correctamente en situacións da vida cotiá que implique solicitar unha información ou un servizo.</p>	<p>CSC CSIEE</p>
		<p>LGB1.10.4. Analiza similitudes e diferenzas entre discursos formais e espontáneos.</p>	<p>CCL CAA</p>
	<p>B2.1. Aplicar os coñecementos sobre a lingua e as normas do uso lingüístico para resolver problemas de comprensión.</p>	<p>LGB2.1.1. Analiza e sintetiza o contido dun texto en resumos e esquemas que estruturan visualmente as ideas.</p>	<p>CCL CAA</p>
		<p>LGB2.1.2. Busca o significado do léxico descoñecido a partir do contexto, analiza a forma das palabras ou usa dicionarios para contextualizar as acepcións.</p>	<p>CCL CAA</p>
		<p>LGB2.1.3. Identifica a idea principal e as secundarias e comprende a relación existente entre elas.</p>	<p>CCL</p>
		<p>LGB2.1.4. Relaciona a información explícita e implícita dun escrito en función do contexto.</p>	<p>CCL</p>
		<p>LGB2.1.5. Compila información para comprender e ampliar o coñecemento das</p>	<p>CCL CAA</p>

	<p>mensaxes: busca bibliografía; consulta libros, revistas, xornais; utiliza recursos audiovisuais</p> <p>e buscadores de internet.</p>	
	LGB2.1.6. Contrasta os contidos dos textos analizados cos coñecementos propios, antes e despois da lectura.	CCL CAA
B2.2. Comprender e interpretar textos propios da vida cotiá e das relacións sociais: diarios, cartas persoais, avisos e solicitudes.	LGB2.2.1. Comprende e interpreta a información máis relevante de textos propios da vida cotiá e das relacións sociais: diarios, cartas persoais, avisos e solicitudes.	CCL CSC
	LGB2.2.2. Comprende instrucións escritas de certa complexidade que lle permiten desenvolverse en situacións da vida cotiá.	CCL CSC
	LGB2.2.3. Comprende e interpreta normas de convivencia, regras de xogos, correspondencia escolar.	CCL CSC
B2.4. Comprender e interpretar en formato papel ou dixital, textos propios da vida educativa, especialmente, os instrutivos e expositivos: webs educativas, dicionarios, glosarios e enciclopedias.	LGB2.4.1. Comprende e interpreta textos propios da vida educativa, especialmente, os instrutivos e expositivos: webs educativas, dicionarios, glosarios e enciclopedias.	CCL CD CAA
	LGB2.4.2. Identifica as características específicas de todo tipo de textos nos que se expoñan feitos e se expliquen ideas e conceptos das distintas materias curriculares.	CCL
B2.5. Seleccionar a información que se obtén nas bibliotecas, nas TIC e outras fontes e integrar os coñecementos adquiridos	LGB2.5.1. Utiliza, de forma progresivamente autónoma, diversas fontes de información e integra os coñecementos adquiridos nos seus discursos orais e	CCL CAA

	nun proceso de aprendizaxe continua.	escritos.	
		LGB2.5.2. Coñece e utiliza habitualmente dicionarios impresos ou en versión dixital.	CCL CD CAA
	B2.8. Usar procedementos de planificación e revisión para conseguir a adecuación, coherencia, cohesión e corrección dos contidos nas relacións internas e externas do texto.	LGB2.8.5. Revisa e reescribe o texto con respecto polas regras ortográficas e morfolóxicas.	CCL
	B2.9. Producir, en formato papel ou dixital, textos propios da vida cotiá e das relacións sociais: diarios, cartas persoais, avisos, solicitudes e participación en foros.	LGB2.9.1. Produce textos propios da vida cotiá e das relacións persoais: diarios, cartas persoais, avisos, solicitudes e participación en foros.	CCL CD CSC
	B2.11. Producir, en formato papel ou dixital, textos de carácter educativo: cuestionarios, resumos, informes de tarefas, descrições e explicacións sobre contidos das materias curriculares.	LGB2.11.1. Produce, en formato papel ou dixital, textos de carácter educativo: cuestionarios, resumos, informes de tarefas, descrições e explicacións sobre contidos das materias curriculares.	CCL CD
		LGB2.12.2. Sintetiza e resume narracións e descrições sen parafrasear o texto resumido.	CCL
	B2.12. Producir e sintetizar, en formato papel ou dixital, textos de distinta tipoloxía, fundamentalmente, narracións e descrições.	LGB2.12.1. Produce, en formato papel ou dixital, escritos de distinta tipoloxía a partir dun modelo, fundamentalmente, narrativos e descritivos.	CCL CD
	B2.13. Usar as TIC para textualizar, revisar e mellorar os escritos: procesadores de texto, programas de presentación e dicionarios electrónicos.	LGB2.13.1. Usa técnicas de tratamento textual coas TIC: procesadores de texto, programas de presentación, dicionarios electrónicos, e correctores para textualizar e revisar e mellorar os escritos.	CCL CD
	B2.14. Valorar a escritura	LGB.2.14.1. Describe os	CCL

	como fonte de aprendizaxe e como unha forma de comunicar experiencias, ideas e coñecementos propios.	valores da escritura como instrumento de comunicación social fundamental para comunicar experiencias e para adquirir e transmitir coñecementos.	CSC CCEC
	B3.1. Recoñecer, explicar e usar léxico amplo e preciso coa presenza da fraseoloxía e vocabulario traballado na aula.	LGB3.1.1. Utiliza un vocabulario amplo e preciso para expresarse con claridade nun rexistro axeitado á situación comunicativa.	CCL CCEC
	B3.3. Usar eficazmente os dicionarios ou calquera outra fonte de consulta, en papel ou en soporte electrónico, para resolver dúbidas e para progresar na aprendizaxe autónoma.	LGB3.3.1. Obtén, de xeito autónomo, información lingüística de todo tipo en dicionarios, en diferentes soportes, e noutras obras de consulta.	CCL CAA
	B3.4. Coñecer, usar e valorar as normas que regulan os textos orais e escritos.	LGB3.4.1. Completa, transforma e valora textos orais ou escritos de maneira adecuada e correcta atendendo ás normas.	CCL CD
	B3.5. Aplicar e valorar as normas ortográficas e morfolóxicas da lingua galega.	LGB3.5.1. Aplica correctamente as normas ortográficas e morfolóxicas da lingua galega.	CCL
		LGB3.5.2. Aplica estratexias para a corrección lingüística, gramatical e ortográfica dos textos.	CCL
	B3.9. Coñecer os compoñentes sintácticos para elaborar enunciados, orais e escritos, cun estilo cohesionado e correcto.	LG3.9.1. Completa, transforma e elabora enunciados de maneira axeitada e correcta atendendo aos compoñentes sintácticos.	CCL
	B3.10. Aplicar progresivamente o coñecemento e o uso das estratexias de autoavaliación e a aceptación do erro como parte do proceso de aprendizaxe.	LG3.10.1. Recoñece os erros nas producións orais e escritas propias e alleas a partir da avaliación e autoavaliación, propondo solucións para a súa mellora.	CCL CAA
	B3.12. Reflexionar sobre o sistema e as normas de uso das linguas, mediante a comparación e transformación de textos,	LGB3.12.1. Utiliza os coñecementos lingüísticos de ámbito contextual, textual,	CCL CAA

	enunciados e palabras, e utilizar estes coñecementos para solucionar problemas de comprensión e para a produción de textos.	oracional e da palabra, desenvolvidos no curso nunha das linguas, para mellorar a comprensión e produción dos textos traballados en calquera das outras.	
	B4.3. Coñecer as principais iniciativas normalizadoras no ámbito educativo, adquirir vínculos positivos cara ao uso do galego e asumir a importancia da contribución individual no desenvolvemento da lingua galega.	LGB4.3.2. Analiza a súa propia práctica lingüística e valora a importancia de contribuír individual e socialmente á normalización da lingua galega.	CCL CSC
	B5.5. Comparar textos pertencentes a diferentes xéneros e subxéneros, sinalando as coincidencias e diferenzas, tanto estruturais coma formais.	LGLB5.5.1. Compara textos pertencentes aos diferentes xéneros, sinalando as coincidencias e diferenzas, tanto estruturais coma formais.	CCL
		LGLB5.5.2. Compara textos pertencentes ao mesmo xénero pero a diferentes subxéneros, sinalando as coincidencias e diferenzas, tanto estruturais coma formais.	CCL
	B5.7. Escribir textos de intención estética servíndose dos coñecementos literarios adquiridos e dos recursos retóricos traballados na aula.	LGLB5.7.1. Escribe textos de intención estética servíndose dos coñecementos literarios adquiridos e dos recursos retóricos traballados na aula.	CCL CCEC

TEMA 4

OBXECTIVOS

- 1.-Analizar pormenorizadamente as relacións semánticas de polisemia e homonimia, distinguindo os casos de homonimia máis comúns.
- 2.-Coñecer o vocabulario relacionado cos animais.
- 3.-Expoñer as características dos textos dos medios de comunicación.
- 4.-Estudar e analizar os textos xornalísticos desde diferentes perspectivas: estrutura, estilo e expresividade, xénero, trazos diferenciais, modalidade oral ou escrita... facendo especial fincapé nas características específicas dos medios dixitais.
- 5.- Redactar textos xornalísticos propios e procurar información na Rede para iso.
- 6.-Realizar un achegamento ao verbo, ás formas verbais e á conxugación.
- 7.-Recoñecer algunhas das singularidades dos verbos regulares.
- 8.-Empregar as formas verbais axeitadas en contextos determinados.

9.-Repasar a acentuación en casos de encontro vocálico. 10.- Diferenciar os tipos de ditongos e hiatos segundo as vogais que os compoñen 11.- Recoñecer, en mostras sonoras, o timbre das vogais de grao medio.			
TEMPORALIZACIÓN			
Novembro e decembro			
CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	COMPETENCIAS CLAVE
<i>Resurrection Fest. Apocalípticos ben integrados</i> , praza.gal A polisemia e a homonimia. Vocabulario: Os animais. Textos dos medios de comunicación. A noticia, a reportaxe, a crónica e o artigo xornalístico. O verbo (I). As formas verbais. A conxugación verbal. Os verbos regulares. A acentuación (I): casos especiais. Os ditongos, os tritongos e os hiatos.	B.1.1. Comprender e interpretar a intención comunicativa, o tema, as ideas principais e os datos relevantes de diferentes textos orais dos medios de comunicación (crónicas, reportaxes e documentais) e elaborar esquemas e resumos.	LGB1.1.1. Comprende o sentido global e identifica a intención comunicativa de textos orais de carácter informativo propios dos medios de comunicación audiovisual (reportaxes, crónicas e documentais).	CCL CAA
		LGB1.1.2. Traslada a información relevante de discursos orais dos medios de comunicación audiovisual a esquemas ou resumos.	CCL CAA
	B1.2. Extraer a intención comunicativa, o tema, as ideas principais e os datos relevantes de diferentes textos orais dos ámbitos social e educativo.	LGB1.2.1. Recoñece, xunto ao propósito e a idea xeral, os feitos e datos relevantes en textos orais do ámbito social e educativo.	CCL CAA
		LGB1.2.2. Comprende e segue as instrucións para realizar tarefas de aprendizaxe con progresiva autonomía.	CAA
	B1.3. Coñecer e usar as normas de cortesía nas intervencións orais propias e alleas da actividade educativa, tanto espontáneas como planificadas.	LGB1.3.1. Coñece, aprecia e usa as normas que rexen a cortesía na comunicación oral (intervén na quenda que lle corresponde, respecta as opinións e recoñece e rexeita a linguaxe discriminatoria).	CSC CCL
		LGB1.3.2. Recoñece a importancia dos aspectos prosódicos (entoación, pausas, ton, timbre e volume) e o significado dos trazos máis característicos da linguaxe non verbal.	CCL CSC CSIE
	B1.4. Identificar o	LGB1.4.1. Diferencia as	CCL

	propósito comunicativo en textos orais dos medios de comunicación, analizar criticamente os seus contidos e interpretar as connotacións e mensaxes discriminatorias implícitas.	ideas principais e as secundarias e identifica a intención comunicativa de programas de carácter informativo: noticias, reportaxes e crónicas.	
		LGB1.4.2. Compara o tratamento da mesma noticia en diferentes medios de comunicación e extrae conclusións a partir das coincidencias e diferenzas atopadas.	CCL CAA CSIEE
		LGB1.4.3. Reflexiona sobre as mensaxes e rexeita usos lingüísticos que levan implícitos prexuízos e discriminacións.	CSC CAA
	B.1.5. Valorar as producións emitidas cunha fonética e prosodia correcta e amosar unha actitude crítica ante os prexuízos que se poidan asociar a ela.	LGB1.5.1. Aprecia a emisión dunha pronuncia e prosodia correcta, reconece os erros nas producións orais propias e alleas e propón solucións para melloralas.	CCL CAA
		LGB1.5.2. Comprende, interpreta e rexeita os prexuízos que se poidan asociar á pronuncia galega.	CAA
		LGB1.5.3. Asume, se a posúe, a variante dialectal propia e utilízaa na súa práctica habitual.	CCL CCEC
	B1.6. Producir textos orais, en intervencións espontáneas, adecuadas á situación e á intención comunicativa desexada, con coherencia, cohesión e corrección.	LGB1.6.1. Produce textos orais, en intervencións espontáneas, adecuadas á situación e á intención comunicativa desexada, con coherencia, cohesión e corrección.	CCL CSC
		LGB1.6.2. Participa con fluidez nas intervencións orais espontáneas respectando as regras morfosintácticas desta lingua, en especial a colocación do pronome átono, así como a fonética galega (pronuncia das sete vogais, n velar e fonema	CCL

		fricativo palatal xordo).	
		LGB1.6.3. Emprega nas intervencións orais espontáneas expresións propias do galego (fraseoloxía adecuada).	CCL
		LGB1.6.4. Emprega nas intervencións orais espontáneas un léxico rico e variado.	CCL
	B1.8. Participar activamente en situación propias do ámbito educativo e de interese para o alumnado que xeren intercambio de opinión	LGB1.8.1. Intervén en debates e coloquios do ámbito educativo con respecto ás regras de interacción e ás opinións alleas.	CCL CSC
		LGB1.8.2. Cínguese ao tema, non divaga e atende ás instrucións da persoa moderadora nos debates e coloquios.	CCL CSC
		LGB1.8.3. Expresa e compara con compañeiras/os a súa opinión sobre unha obra de lectura.	CSC CAA
	B1.9. Aplicar técnicas e estratexias para falar en público, en situacións formais ou informais, de forma individual ou en grupo.	LGB1.9.1. Elabora guións para organizar os contidos de exposicións formais ou informais breves.	CAA
		LGB1.9.2. Fai uso dos aspectos prosódicos da linguaxe non verbal (a presentación, a posta en escena, os xestos e a mirada), manifesta autocontrol das emocións ao falar en público e diríxese ao auditorio con autoconfianza e seguridade	CCL CSC CSIEE
		LGB1.9.3. Incorpora progresivamente palabras propias do nivel formal nas prácticas orais da lingua.	CCL CSC
		LGB1.9.4. Adecúa a súa pronuncia á finalidade da práctica oral.	CCL CAA
		LGB1.9.5. Recoñece a	CCL

		avalía erros (repeticións de conectores, pobreza léxica e castelanismos) nos discursos orais propios e alleos e trata, progresivamente, de evitalos.	CAA
	B1.10. Producir discursos breves e comprensibles, nun rexistro neutro, informal ou máis culto, sobre temas da vida cotiá ou educativa.	LGB1.10.1. Participa en conversas informais nos que intercambia información e expresa a súa opinión, fai invitacións e ofrecementos e pide e dá indicacións ou instrucións sinxelas.	CCL CSC CSIEE CCEC
		LGB1.10.2. Desenvólvese correctamente en situacións da vida cotiá que implique solicitar unha información ou un servizo.	CSC CSIEE
		LGB1.10.3. Utiliza as fórmulas de tratamento e as regras de cortesía axeitadas ao destinatario e á situación comunicativa.	CCL CSC
		LGB1.10.4. Analiza similitudes e diferenzas entre discursos formais e espontáneos.	CCL CAA
	B2.1. Aplicar os coñecementos sobre a lingua e as normas do uso lingüístico para resolver problemas de comprensión.	LGB2.1.1. Analiza e sintetiza o contido dun texto en resumos e esquemas que estruturan visualmente as ideas.	CCL CAA
		LGB2.1.2. Busca o significado do léxico descoñecido a partir do contexto, analiza a forma das palabras ou usa dicionarios para contextualizar as acepcións.	CCL CAA
		LGB2.1.3. Identifica a idea principal e as secundarias e comprende a relación existente entre elas.	CCL
		LGB2.1.4. Relaciona a información	CCL

		explícita e implícita dun escrito en función do contexto.	
		LGB2.1.5. Compila información para comprender e ampliar o coñecemento das mensaxes: busca bibliografía; consulta libros, revistas, xornais; utiliza recursos audiovisuais e buscadores de internet.	CCL CAA
		LGB2.1.6. Contrasta os contidos dos textos analizados cos coñecementos propios, antes e despois da lectura.	CCL CAA
	B2.3. Comprender e interpretar, en formato papel ou dixital, textos propios dos medios de comunicación (noticias).	LGB2.3.1. Comprende e interpreta textos propios dos medios de comunicación (noticias).	CCL CSC
		LGB2.3.2. Localiza a información destacada de textos propios dos medios de comunicación: portadas e titulares.	CCL
	B2.4. Comprender e interpretar en formato papel ou dixital, textos propios da vida educativa, especialmente, os instrutivos e expositivos: webs educativas, dicionarios, glosarios e enciclopedias	LGB2.4.1. Comprende e interpreta textos propios da vida educativa, especialmente, os instrutivos e expositivos: webs educativas, dicionarios, glosarios e enciclopedias.	CCL CD CAA
		LGB2.4.2. Identifica as características específicas de todo tipo de textos nos que se expoñan feitos e se expliquen ideas e conceptos das distintas materias curriculares.	CCL
	B2.5. Seleccionar a información que se obtén nas bibliotecas, nas TIC e outras fontes e integrar os coñecementos adquiridos nun proceso de	LGB2.5.1. Utiliza, de forma progresivamente autónoma, diversas fontes de información e integra os coñecementos adquiridos nos seus discursos orais e escritos.	CCL CAA
		LGB2.5.2. Coñece e utiliza	CCL

	aprendizaxe continua.	habitualmente dicionarios impresos ou en versión dixital.	CD CAA
	B2.7. Ler en voz alta con dicción, entoación e ritmo adecuados á situación comunicativa e á súa función	LGB2.7.1. Le en voz alta con dicción, entoación e ritmo adecuados (interpreta os signos de puntuación) á situación comunicativa e á función da mensaxe.	CCL
		LGB2.7.2. Usa recursos audiovisuais para rexistrar a voz.	CCL CD
	B2.8. Usar procedementos de planificación e revisión para conseguir a adecuación, coherencia, cohesión e corrección dos contidos nas relacións internas e externas do texto.	LGB2.8.1. Elabora esquemas sinxelos para ordenar as ideas e estruturar o texto.	CCL
		LGB2.8.2. Adecúa as súas producións ao rexistro formal e educativo.	CCL
		LGB2.8.3. Utiliza elementos lingüísticos e discursivos de cohesión interna do texto (a deíxe, as referencias internas de tipo léxico e os conectores).	CCL
		LGB2.8.4. Usa os signos de puntuación do texto en relación coa organización oracional e coa forma do texto (os parágrafos e a distribución e ordenación das ideas expresadas)	CCL
		LGB2.8.5. Revisa e reescribe o texto con respecto polas regras ortográficas e morfolóxicas.	CCL
		LGB2.8.6. Usa técnicas de tratamento textual coas TIC: procesadores de texto, programas de presentación, dicionarios electrónicos e correctores.	CCL CD
		LGB2.8.7. Complementa as producións con elementos textuais e	CCL CD

		paratextuais: ilustracións e gráficos.	
	B2.10. Producir, en soporte impreso ou dixital, textos propios dos medios de comunicación a partir dun modelo (noticias).	LGB2.10.1. Produce, en soporte impreso ou dixital, textos propios dos medios de comunicación a partir dun modelo (noticias).	CCL CD CSC
	B2.11. Producir, en formato papel ou dixital, textos de carácter educativo :cuestionarios, resumos, informes de tarefas, descrições e explicacións sobre contidos das materias curriculares.	LGB2.11.1. Produce, en formato papel ou dixital, textos de carácter educativo: cuestionarios, resumos, informes de tarefas, descrições e explicacións sobre contidos das materias curriculares.	CCL CD
	B2.13. Usar as TIC para textualizar, revisar e mellorar os escritos: procesadores de texto, programas de presentación e dicionarios electrónicos.	LGB2.13.1. Usa técnicas de tratamento textual coas TIC: procesadores de texto, programas de presentación, dicionarios electrónicos, e correctores para textualizar e revisar e mellorar os escritos.	CCL CD
	B3.1. Recoñecer, explicar e usar léxico amplo e preciso coa presenza da fraseoloxía e vocabulario traballado na aula.	LGB3.1.1. Utiliza un vocabulario amplo e preciso para expresarse con claridade nun rexistro axeitado á situación comunicativa.	CCL CCEC
	B3.3. Usar eficazmente os dicionarios ou calquera outra fonte de consulta, en papel ou en soporte electrónico, para resolver dúbidas e para progresar na aprendizaxe autónoma.	LGB3.3.1. Obtén, de xeito autónomo, información lingüística de todo tipo en dicionarios, en diferentes soportes, e noutras obras de consulta.	CCL CAA
	B3.4. Coñecer, usar e valorar as normas que regulan os textos orais e escritos.	LGB3.4.1. Completa, transforma e valora textos orais ou escritos de maneira adecuada e correcta atendendo ás normas.	CCL CD
	B3.5. Aplicar e valorar as normas ortográficas e morfolóxicas da lingua galega.	LGB3.5.1. Aplica correctamente as normas ortográficas e morfolóxicas da lingua galega.	CCL

		LGB3.5.2. Aplica estratexias para a corrección lingüística, gramatical e ortográfica dos textos.	CCL
	B3.7. Recoñecer a estrutura de substantivos e verbos e da súa caracterización morfolóxica para mellorar a comprensión e produción textuais.	LGB3.7.1. Coñece e utiliza adecuadamente substantivos e formas verbais na comprensión e produción de textos orais e escritos.	CCL CAA
		LGB3.7.2. Exprésase, con estilo propio, utilizando os recursos da lingua con flexibilidade e creatividade.	CCL CAA
	B3.9. Coñecer os compoñentes sintácticos para elaborar enunciados, orais e escritos, cun estilo cohesionado e correcto.	LG3.9.1. Completa, transforma e elabora enunciados de maneira axeitada e correcta atendendo aos compoñentes sintácticos.	CCL
	B3.10. Aplicar progresivamente o coñecemento e o uso das estratexias de autoavaliación e a aceptación do erro como parte do proceso de aprendizaxe.	LG3.10.1. Recoñece os erros nas producións orais e escritas propias e alleas a partir da avaliación e autoavaliación, propondo solucións para a súa mellora.	CCL CAA
	B3.12. Reflexionar sobre o sistema e as normas de uso das linguas, mediante a comparación e transformación de textos, enunciados e palabras, e utilizar estes coñecementos para solucionar problemas de comprensión e para a produción de textos.	LGB3.12.1. Utiliza os coñecementos lingüísticos de ámbito contextual, textual, oracional e da palabra, desenvolvidos no curso nunha das linguas, para mellorar a comprensión e produción dos textos traballados en calquera das outras.	CCL CAA
	B5.2. Ler expresiva e comprensivamente e facer audicións de poemas recitados ou cantados, determinar o tema principal, a estrutura xeral e pór de relevo os principais recursos estilísticos.	LGLB5.2.1. Le expresiva e comprensivamente e fai audicións de poemas recitados ou cantados, determina o tema principal, a estrutura xeral e pon de relevo os principais recursos estilísticos.	CCL
	B5.5. Comparar textos pertencentes a diferentes xéneros e subxéneros, sinalando as coincidencias	LGLB5.5.1. Compara textos pertencentes aos diferentes xéneros, sinalando as coincidencias e diferenzas, tanto estruturais coma	CCL

	e diferenzas, tanto estruturais coma formais	formais.	
		LGLB5.5.2. Compara textos pertencentes ao mesmo xénero pero a diferentes subxéneros, sinalando as coincidencias e diferenzas, tanto estruturais coma formais.	CCL
	B5.7. Escribir textos de intención estética servíndose dos coñecementos literarios adquiridos e dos recursos retóricos traballados na aula.	LGLB5.7.1. Escribe textos de intención estética servíndose dos coñecementos literarios adquiridos e dos recursos retóricos traballados na aula.	CCL CCEC
	B5.9. Servirse, seguindo unhas pautas orientadoras, dos fondos e recursos que ofrecen as bibliotecas, incluídas as virtuais, para a realización de traballos e cita axeitada destes.	LGLB5.9.1. Sérvese, seguindo unhas pautas orientadoras, dos fondos e recursos que ofrecen as bibliotecas, incluídas as virtuais, para a realización de traballos e cita axeitada destes.	CCL CD

TEMA 5

OBXECTIVOS

- 1.-Comprender os conceptos de sinonimia e antonimia, analizando as súas diferentes tipoloxías.
- 2.-Recoñecer exemplos de sinonimia e antonimia nos textos facilitados, así como interpretar as súas diferentes casuísticas en contextos predefinidos para iso.
- 3.-Coñecer o vocabulario relacionado cos seres míticos.
- 4.-Estudar e analizar as diferentes tipoloxías de textos da vida académica.
- 5.-Recoñecer as características de distintos tipos de texto da vida académica, favorecendo a capacidade de construír textos de produción propia con base nestas.
- 6.-Analizar e recoñecer a estrutura morfolóxica dos verbos semirregulares e irregulares.
- 7.-Conxugar, de maneira axeitada, verbos semirregulares e irregulares, de xeito que se amose o dominio das súas particularidades morfolóxicas.
- 8.-Coñecer, de maneira xeral, os usos do infinitivo flexionado, recoñecendo contextos de uso en que resulte rendible o seu emprego.
- 9.-Analizar e recoñecer a estrutura das perífrases verbais máis correntes na lingua galega.
- 10.- Repasar e consolidar algúns casos especiais de acentuación en galego.

TEMPORALIZACIÓN

Xaneiro

CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	COMPETENCIAS CLAVE
<i>Informe da gavilla, Víctor</i>	B1.3. Coñecer e usar as	LGB1.3.1. Coñece, aprecia	CSC

<p>Vaqueiro</p> <p>A sinonimia e a antonimia.</p> <p>Vocabulario: Os seres míticos.</p> <p>Textos da vida académica. O cuestionario. O resumo. O esquema. O informe. A presentación dixital.</p> <p>O verbo (II): verbos semirregulares e irregulares. O infinitivo flexionado. As perífrases verbais.</p> <p>A acentuación (II): outros casos especiais de acentuación</p>	normas de cortesía nas intervencións orais propias e alleas da actividade educativa, tanto espontáneas como planificadas	e usa as normas que rexen a cortesía na comunicación oral (intervén na quenda que lle corresponde, respecta as opinións e reconece e rexeita a linguaxe discriminatoria).	CCL
		LGB1.3.2. Reconece a importancia dos aspectos prosódicos (entoación, pausas, ton, timbre e volume) e o significado dos trazos máis característicos da linguaxe non verbal.	CCL CSC CSIE
	B1.6. Producir textos orais, en intervencións espontáneas, adecuadas á situación e á intención comunicativa desexada, con coherencia, cohesión e corrección.	LGB1.6.1. Produce textos orais, en intervencións espontáneas, adecuadas á situación e á intención comunicativa desexada, con coherencia, cohesión e corrección.	CCL CSC
		LGB1.6.2. Participa con fluidez nas intervencións orais espontáneas respectando as regras morfosintácticas desta lingua, en especial a colocación do pronome átono, así como a fonética galega (pronuncia das sete vogais, n velar e fonema fricativo palatal xordo).	CCL
		LGB1.6.3. Emprega nas intervencións orais espontáneas expresións propias do galego (fraseoloxía adecuada).	CCL
		LGB1.6.4. Emprega nas intervencións orais espontáneas un léxico rico e variado.	CCL
	B1.7. Coñecer e aplicar, con axuda das TIC, técnicas e estratexias para realizar exposicións orais planificadas.	LGB1.7.1. Consulta os medios de información dixitais para seleccionar contidos relevantes e incorporalos ás súas producións.	CD CAA CSIEE
		LGB1.7.2. Emprega as TIC	CD

		para facer as súas presentacións máis claras e atractivas visualmente.	CCL CSC
	B1.8. Participar activamente en situación propias do ámbito educativo e de interese para o alumnado que xeren intercambio de opinión.	LGB1.8.1. Intervén en debates e coloquios do ámbito educativo con respecto ás regras de interacción e ás opinións alleas.	CCL CSC
		LGB1.8.2. Cínguese ao tema, non divaga e atende ás instrucións da persoa moderadora nos debates e coloquios.	CCL CSC
		LGB1.8.3. Expresa e compara con compañeiras/os a súa opinión sobre unha obra de lectura.	CSC CAA
	B1.9. Aplicar técnicas e estratexias para falar en público, en situacións formais ou informais, de forma individual ou en grupo.	LGB1.9.1. Elabora guións para organizar os contidos de exposicións formais ou informais breves.	CAA
		LGB1.9.2. Fai uso dos aspectos prosódicos da linguaxe non verbal (a presentación, a posta en escena, os xestos e a mirada), manifesta autocontrol das emocións ao falar en público e diríxese ao auditorio con autoconfianza e seguridade.	CCL CSC CSIEE
		LGB1.9.3. Incorpora progresivamente palabras propias do nivel formal nas prácticas orais da lingua.	CCL CSC
		LGB1.9.4. Adecúa a súa pronuncia á finalidade da práctica oral.	CCL CAA
		LGB1.9.5. Recoñece a avalía erros (repeticións de conectores, pobreza léxica e castelanismos) nos discursos orais propios e alleos e trata, progresivamente, de	CAA CCL

		evitalos.	
	B1.10. Producir discursos breves e comprensibles, nun rexistro neutro, informal ou máis culto, sobre temas da vida cotiá ou educativa.	LGB1.10.1. Participa en conversas informais nos que intercambia información e expresa a súa opinión, fai invitacións e ofrecementos e pide e dá indicacións ou instrucións sinxelas.	CCL CSC CSIEE CCEC
		LGB1.10.4. Analiza similitudes e diferenzas entre discursos formais e espontáneos.	CCL CAA
	B2.1. Aplicar os coñecementos sobre a lingua e as normas do uso lingüístico para resolver problemas de comprensión.	LGB2.1.1. Analiza e sintetiza o contido dun texto en resumos e esquemas que estruturan visualmente as ideas.	CCL CAA
		LGB2.1.2. Busca o significado do léxico descoñecido a partir do contexto, analiza a forma das palabras ou usa dicionarios para contextualizar as acepcións.	CCL CAA
		LGB2.1.3. Identifica a idea principal e as secundarias e comprende a relación existente entre elas.	CCL
		LGB2.1.4. Relaciona a información explícita e implícita dun escrito en función do contexto.	CCL
		LGB2.1.5. Compila información para comprender e ampliar o coñecemento das mensaxes: busca bibliografía; consulta libros, revistas, xornais; utiliza recursos audiovisuais e buscadores de internet.	CCL CAA
		LGB2.1.6. Contrasta os contidos dos textos analizados cos coñecementos propios,	CCL CAA

		antes e despois da lectura.	
	B2.4. Comprender e interpretar en formato papel ou dixital, textos propios da vida educativa, especialmente, os instrutivos e expositivos: webs educativas, dicionarios, glosarios e enciclopedias	LGB2.4.1. Comprende e interpreta textos propios da vida educativa, especialmente, os instrutivos e expositivos: webs educativas, dicionarios, glosarios e enciclopedias.	CCL CD CAA
		LGB2.4.2. Identifica as características específicas de todo tipo de textos nos que se expoñan feitos e se expliquen ideas e conceptos das distintas materias curriculares.	CCL
	B2.5. Seleccionar a información que se obtén nas bibliotecas, nas TIC e outras fontes e integrar os coñecementos adquiridos nun proceso de aprendizaxe continua	LGB2.5.1. Utiliza, de forma progresivamente autónoma, diversas fontes de información e integra os coñecementos adquiridos nos seus discursos orais e escritos.	CCL CAA
		LGB2.5.2. Coñece e utiliza habitualmente dicionarios impresos ou en versión dixital.	CCL CD CAA
	B2.8. Usar procedementos de planificación e revisión para conseguir a adecuación, coherencia, cohesión e corrección dos contidos nas relacións internas e externas do texto.	LGB2.8.1. Elabora esquemas sinxelos para ordenar as ideas e estruturar o texto.	CCL
		LGB2.8.2. Adecúa as súas producións ao rexistro formal e educativo.	CCL
		LGB2.8.5. Revisa e reescribe o texto con respecto polas regras ortográficas e morfolóxicas.	CCL
		LGB2.8.6. Usa técnicas de tratamento textual coas TIC: procesadores de texto, programas de presentación, dicionarios electrónicos e correctores.	CCL CD
		LGB2.8.7. Complementa as producións	CCL CD

		con elementos textuais e paratextuais: ilustracións e gráficos.	
	B2.11. Producir, en formato papel ou dixital, textos de carácter educativo: cuestionarios, resumos, informes de tarefas, descrições e explicacións sobre contidos das materias curriculares.	LGB2.11.1. Produce, en formato papel ou dixital, textos de carácter educativo: cuestionarios, resumos, informes de tarefas, descrições e explicacións sobre contidos das materias curriculares.	CCL CD
	B2.13. Usar as TIC para textualizar, revisar e mellorar os escritos: procesadores de texto, programas de presentación e dicionarios electrónicos.	LGB2.13.1. Usa técnicas de tratamento textual coas TIC: procesadores de texto, programas de presentación, dicionarios electrónicos, e correctores para textualizar e revisar e mellorar os escritos.	CCL CD
	B2.14. Valorar a escritura como fonte de aprendizaxe e como unha forma de comunicar experiencias, ideas e coñecementos propios.	LGB.2.14.1. Describe os valores da escritura como instrumento de comunicación social fundamental para comunicar experiencias e para adquirir e transmitir coñecementos.	CCL CSC CCEC
	B3.1. Recoñecer, explicar e usar léxico amplo e preciso coa presenza da fraseoloxía e vocabulario traballado na aula.	LGB3.1.1. Utiliza un vocabulario amplo e preciso para expresarse con claridade nun rexistro axeitado á situación comunicativa.	CCL CCEC
	B3.3. Usar eficazmente os dicionarios ou calquera outra fonte de consulta, en papel ou en soporte electrónico, para resolver dúbidas e para progresar na aprendizaxe autónoma.	LGB3.3.1. Obtén, de xeito autónomo, información lingüística de todo tipo en dicionarios, en diferentes soportes, e noutras obras de consulta.	CCL CAA
	B3.4. Coñecer, usar e valorar as normas que regulan os textos orais e escritos.	LGB3.4.1. Completa, transforma e valora textos orais ou escritos de maneira adecuada e correcta atendendo ás normas.	CCL CD
	B3.5. Aplicar e valorar as normas ortográficas e morfolóxicas da lingua galega.	LGB3.5.1. Aplica correctamente as normas ortográficas e morfolóxicas da lingua galega.	CCL

		LGB3.5.2. Aplica estratexias para a corrección lingüística, gramatical e ortográfica dos textos.	CCL
	B3.7. Recoñecer a estrutura de substantivos e verbos e da súa caracterización morfolóxica para mellorar a comprensión e produción textuais.	LGB3.7.1. Coñece e utiliza adecuadamente substantivos e formas verbais na comprensión e produción de textos orais e escritos.	CCL CAA
		LGB3.7.2. Exprésase, con estilo propio, utilizando os recursos da lingua con flexibilidade e creatividade.	CCL CAA
	B3.9. Coñecer os compoñentes sintácticos para elaborar enunciados, orais e escritos, cun estilo cohesionado e correcto.	LG3.9.1. Completa, transforma e elabora enunciados de maneira axeitada e correcta atendendo aos compoñentes sintácticos.	CCL
	B3.10. Aplicar progresivamente o coñecemento e o uso das estratexias de autoavaliación e a aceptación do erro como parte do proceso de aprendizaxe.	LG3.10.1. Recoñece os erros nas producións orais e escritas propias e alleas a partir da avaliación e autoavaliación, propondo solucións para a súa mellora.	CCL CAA
	B3.12. Reflexionar sobre o sistema e as normas de uso das linguas, mediante a comparación e transformación de textos, enunciados e palabras, e utilizar estes coñecementos para solucionar problemas de comprensión e para a produción de textos.	LGB3.12.1. Utiliza os coñecementos lingüísticos de ámbito contextual, textual, oracional e da palabra, desenvolvidos no curso nunha das linguas, para mellorar a comprensión e produción dos textos traballados en calquera das outras.	CCL CAA
	B4.6. Identificar e clasificar as variantes diafásicas do galego, recoñecer os trazos da variedade estándar da lingua galega e valorala como variante unificadora, así como apreciar a variante diatópica propia.	LGB4.6.3. Recoñece os trazos da variedade estándar da lingua galega e valóraa como variante unificadora.	CCL
	B5.2. Ler expresiva e comprensivamente e facer audicións de poemas recitados ou cantados,	LGLB5.2.1. Le expresiva e comprensivamente e fai audicións de poemas recitados ou cantados,	CCL

	determinar o tema principal, a estrutura xeral e pór de relevo os principais recursos estilísticos.	determina o tema principal, a estrutura xeral e pon de relevo os principais recursos estilísticos.	
	B5.5. Comparar textos pertencentes a diferentes xéneros e subxéneros, sinalando as coincidencias e diferenzas, tanto estruturais coma formais.	LGLB5.5.1. Compara textos pertencentes aos diferentes xéneros, sinalando as coincidencias e diferenzas, tanto estruturais coma formais.	CCL
		LGLB5.5.2. Compara textos pertencentes ao mesmo xénero pero a diferentes subxéneros, sinalando as coincidencias e diferenzas, tanto estruturais coma formais.	CCL
	B5.7. Escribir textos de intención estética servíndose dos coñecementos literarios adquiridos e dos recursos retóricos traballados na aula.	LGLB5.7.1. Escribe textos de intención estética servíndose dos coñecementos literarios adquiridos e dos recursos retóricos traballados na aula.	CCL CCEC
	B5.9. Servirse, seguindo unhas pautas orientadoras, dos fondos e recursos que ofrecen as bibliotecas, incluídas as virtuais, para a realización de traballos e cita axeitada destes.	LGLB5.9.1. Sévese, seguindo unhas pautas orientadoras, dos fondos e recursos que ofrecen as bibliotecas, incluídas as virtuais, para a realización de traballos e cita axeitada destes.	CCL CD

TEMA 6

OBXECTIVOS

- 1.-Recoñecer algunhas das relacións semánticas máis frecuentes entre as palabras.
- 2.-Profundar no coñecemento da hiperonimia e a hiponimia.
- 3.-Analizar o concepto de cohiponimia.
- 4.-Identificar as características básicas do texto literario.
- 5.-Recoñecer os principais trazos da linguaxe literaria, desde os recursos de repetición ata os recursos da linguaxe figurada.
- 6.-Estudar o concepto de sintagma, recoñecendo as súas diferentes clases.
- 7.-Introducir os principios básicos da análise sintáctica.
- 8.-Aprender algunhas cuestións que entrañan certa dificultade canto á ortografía da lingua, nomeadamente respecto das palabras que se escriben con x e/ou s.

TEMPORALIZACIÓN			
Febreiro			
CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	COMPETENCIAS CLAVE
<p><i>O Corazón de Xúpiter</i>, Leticia Costas</p> <p>A hiperonimia e a hiponimia.</p> <p>O texto literario. Concepto e xéneros. Concepto de linguaxe literaria. Os recursos da linguaxe literaria: recursos de repetición e recursos da linguaxe figurada.</p> <p>Os sintagmas</p> <p>A escrita do s e do x</p>	B1.3. Coñecer e usar as normas de cortesía nas intervencións orais propias e alleas da actividade educativa, tanto espontáneas como planificadas.	LGB1.3.1. Coñece, aprecia e usa as normas que rexen a cortesía na comunicación oral (intervén na quenda que lle corresponde, respecta as opinións e reconece e rexeita a linguaxe discriminatória).	CSC CCL
		LGB1.3.2. Recoñece a importancia dos aspectos prosódicos (entoación, pausas, ton, timbre e volume) e o significado dos trazos máis característicos da linguaxe non verbal.	CCL CSC CSIE
	B1.5. Valorar as producións emitidas cunha fonética e prosodia correcta e amosar unha actitude crítica ante os prexuízos que se poidan asociar a ela.	LGB1.5.1. Aprecia a emisión dunha pronuncia e prosodia correcta, reconece os erros nas producións orais propias e alleas e propón solucións para melloralas.	CCL CAA
		LGB1.5.2. Comprende, interpreta e rexeita os prexuízos que se poidan asociar á pronuncia galega.	CAA
		LGB1.5.3. Asume, se a posúe, a variante dialectal propia e utilízaa na súa práctica habitual.	CCL CCEC
	B1.6. Producir textos orais, en intervencións espontáneas, adecuadas á situación e á intención comunicativa desexada, con coherencia, cohesión e corrección.	LGB1.6.1. Produce textos orais, en intervencións espontáneas, adecuadas á situación e á intención comunicativa desexada, con coherencia, cohesión e corrección.	CCL CSC
		LGB1.6.2. Participa con fluidez nas intervencións	CCL

		orais espontáneas respectando as regras morfosintácticas desta lingua, en especial a colocación do pronome átono, así como a fonética galega (pronuncia das sete vogais, n velar e fonema fricativo palatal xordo).	
		LGB1.6.3. Emprega nas intervencións orais espontáneas expresións propias do galego (fraseoloxía adecuada).	CCL
		LGB1.6.4. Emprega nas intervencións orais espontáneas un léxico rico e variado.	CCL
	B1.7. Coñecer e aplicar, con axuda das TIC, técnicas e estratexias para realizar exposicións orais planificadas.	LGB1.7.1. Consulta os medios de información dixitais para seleccionar contidos relevantes e incorporalos ás súas producións.	CD CAA CSIEE
		LGB1.7.2. Emprega as TIC para facer as súas presentacións máis claras e atractivas visualmente.	CD CCL CSC
	B1.8. Participar activamente en situación propias do ámbito educativo e de interese para o alumnado que xeren intercambio de opinión.	LGB1.8.1. Intervén en debates e coloquios do ámbito educativo con respecto ás regras de interacción e ás opinións alleas.	CCL CSC
		LGB1.8.2. Cínguese ao tema, non divaga e atende ás instrucións da persoa moderadora nos debates e coloquios.	CCL CSC
		LGB1.8.3. Expresa e compara con compañeiras/os a súa opinión sobre unha obra de lectura.	CSC CAA
	B1.9. Aplicar técnicas e estratexias para falar en público, en situacións formais ou informais, de forma individual ou en	LGB1.9.1. Elabora guións para organizar os contidos de exposicións formais ou informais breves.	CAA

	grupo.		
		LGB1.9.3. Incorpora progresivamente palabras propias do nivel formal nas prácticas orais da lingua.	CCL CSC
		LGB1.9.4. Adecúa a súa pronuncia á finalidade da práctica oral.	CCL CAA
		LGB1.9.5. Recoñece a avalía erros (repeticións de conectores, pobreza léxica e castelanismos) nos discursos orais propios e alleos e trata, progresivamente, de evitalos.	CAA CCL
	B2.1. Aplicar os coñecementos sobre a lingua e as normas do uso lingüístico para resolver problemas de comprensión.	LGB2.1.1. Analiza e sintetiza o contido dun texto en resumos e esquemas que estruturan visualmente as ideas.	CCL CAA
		LGB2.1.2. Busca o significado do léxico descoñecido a partir do contexto, analiza a forma das palabras ou usa dicionarios para contextualizar as acepcións.	CCL CAA
		LGB2.1.3. Identifica a idea principal e as secundarias e comprende a relación existente entre elas.	CCL
		LGB2.1.4. Relaciona a información explícita e implícita dun escrito en función do contexto.	CCL
		LGB2.1.5. Compila información para comprender e ampliar o coñecemento das mensaxes: busca bibliografía; consulta libros, revistas, xornais; utiliza recursos audiovisuais e buscadores de internet.	CCL CAA
	B2.6. Amosar unha actitude reflexiva e crítica ante a lectura que permita identificar usos	LGB2.6.2. Identifica e expresa posturas de acordo e desacordo sobre aspectos parciais ou	CCL CSC

	lingüísticos discriminatorios e manifestar posturas de acordo ou desacordo e respecto ás mensaxes expresadas.	globais dun texto.	
		LGB2.6.3. Elabora a súa propia interpretación sobre o significado dun texto.	CCL
		LGB2.6.4. Respecta as opinións dos demais.	CCL CSC
	B2.8. Usar procedementos de planificación e revisión para conseguir a adecuación, coherencia, cohesión e corrección dos contidos nas relacións internas e externas do texto.	LGB2.8.2. Adecúa as súas producións ao rexistro formal e educativo.	CCL
		LGB2.8.5. Revisa e reescribe o texto con respecto polas regras ortográficas e morfolóxicas.	CCL
		LGB2.8.6. Usa técnicas de tratamento textual coas TIC: procesadores de texto, programas de presentación, dicionarios electrónicos e correctores.	CCL CD
	B2.12. Producir ,sintetizar, en formato papel ou dixital, textos de distinta tipoloxía, fundamentalmente, narracións e descrições.	LGB2.12.1. Produce, en formato papel ou dixital, escritos de distinta tipoloxía a partir dun modelo, fundamentalmente, narrativos e descritivos.	CCL CD
		LGB2.12.2. Sintetiza e resume narracións e descrições sen parafrasear o texto resumido.	CCL
	B2.14. Valorar a escritura como fonte de aprendizaxe e como unha forma de comunicar experiencias, ideas e coñecementos propios.	LGB.2.14.1. Describe os valores da escritura como instrumento de comunicación social fundamental para comunicar experiencias e para adquirir e transmitir coñecementos.	CCL CSCCEC
	B3.1. Recoñecer, explicar e usar léxico amplo e preciso coa presenza da fraseoloxía e vocabulario traballado na aula.	LGB3.1.1. Utiliza un vocabulario amplo e preciso para expresarse con claridade nun rexistro axeitado á situación comunicativa.	CCL CCEC
	B3.2. Recoñecer e usar a fonética da lingua galega.	LGB3.2.1. Recoñece e pronuncia correctamente os fonemas propios da lingua galega.	CCL CAA
	B3.3. Usar eficazmente os dicionarios ou calquera outra fonte de consulta, en papel ou en soporte	LGB3.3.1. Obtén, de xeito autónomo, información lingüística de todo tipo en dicionarios, en	CCL CAA

	electrónico, para resolver dúbidas e para progresar na aprendizaxe autónoma.	diferentes soportes, e noutras obras de consulta.	
	B3.4. Coñecer, usar e valorar as normas que regulan os textos orais e escritos.	LGB3.4.1. Completa, transforma e valora textos orais ou escritos de maneira adecuada e correcta atendendo ás normas.	CCL CD
	B3.5. Aplicar e valorar as normas ortográficas e morfolóxicas da lingua galega.	LGB3.5.1. Aplica correctamente as normas ortográficas e morfolóxicas da lingua galega.	CCL
		LGB3.5.2. Aplica estratexias para a corrección lingüística, gramatical e ortográfica dos textos.	CCL
	B3.9. Coñecer os compoñentes sintácticos para elaborar enunciados, orais e escritos, cun estilo cohesionado e correcto.	LG3.9.1. Completa, transforma e elabora enunciados de maneira axeitada e correcta atendendo aos compoñentes sintácticos.	CCL
	B3.10. Aplicar progresivamente o coñecemento e o uso das estratexias de autoavaliación e a aceptación do erro como parte do proceso de aprendizaxe.	LG3.10.1. Recoñece os erros nas producións orais e escritas propias e alleas a partir da avaliación e autoavaliación, propondo solucións para a súa mellora.	CCL CAA
	B3.12. Reflexionar sobre o sistema e as normas de uso das linguas, mediante a comparación e transformación de textos, enunciados e palabras, e utilizar estes coñecementos para solucionar problemas de comprensión e para a produción de textos.	LGB3.12.1. Utiliza os coñecementos lingüísticos de ámbito contextual, textual, oracional e da palabra, desenvolvidos no curso nunha das linguas, para mellorar a comprensión e produción dos textos traballados en calquera das outras.	CCL CAA
	B4.6. Identificar e clasificar as variantes diafásicas do galego, recoñecer os trazos da variedade estándar da lingua galega e valorala como variante unificadora,	LGB4.6.2. Analiza a súa práctica lingüística e identifica nela os trazos propios da xerga estudantil.	CCL
		LGB4.6.3. Recoñece os	CCL

	así como apreciar a variante diatópica propia	trazos da variedade estándar da lingua galega e valóraa como variante unificadora.	
	B5.1. Ler con regularidade obras literarias e desenvolver criterio lector;expor unha opinión persoal sobre a lectura dunha obra axeitada á idade, relacionar o seu sentido coa propia experiencia e outros coñecementos adquiridos e valorar o uso dos elementos propios de cada xénero literario, o punto de vista empregado e o uso estético da linguaxe.	LGLB5.1.1. Le con regularidade obras literarias e desenvolve criterio lector; expón unha opinión persoal sobre a lectura dunha obra axeitada á idade e relaciona o seu sentido coa propia experiencia e outros coñecementos adquiridos.	CCL
		LGLB5.1.2. Describe o uso dos elementos propios de cada xénero literario, o punto de vista empregado e o uso estético da linguaxe nos textos literarios.	CCL
	B5.2. Ler expresiva e comprensivamente e facer audicións de poemas recitados ou cantados, determinar o tema principal, a estrutura xeral e pór de relevo os principais recursos estilísticos.	LGLB5.2.1. Le expresiva e comprensivamente e fai audicións de poemas recitados ou cantados, determina o tema principal, a estrutura xeral e pon de relevo os principais recursos estilísticos.	CCL
	B5.4. Ler dramatizada e comprensivamente, visionar pezas teatrais e recoñecer os compoñentes e procedementos que caracterizan os subxéneros.	LGLB5.4.1. Le dramatizada e comprensivamente, visiona pezas teatrais e recoñece os compoñentes e procedementos que caracterizan os subxéneros.	CCL
	B5.5. Comparar textos pertencentes a diferentes xéneros e subxéneros, sinalando as coincidencias e diferenzas, tanto estruturais coma formais.	LGLB5.5.1. Compara textos pertencentes aos diferentes xéneros, sinalando as coincidencias e diferenzas, tanto estruturais coma formais.	CCL
		LGLB5.5.2. Compara textos pertencentes ao mesmo xénero pero a diferentes subxéneros, sinalando as coincidencias e diferenzas, tanto estruturais coma formais.	CCL
	B5.6. Analizar textos literarios, de maneira guiada, identificar os	LGB.5.6.1. Analiza textos literarios,de maneira guiada, identifica os	CCL

	trazos dos subxéneros e a funcionalidade dos recursos retóricos.	trazos dos subxéneros e a funcionalidade dos recursos retóricos.	
	B5.7. Escribir textos de intención estética servíndose dos coñecementos literarios adquiridos e dos recursos retóricos traballados na aula.	LGLB5.7.1. Escribe textos de intención estética servíndose dos coñecementos literarios adquiridos e dos recursos retóricos traballados na aula.	CCL CCEC

TEMA 7

OBXECTIVOS

- 1.-Analizar e diferenciar os termos campo semántico, campo lexical e campo asociativo.
- 2.-Introducir o concepto de familia léxica.
- 3.-Coñecer o vocabulario relacionado cos sentimentos e estados de ánimo.
- 4.-Establecer os elementos propios da narración literaria.
- 5.-Distinguir os distintos tipos de narrador que pode presentar un texto literario de carácter narrativo, tendo en conta a súa perspectiva (voz interna e voz externa).
- 6.-Clasificar os personaxes dunha narración literaria segundo sexan principais ou secundarios.
- 7.-Analizar o concepto de espazo narrativo, establecendo unha clasificación de acordo coas súas características a respecto dos seus posibles referentes reais (ou ante a ausencia deles).
- 8.-Analizar e comprender as diferenzas entre o tempo interno e o tempo externo dunha narración literaria, incidindo nas posibles alternativas existentes nunha narración deste tipo segundo a orde en que os sucesos son relatados.
- 9.-Distinguir entre enunciado, frase e oración.
- 10.-Estudar o concepto de suxeito, e mais a súa estrutura, ademais de determinar cantas clases de suxeito se poden dar nunha oración.
- 11.-Aprender a identificar o suxeito dunha oración, reparando naqueles casos en que as oracións sexan impersonais.
- 12.-Recoñecer os casos de palabras de grafía dubidosa, nomeadamente aquelas que en galego se escriben con *x*, *s*, *ll* ou *i* e que teñen unha correspondencia diferente en español, idioma de interferencia frecuente.

TEMPORALIZACIÓN

Marzo

CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	COMPETENCIAS CLAVE
<i>Cachiños do meu cerne</i> , Fuco Paz Souto Campo semántico e campo lexical. Vocabulario: Sentimentos e estados de ánimo. A narración literaria. Os elementos da narración. A oración simple (I). Enunciado, frase e	B1.3. Coñecer e usar as normas de cortesía nas intervencións orais propias e alleas da actividade educativa, tanto espontáneas como planificadas.	LGB1.3.1. Coñece, aprecia e usa as normas que rexen a cortesía na comunicación oral (intervén na quenda que lle corresponde, respecta as opinións e recoñece e rexeita a linguaxe discriminatoria).	CSC CCL
	B1.6. Producir textos	LGB1.6.1. Produce textos orais, en Intervencións	CCL CSC

<p>oración. O suxeito</p> <p>A escrita das letras <i>s, x, ll, i</i></p>	<p>orais, en intervencións espontáneas, adecuadas á situación e á intención comunicativa desexada, con coherencia, cohesión e corrección.</p>	<p>espontáneas, adecuadas á situación e á intención comunicativa desexada, con coherencia, cohesión e corrección.</p>	
		<p>LGB1.6.2. Participa con fluidez nas intervencións orais espontáneas respectando as regras morfosintácticas desta lingua, en especial a colocación do pronome átono, así como a fonética galega (pronuncia das sete vogais, n velar e fonema fricativo palatal xordo).</p>	CCL
		<p>LGB1.6.3. Emprega nas intervencións orais espontáneas expresións propias do galego (fraseoloxía adecuada).</p>	CCL
		<p>LGB1.6.4. Emprega nas intervencións orais espontáneas un léxico rico e variado.</p>	CCL
	<p>B1.7. Coñecer e aplicar, con axuda das TIC, técnicas e estratexias para realizar exposicións orais planificadas.</p>	<p>LGB1.7.1. Consulta os medios de Información dixitais para seleccionar contidos relevantes e incorporalos ás súas producións.</p>	CD CAA CSIEE
		<p>LGB1.7.2. Emprega as TIC para facer as súas presentacións máis claras e atractivas visualmente.</p>	CD CCL CSC
	<p>B1.8. Participar activamente en situación propias do ámbito educativo e de interese para o alumnado que xeren intercambio de opinión.</p>	<p>LGB1.8.1. Intervén en debates e coloquios do ámbito educativo con respecto ás regras de interacción e ás opinións alleas.</p>	CCL CSC
		<p>LGB1.8.2. Cínguese ao tema, non divaga e atende ás instrucións da persoa moderadora nos debates e coloquios.</p>	CCL CSC
	<p>B1.9. Aplicar técnicas e estratexias para falar en</p>	<p>LGB1.9.1. Elabora guións para organizar os contidos de exposicións</p>	CAA

	público, en situacións formais ou informais, de forma individual ou en grupo.	formais ou informais breves.	
		LGB1.9.2. Fai uso dos aspectos prosódicos da linguaxe non verbal (a presentación, a posta en escena, os xestos e a mirada), manifesta autocontrol das emocións ao falar en público e diríxese ao auditorio con autoconfianza e seguridade	CCL CSC CSIEE
		LGB1.9.3. Incorpora progresivamente palabras propias do nivel formal nas prácticas orais da lingua.	CCL CSC
		LGB1.9.4. Adecúa a súa pronuncia á finalidade da práctica oral.	CCL CAA
		LGB1.9.5. Recoñece a avalía erros (repeticións de conectores, pobreza léxica e castelanismos) nos discursos orais propios e alleos e trata, progresivamente, de evitalos.	CAA CCL
	B1.10. Producir discursos breves e comprensibles, nun rexistro neutro, informal ou máis culto, sobre temas da vida cotiá ou educativa.	LGB1.10.1. Participa en conversas informais nos que intercambia información e expresa a súa opinión, fai invitacións e ofrecementos e pide e dá indicacións ou instrucións sinxelas.	CCL CSC CSIEE CCEC
		LGB1.10.2. Desenvólvese correctamente en situacións da vida cotiá que impliquen solicitar unha información ou un servizo.	CSC CSIEE
		LGB1.10.3. Utiliza as fórmulas de tratamento e as regras de cortesía axeitadas ao destinatario e á situación comunicativa.	CCL CSC
		LGB1.10.4. Analiza similitudes e diferenzas entre discursos formais e espontáneos.	CCL CAA
	B2.1. Aplicar os coñecementos sobre a lingua e as normas do uso	LGB2.1.1. Analiza e sintetiza o contido dun texto en resumos e	CCL CAA

	lingüístico para resolver problemas de comprensión.	esquemas que estruturan visualmente as ideas.	
		LGB2.1.2. Busca o significado do léxico descoñecido a partir do contexto, analiza a forma das palabras ou usa dicionarios para contextualizar as acepcións.	CCL CAA
		LGB2.1.3. Identifica a idea principal e as secundarias e comprende a relación existente entre elas.	CCL
		LGB2.1.4. Relaciona a información explícita e implícita dun escrito en función do contexto.	CCL
		LGB2.1.5. Compila información para comprender e ampliar o coñecemento das mensaxes: busca bibliografía; consulta libros, revistas, xornais; utiliza recursos audiovisuais e buscadores de internet.	CCL CAA
		LGB2.1.6. Contrasta os contidos dos textos analizados cos coñecementos propios, antes e despois da lectura.	CCL CAA
	B2.5. Seleccionar a información que se obtén nas bibliotecas, nas TIC e outras fontes e integrar os coñecementos adquiridos nun proceso de aprendizaxe continua.	LGB2.5.1. Utiliza, de forma progresivamente autónoma, diversas fontes de información e integra os coñecementos adquiridos nos seus discursos orais e escritos.	CCL CAA
		LGB2.5.2. Coñece e utiliza habitualmente dicionarios impresos ou en versión dixital.	CCL CD CAA
	B2.6. Amosar unha actitude reflexiva e crítica ante a lectura que permita identificar usos lingüísticos discriminatorios e	LGB2.6.2. Identifica e expresa posturas de acordo e desacordo sobre aspectos parciais ou globais dun texto.	CCL CSC

	manifestar posturas de acordo ou desacordo e respecto ás mensaxes expresadas.	LGB2.6.3. Elabora a súa propia interpretación sobre o significado dun texto.	CCL
		LGB2.6.4. Respecta as opinións dos demais.	CCL CSC
	B2.8. Usar procedementos de planificación e revisión para conseguir a adecuación, coherencia, cohesión e corrección dos contidos nas relacións internas e externas do texto.	LGB2.8.1. Elabora esquemas sinxelos para ordenar as ideas e estruturar o texto.	CCL
		LGB2.8.2. Adecúa as súas producións ao rexistro formal e educativo.	CCL
		LGB2.8.5. Revisa e reescribe o texto con respecto polas regras ortográficas e morfolóxicas.	CCL
		LGB2.8.6. Usa técnicas de tratamento textual coas TIC: procesadores de texto, programas de presentación, dicionarios electrónicos e correctores.	CCL CD
	B2.12. Producir e sintetizar, en formato papel ou dixital, textos de distinta tipoloxía, fundamentalmente, narracións e descrições.	LGB2.12.1. Produce, en formato papel ou dixital, escritos de distinta tipoloxía a partir dun modelo, fundamentalmente, narrativos e descritivos.	CCL CD
		LGB2.12.2. Sintetiza e resume narracións e descrições sen parafrasear o texto resumido.	CCL
	B2.13. Usar as TIC para textualizar, revisar e mellorar os escritos: procesadores de texto, programas de presentación e dicionarios electrónicos.	LGB2.13.1. Usa técnicas de tratamento textual coas TIC: procesadores de texto, programas de presentación, dicionarios electrónicos, e correctores para textualizar e revisar e mellorar os escritos.	CCL CD
	B2.14. Valorar a escritura como fonte de aprendizaxe e como unha forma de comunicar experiencias, ideas e coñecementos propios.	LGB.2.14.1. Describe os valores da escritura como instrumento de comunicación social fundamental para comunicar experiencias e para adquirir e transmitir coñecementos.	CCL CSC CCEC

B3.1. Recoñecer, explicar e usar léxico amplo e preciso coa presenza da fraseoloxía e vocabulario traballado na aula.	LGB3.1.1. Utiliza un vocabulario amplo e preciso para expresarse con claridade nun rexistro axeitado á situación comunicativa.	CCL CCEC
B3.2. Recoñecer e usar a fonética da lingua galega.	LGB3.2.1. Recoñece e pronuncia correctamente os fonemas propios da lingua galega.	CCL CAA
B3.3. Usar eficazmente os dicionarios ou calquera outra fonte de consulta, en papel ou en soporte electrónico, para resolver dúbidas e para progresar na aprendizaxe autónoma.	LGB3.3.1. Obtén, de xeito autónomo, información lingüística de todo tipo en dicionarios, en diferentes soportes, e noutras obras de consulta.	CCL CAA
B3.4. Coñecer, usar e valorar as normas que regulan os textos orais e escritos.	LGB3.4.1. Completa, transforma e valora textos orais ou escritos de maneira adecuada e correcta atendendo ás normas.	CCL CD
B3.5. Aplicar e valorar as normas ortográficas e morfolóxicas da lingua galega.	LGB3.5.1. Aplica correctamente as normas ortográficas e morfolóxicas da lingua galega.	CCL
	LGB3.5.2. Aplica estratexias para a corrección lingüística, gramatical e ortográfica dos textos.	CCL
B3.9. Coñecer os compoñentes sintácticos para elaborar enunciados, orais e escritos, cun estilo cohesionado e correcto.	LG3.9.1. Completa, transforma e elabora enunciados de maneira axeitada e correcta atendendo aos compoñentes sintácticos.	CCL
B3.10. Aplicar progresivamente o coñecemento e o uso das estratexias de autoavaliación e a aceptación do erro como parte do proceso de aprendizaxe.	LG3.10.1. Recoñece os erros nas producións orais e escritas propias e alleas a partir da avaliación e autoavaliación, propondo solucións para a súa mellora.	CCL CAA
B3.12. Reflexionar sobre o sistema e as normas de uso das linguas, mediante a comparación e transformación de textos, enunciados e palabras, e utilizar estes	LGB3.12.1. Utiliza os coñecementos lingüísticos de ámbito contextual, textual, oracional e da palabra, desenvolvidos no curso nunha das linguas,	• CCL CAA

	coñecementos para solucionar problemas de comprensión e para a produción de textos.	para mellorar a comprensión e produción dos textos traballados en calquera das outras.	
	B4.6. Identificar e clasificar as variantes diafásicas do galego, recoñecer os trazos da variedade estándar da lingua galega e valorala como variante unificadora, así como apreciar a variante diatópica propia.	LGB4.6.2. Analiza a súa práctica lingüística e identifica nela os trazos propios da xerga estudantil.	CCL
		LGB4.6.3. Recoñece os trazos da variedade estándar da lingua galega e valóraa como variante unificadora.	CCL
	B5.1. Ler con regularidade obras literarias e desenvolver criterio lector;expor unha opinión persoal sobre a lectura dunha obra axeitada á idade, relacionar o seu sentido coa propia experiencia e outros coñecementos adquiridos e valorar o uso dos elementos propios de cada xénero literario, o punto de vista empregado e o uso estético da linguaxe.	LGLB5.1.1. Le con regularidade obras literarias e desenvolve criterio lector; expón unha opinión persoal sobre a lectura dunha obra axeitada á idade e relaciona o seu sentido coa propia experiencia e outros coñecementos adquiridos.	CCL
		LGLB5.1.2. Describe o uso dos elementos propios de cada xénero literario, o punto de vista empregado e o uso estético da linguaxe nos textos literarios.	CCL
	B5.3. Ler expresiva e comprensivamente textos narrativos breves, localizando e describindo os elementos estruturais e formais máis salientables: punto de vista, tempo, espazo e personaxes principais.	LGLB5.3.1. Le expresiva e comprensivamente textos narrativos breves, localiza e describe os elementos estruturais e formais máis salientables: punto de vista, tempo, espazo e personaxes principais.	CCL
	B5.5. Comparar textos pertencentes a diferentes xéneros e subxéneros, sinalando as coincidencias e diferenzas, tanto estruturais coma formais.	LGLB5.5.2. Compara textos pertencentes ao mesmo xénero pero a diferentes subxéneros, sinalando as coincidencias e diferenzas, tanto estruturais coma formais.	CCL
	B5.6. Analizar textos literarios, de maneira guiada, identificar os trazos dos subxéneros e	LGB.5.6.1. Analiza textos literarios,de maneira guiada, identifica os trazos dos subxéneros e a funcionalidade	CCL

	a funcionalidade dos recursos retóricos.	dos recursos retóricos.	
	B5.7. Escribir textos de intención estética servíndose dos coñecementos literarios adquiridos e dos recursos retóricos traballados na aula.	LGLB5.7.1. Escribe textos de intención estética servíndose dos coñecementos literarios adquiridos e dos recursos retóricos traballados na aula.	CCL CCEC
	B5.9. Servirse, seguindo unhas pautas orientadoras, dos fondos e recursos que ofrecen as bibliotecas, incluídas as virtuais, para a realización de traballos e cita axeitada destes.	LGLB5.9.1. Sévese, seguindo unhas pautas orientadoras, dos fondos e recursos que ofrecen as bibliotecas, incluídas as virtuais, para a realización de traballos e cita axeitada destes.	CCL CD

TEMA 8

OBXECTIVOS

- 1.-Entender o concepto de palabra e analizar os seus constituíntes.
- 2.-Distinguir as palabras simples das palabras complexas.
- 3.-Analizar e comprender o funcionamento da derivación afixal como un dos mecanismos básicos para a formación de palabras.
- 4.-Analizar e interiorizar o concepto de novela distinguíndoa doutros xéneros e subxéneros narrativos.
- 5.-Observar as diferentes modalidades de novela que se poden distinguir segundo a súa temática e, ademais, a verosimilitude dos sucesos narrados.
- 6.-Coñecer algúns exemplos significativos de novelas da literatura galega e da literatura universal.
- 7.-Interiorizar, de maneira significativa, aqueles trazos distintivos do xénero narrativo e ser quen de crear producións propias a partir deles.
- 8.-Recoñecer o predicado dunha oración e identificar o seu núcleo.
- 9.-Analizar e recoñecer algúns dos complementos que se inclúen no predicado, concretamente o complemento directo, o indirecto e o atributo.
- 10.-Distinguir o predicado nominal do predicado verbal.
- 11.- Repasar algunhas das grafías problemáticas, canto aos grupos consonánticos, e aprender a escribir e a pronunciar correctamente as palabras que os presentan.

TEMPORALIZACIÓN

Marzo e abril

CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	COMPETENCIAS CLAVE
<p><i>A Chamada da selva</i>, Jack London</p> <p>Palabras simples e complexas. A formación de palabras: a derivación afixal</p> <p>A novela: concepto e</p>	<p>B1.3. Coñecer e usar as normas de cortesía nas intervencións orais propias e alleas da actividade educativa, tanto espontáneas como planificadas.</p>	<p>LGB1.3.1. Coñece, aprecia e usa as normas que rexen a cortesía na comunicación oral (intervén na quenda que lle corresponde, respecta as opinións e recoñece e rexeita a</p>	<p>CSC CCL</p>

<p>tipoloxías.</p> <p>A oración simple (II). O predicado. Complemento directo e complemento indirecto. O atributo</p> <p>Os grupos consonánticos</p>		linguaxe discriminatoria).	
	<p>B1.6. Producir textos orais, en intervencións espontáneas, adecuadas á situación e á intención comunicativa desexada, con coherencia, cohesión e corrección.</p>	<p>LGB1.6.1. Produce textos orais, en intervencións espontáneas, adecuadas á situación e á intención comunicativa desexada, con coherencia, cohesión e corrección.</p>	<p>CCL CSC</p>
		<p>LGB1.6.2. Participa con fluidez nas Intervencións orais espontáneas respectando as regras morfosintácticas desta lingua, en especial colocación do pronome átono, así como a fonética galega (pronuncia das sete vogais, n velar e fonema fricativo palatal xordo).</p>	<p>CCL</p>
		<p>LGB1.6.3. Emprega nas intervencións orais espontáneas expresións propias do galego (fraseoloxía adecuada).</p>	<p>CCL</p>
		<p>LGB1.6.4. Emprega nas intervencións orais espontáneas un léxico rico e variado.</p>	<p>CCL</p>
	<p>B1.7. Coñecer e aplicar, con axuda das TIC, técnicas e estratexias para realizar exposicións orais planificadas.</p>	<p>LGB1.7.1. Consulta os medios de información dixitais para seleccionar contidos relevantes e incorporalos ás súas producións.</p>	<p>CD CAA CSIEE</p>
		<p>LGB1.7.2. Emprega as TIC para facer as súas presentacións máis claras e atractivas visualmente.</p>	<p>CD CCL CSC</p>
	<p>B1.8. Participar activamente en situación propias do ámbito educativo e de interese para o alumnado que xeren intercambio de opinión.</p>	<p>LGB1.8.1. Intervén en debates e coloquios do ámbito educativo con respecto ás regras de interacción e ás opinións alleas.</p>	<p>CCL CSC</p>
		<p>LGB1.8.2. Cínguese ao tema, non divaga e atende ás instrucións da persoa moderadora nos debates E coloquios.</p>	<p>CCL CSC</p>

	B1.9. Aplicar técnicas e estratexias para falar en público, en situacións formais ou informais, de forma individual ou en grupo.	LGB1.9.1. Elabora guións para organizar os contidos de exposicións formais ou informais breves.	CAA
		LGB1.9.2. Fai uso dos aspectos prosódicos da linguaxe non verbal (a presentación, a posta en escena, os xestos e a mirada), manifesta autocontrol das emocións ao falaren público e diríxese ao auditorio con autoconfianza e seguridade	CCL CSC CSIEE
		LGB1.9.3. Incorpora progresivamente palabras propias do nivel formal nas prácticas orais da lingua.	CCL CSC
		LGB1.9.4. Adecúa a súa pronuncia á finalidade da práctica oral.	CCL CAA
		LGB1.9.5. Recoñece a avalía erros (repeticións de conectores, pobreza léxica e castelanismos) nos discursos orais propios e alleos e trata, progresivamente, de evitalos.	CAA CCL
	B1.10. Producir discursos breves e comprensibles, nun rexistro neutro, informal ou máis culto, sobre temas da vida cotiá ou educativa.	LGB1.10.1. Participa en conversas informais nos que intercambia información e expresa a súa opinión, fai invitacións e ofrecementos e pide e dá indicacións ou instrucións sinxelas.	CCL CSC CSIEE CCEC
		LGB1.10.2. Desenvólvese correctamente en situacións da vida cotiá que impliquen solicitar unha información ou un servizo.	CSC CSIEE
		LGB1.10.3. Utiliza as fórmulas de tratamento e as regras de cortesía axeitadas ao destinatario e á situación comunicativa.	CCL CSC
		LGB1.10.4. Analiza similitudes e diferenzas entre discursos formais e espontáneos.	CCL CAA

B2.1. Aplicar os coñecementos sobre a lingua e as normas do uso lingüístico para resolver problemas de comprensión.	LGB2.1.1. Analiza e sintetiza o contido dun texto en resumos e esquemas que estruturan visualmente as ideas.	CCL CAA
	LGB2.1.2. Busca o significado do léxico descoñecido a partir do contexto, analiza a forma das palabras ou usa dicionarios para contextualizar as acepcións.	CCL CAA
	LGB2.1.3. Identifica a idea principal e as secundarias e comprende a relación existente entre elas.	CCL
	LGB2.1.4. Relaciona a información explícita e implícita dun escrito en función do contexto.	CCL
	LGB2.1.5. Compila información para comprender e ampliar o coñecemento das mensaxes: busca bibliografía; consulta libros, revistas, xornais; utiliza recursos audiovisuais e buscadores de internet.	CCL CAA
	LGB2.1.6. Contrasta os contidos dos textos analizados cos coñecementos propios, antes e despois da lectura.	CCL CAA
B2.5. Seleccionar a información que se obtén nas bibliotecas, nas TIC e outras fontes e integrar os coñecementos adquiridos nun proceso de aprendizaxe continua.	LGB2.5.1. Utiliza, de forma progresivamente autónoma, diversas fontes de información e integra os coñecementos adquiridos nos seus discursos orais e escritos.	CCL CAA
	LGB2.5.2. Coñece e utiliza habitualmente dicionarios impresos ou en versión dixital.	CCL CD CAA
B2.6. Amosar unha actitude reflexiva e crítica ante a lectura que permita	LGB2.6.2. Identifica e expresa posturas de acordo e desacordo sobre aspectos parciais ou	CCL CSC

	identificar usos lingüísticos discriminatorios e manifestar posturas de acordo ou desacordo e respecto ás mensaxes expresadas.	global dun texto.	
		LGB2.6.3. Elabora a súa propia interpretación sobre o significado dun texto.	CCL
		LGB2.6.4. Respecta as opinións dos demais.	CCL CSC
	B2.8. Usar procedementos de planificación e revisión para conseguir a adecuación, coherencia, cohesión e corrección dos contidos nas relacións internas e externas do texto.	LGB2.8.1. Elabora esquemas sinxelos para ordenar as ideas e estruturar o texto.	CCL
		LGB2.8.2. Adecúa as súas producións ao rexistro formal e educativo.	CCL
		LGB2.8.5. Revisa e reescribe o texto con respecto polas regras ortográficas e morfolóxicas.	CCL
		LGB2.8.6. Usa técnicas de tratamento textual coas TIC: procesadores de texto, programas de presentación, dicionarios electrónicos e correctores.	CCL CD
	B2.12. Producir e sintetizar, en formato papel ou dixital, textos de distinta tipoloxía, fundamentalmente, narracións e descrições.	LGB2.12.1. Produce, en formato papel ou dixital, escritos de distinta tipoloxía a partir dun modelo, fundamentalmente, narrativos e descritivos.	CCL CD
		LGB2.12.2. Sintetiza e resume narracións e descrições sen parafrasear o texto resumido.	CCL
	B2.13. Usar as TIC para textualizar, revisar e mellorar os escritos: procesadores de texto, programas de presentación e dicionarios electrónicos.	LGB2.13.1. Usa técnicas de tratamento textual coas TIC: procesadores de texto, programas de presentación, dicionarios electrónicos, e correctores para textualizar e revisar e mellorar os escritos.	CCL CD
	B2.14. Valorar a escritura como fonte de aprendizaxe e como unha forma de comunicar experiencias, ideas e coñecementos propios.	LGB.2.14.1. Describe os valores da escritura como instrumento de comunicación social fundamental para comunicar experiencias e	CCL CSC CCEC

		para adquirir e transmitir coñecementos.	
	B3.1. Recoñecer, explicar e usar léxico amplo e preciso coa presenza da fraseoloxía e vocabulario traballado na aula.	LGB3.1.1. Utiliza un vocabulario amplo e preciso para expresarse con claridade nun rexistro axeitado á situación comunicativa.	CCL CCEC
	B3.2. Recoñecer e usar a fonética da lingua galega.	LGB3.2.1. Recoñece e pronuncia correctamente os fonemas propios da lingua galega.	CCL CAA
	B3.4. Coñecer, usar e valorar as normas que regulan os textos orais e escritos.	LGB3.4.1. Completa, transforma e valora textos orais ou escritos de maneira adecuada e correcta atendendo ás normas.	CCL CD
	B3.5. Aplicar e valorar as normas ortográficas e morfolóxicas da lingua galega.	LGB3.5.1. Aplica correctamente as normas ortográficas e morfolóxicas da lingua galega.	CCL
		LGB3.5.2. Aplica estratexias para a corrección lingüística, gramatical e ortográfica dos textos.	CCL
	B3.9. Coñecer os compoñentes sintácticos para elaborar enunciados, orais e escritos, cun estilo cohesionado e correcto.	LG3.9.1. Completa, transforma e elabora enunciados de maneira axeitada e correcta atendendo aos compoñentes sintácticos.	CCL
	B3.10. Aplicar progresivamente o coñecemento e o uso das estratexias de autoavaliación e a aceptación do erro como parte do proceso de aprendizaxe.	LG3.10.1. Recoñece os erros nas producións orais e escritas propias e alleas a partir da avaliación e autoavaliación, propondo solucións para a súa mellora.	CCL CAA
	B3.12. Reflexionar sobre o sistema e as normas de uso das linguas, mediante a comparación e transformación de textos, enunciados e palabras, e utilizar estes coñecementos para solucionar problemas de comprensión e para a produción de textos.	LGB3.12.1. Utiliza os coñecementos lingüísticos de ámbito contextual, textual, oracional e da palabra, desenvolvidos no curso nunhadas linguas, para mellorar a comprensión e produción dos textos traballados en calquera das outras.	CCL CAA

	<p>B4.1. Valorar as linguas como medios de relación interpersonal e de sinal de identidade dun pobo. Apreciar o plurilingüismo como expresión da riqueza cultural da humanidade e coñecer a lusofonía e achegarse ás culturas que a integran.</p>	<p>LGB4.1.1. Valora a lingua como instrumento co cal se constrúen todos os saberes e como medio de relación interpersonal e de sinal de identidade dun pobo a través da identificación de elementos lingüísticos de noso en diferentes contextos.</p>	CCL
	<p>B4.6. Identificar e clasificar as variantes diafásicas do galego, recoñecer os trazos da variedade estándar da lingua galega e valorala como variante unificadora, así como apreciar a variante diatópica propia.</p>	<p>LGB4.6.3. Recoñece os trazos da variedade estándar da lingua galega e valóraa como variante unificadora.</p>	CCL
	<p>B5.1. Ler con regularidade obras literarias e desenvolver criterio lector; expor unha opinión persoal sobre a lectura dunha obra axeitada á idade, relacionar o seu sentido coa propia experiencia e outros coñecementos adquiridos e valorar o uso dos elementos propios de cada xénero literario, o punto de vista empregado e o uso estético da linguaxe.</p>	<p>LGLB5.1.1. Le con regularidade obras literarias e desenvolve criterio lector; expón unha opinión persoal sobre a lectura dunha obra axeitada á idade e relaciona o seu sentido coa propia experiencia e outros coñecementos adquiridos.</p>	CCL
		<p>LGLB5.1.2. Describe o uso dos elementos propios de cada xénero literario, o punto de vista empregado e o uso estético da linguaxe nos textos literarios.</p>	CCL
	<p>B5.3. Ler expresiva e comprensivamente textos narrativos breves, localizando e describindo os elementos estruturais e formais máis salientables: punto de vista, tempo, espazo e personaxes principais.</p>	<p>LGLB5.3.1. Le expresiva e comprensivamente textos narrativos breves, localiza e describe os elementos estruturais e formais máis salientables: punto de vista, tempo, espazo e personaxes principais.</p>	CCL
	<p>B5.5. Comparar textos pertencentes a diferentes xéneros e subxéneros, sinalando as coincidencias e diferenzas, tanto estruturais coma formais.</p>	<p>LGLB5.5.2. Compara textos pertencentes ao mesmo xénero pero a diferentes subxéneros, sinalando as coincidencias e diferenzas, tanto estruturais coma formais.</p>	CCL
	<p>B5.6. Analizar textos literarios, de maneira</p>	<p>LGB.5.6.1. Analiza textos literarios, de maneira</p>	CCL

	guiada, identificar os trazos dos subxéneros e a funcionalidade dos recursos retóricos.	guiada, identifica os trazos dos subxéneros e a funcionalidade dos recursos retóricos.	
	B5.7. Escribir textos de intención estética servíndose dos coñecementos literarios adquiridos e dos recursos retóricos traballados na aula.	LGLB5.7.1. Escribe textos de intención estética servíndose dos coñecementos literarios adquiridos e dos recursos retóricos traballados na aula.	CCL CCEC
	B5.9. Servirse, seguindo unhas pautas orientadoras, dos fondos e recursos que ofrecen as bibliotecas, incluídas as virtuais, para a realización de traballos e cita axeitada destes.	LGLB5.9.1. Servesse, seguindo unhas pautas orientadoras, dos fondos e recursos que ofrecen as bibliotecas, incluídas as virtuais, para a realización de traballos e cita axeitada destes.	CCL CD

TEMA 9

OBXECTIVOS

- 1.-Comprender os conceptos de composición e parasíntese, poñéndoos en relación con outros procesos de formación de palabras previamente estudados.
- 2.-Relacionar o concepto de parasíntese co de derivación afixal, distinguindo a mecánica que os separa canto á maneira de crear novas palabras.
- 3.-Coñecer o vocabulario relacionado cos animais.
- 4.-Profundar no concepto de cinema, estudando os seus diferentes xéneros tendo en conta diversos criterios clasificatorios.
- 5.-Entender o funcionamento de diferentes recursos da linguaxe cinematográfica.
- 6.-Distinguir distintos tipos de plano, de ángulos e de movementos da cámara.
- 7.-Analizar a importancia do guión cinematográfico para o produto final, pormenorizando algunhas das etapas que interveñen na súa creación, así como dos instrumentos que o apoian: *storyline*, *storyboard* etc.
- 8.-Analizar varios fotogramas e vídeos sobre producións cinematográficas que permitan interiorizar os conceptos e termos estudados.
- 9.-Analizar diversas clases de complementos propios do predicado verbal: o complemento predicativo, o complemento de réxime, o complemento axente e o complemento circunstancial.
- 10.-Producir textos propios que respecten as propiedades textuais básicas.
- 11.-Recoñecer, en diferentes enunciados, os complementos do predicado estudados na unidade, distinguíndoos e, á vez, relacionándoos cos complementos estudados previamente.
- 12.-Aprender a grafía de certas palabras de grafía dubidosa, poñendo en relación a súa escrita co seu significado.

TEMPORALIZACIÓN

Abril e maio

CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	COMPETENCIAS CLAVE
<i>Harry Potter e o cáliz de fogo</i> , J. K. Rowling A formación de palabras (II): a composición e a parasíntese. A familia de palabras.	B1.2. Extraer a intención comunicativa, o tema, as ideas principais e os datos relevantes de diferentes textos orais dos ámbitos social e educativo.	LGB1.2.1. Recoñece, xunto ao propósito e a idea xeral, os feitos e datos relevantes en textos orais do ámbito social e educativo.	CCL CAA
		LGB1.2.2. Comprende e segue as instrucións para realizar tarefas de	CAA

<p>Vocabulario: Os animais.</p> <p>O cinema e os xéneros cinematográficos. A linguaxe cinematográfica. O guión.</p> <p>A oración simple (III). O complemento predicativo. O complemento de réxime. O complemento axente. O complemento circunstancial.</p> <p>Palabras xuntas e separadas</p>		aprendizaxe con progresiva autonomía.	
	B1.3. Coñecer e usar as normas de cortesía nas intervencións orais propias e alleas da actividade educativa, tanto espontáneas como planificadas.	LGB1.3.1. Coñece, aprecia e usa as normas que rexen a cortesía na comunicación oral (intervén na quenda que lle corresponde, respecta as opinións e recoñece e rexeita a linguaxe discriminatoria).	CSC CCL
	B1.4. Identificar o propósito comunicativo en textos orais dos medios de comunicación, analizar criticamente os seus contidos e interpretar as connotacións e mensaxes discriminatorias implícitas.	LGB1.4.1. Diferencia as ideas principais e as secundarias e identifica a intención comunicativa de programas de carácter informativo: noticias, reportaxes e crónicas.	CCL
		LGB1.4.3. Reflexiona sobre as mensaxes e rexeita usos lingüísticos que levan implícitos prexuízos e discriminacións.	CSC CAA
	B1.5. Valorar as producións emitidas cunha fonética e prosodia correcta e amosar unha actitude crítica ante os prexuízos que se poidan asociar a ela.	LGB1.5.1. Aprecia a emisión dunha pronuncia e prosodia correcta, recoñece os erros nas producións orais propias e alleas e propón solucións para melloralas.	CCL CAA
	B1.6. Producir textos orais, en intervencións espontáneas, adecuadas á situación e á intención comunicativa desexada, con coherencia, cohesión e corrección.	LGB1.6.1. Produce textos orais, en intervencións espontáneas, adecuadas á situación e á intención comunicativa desexada, con coherencia, cohesión e corrección.	CCL CSC
		LGB1.6.2. Participa con fluidez nas intervencións orais espontáneas respectando as regras morfosintácticas desta lingua, en especial a colocación do pronome átono, así como a fonética galega (pronuncia das sete vogais, n velar e fonema fricativo palatal xordo).	CCL
		LGB1.6.3. Emprega nas intervencións orais espontáneas expresións propias do galego (fraseoloxía adecuada).	CCL

		LGB1.6.4. Emprega nas intervencións orais espontáneas un léxico rico e variado.	CCL
	B1.7. Coñecer e aplicar, con axuda das TIC, técnicas e estratexias para realizar exposicións orais planificadas.	LGB1.7.1. Consulta os medios de información dixitais para seleccionar contidos relevantes e incorporalos ás súas producións.	CD CAA CSIEE
		LGB1.7.2. Emprega as TIC para facer as súas presentacións máis claras e atractivas visualmente.	CD CCL CSC
	B1.8. Participar activamente en situación propias do ámbito educativo e de interese para o alumnado que xeren intercambio de opinión.	LGB1.8.1. Intervén en debates e coloquios do ámbito educativo con respecto ás regras de interacción e ás opinións alleas.	CCL CSC
		LGB1.8.2. Cínguese ao tema, non divaga e atende ás instrucións da persoa moderadora nos debates e coloquios.	CCL CSC
	B1.9. Aplicar técnicas e estratexias para falar en público, en situacións formais ou informais, de forma individual ou en grupo.	LGB1.9.2. Fai uso dos aspectos prosódicos da linguaxe non verbal (a presentación, a posta en escena, os xestos e a mirada), manifesta autocontrol das emocións ao falar en público e diríxese ao auditorio con autoconfianza e seguridade.	CCL CSC CSIEE
		LGB1.9.3. Incorpora progresivamente palabras propias do nivel formal nas prácticas orais da lingua.	CCL CSC
		LGB1.9.4. Adecúa a súa pronuncia á finalidade da práctica oral.	CCL CAA
		LGB1.9.5. Recoñece a avalía erros (repeticións de conectores, pobreza léxica e castelanismos) nos discursos orais propios e alleos e trata, progresivamente, de	CAA CCL

		evitalos.	
	B1.10. Producir discursos breves e comprensibles, nun rexistro neutro, informal ou máis culto, sobre temas da vida cotiá ou educativa.	LGB1.10.1. Participa en conversas informais nos que intercambian información e expresa a súa opinión, fai invitacións e ofrecementos e pide e dá indicacións ou instrucións sinxelas.	CCL CSC CSIEE CCEC
		LGB1.10.3. Utiliza as fórmulas de tratamento e as regras de cortesía axeitadas ao destinatario e á situación comunicativa.	CCL CSC
		LGB1.10.4. Analiza similitudes e diferenzas entre discursos formais e espontáneos.	CCL CAA
	B2.1. Aplicar os coñecementos sobre a lingua e as normas do usolingüístico para resolver problemas de comprensión.	LGB2.1.1. Analiza e sintetiza o contido dun texto en resumos e esquemas que estruturan visualmente as ideas.	CCL CAA
		LGB2.1.2. Busca o significado do léxico descoñecido a partir do contexto, analiza a forma das palabras ou usa dicionarios para contextualizar as acepcións.	CCL CAA
		LGB2.1.3. Identifica a idea principal e as secundarias e comprende a relación existente entre elas.	CCL
		LGB2.1.4. Relaciona a informaciónnexplícita e implícita dun escrito en función do contexto.	CCL
		LGB2.1.5. Compila información para comprender e ampliar o coñecemento das mensaxes: busca bibliografía; consulta libros, revistas, xornais; utiliza recursos audiovisuais e buscadores de internet.	CCL CAA
		LGB2.1.6. Contrasta os contidos dos textos analizados cos	CCL CAA

		coñecementos propios, antes e despois da lectura.	
	B2.3. Comprender e interpretar, en formato papel ou dixital, textos propios dos medios de comunicación (noticias).	LGB2.3.1. Comprende e interpreta textos propios dos medios de comunicación (noticias).	CCL CSC
	B2.4. Comprender e interpretar en formato papel ou dixital, textos propios da vida educativa, especialmente, os instrutivos e expositivos: webs educativas, dicionarios, glosarios e enciclopedias.	LGB2.4.1. Comprende e interpreta textos propios da vida educativa, especialmente, os instrutivos e expositivos: webs educativas, dicionarios, glosarios e enciclopedias.	CCL CD CAA
		LGB2.4.2. Identifica as características específicas de todo tipo de textos nos que se expoñan feitos e se expliquen ideas e conceptos das distintas materias curriculares.	CCL
	B2.5. Seleccionar a información que se obtén nas bibliotecas, nas TIC e outras fontes e integrar os coñecementos adquiridos nun proceso de aprendizaxe continua.	LGB2.5.1. Utiliza, de forma progresivamente autónoma, diversas fontes de información e integra os coñecementos adquiridos nos seus discursos orais e escritos.	CCL CAA
		LGB2.5.2. Coñece e utiliza habitualmente dicionarios impresos ou en versión dixital.	CCL CD CAA
		LGB2.5.3. Coñece o funcionamento das bibliotecas, así como as bibliotecas dixitais e é quen de solicitar libros e vídeos de xeito autónomo.	CCL CD CAA
	B2.8. Usar procedementos de planificación e revisión para conseguir a adecuación, coherencia, cohesión e corrección dos contidos nas relacións internas e externas do texto.	LGB2.8.1. Elabora esquemas sinxelos para ordenar as ideas e estruturar o texto.	CCL
		LGB2.8.2. Adecúa as súas producións ao rexistro formal e educativo.	CCL
		LGB2.8.5. Revisa e reescribe o texto con respecto polas regras ortográficas e morfolóxicas.	CCL

		LGB2.8.6. Usa técnicas de tratamento textual coas TIC: procesadores de texto, programas de presentación, dicionarios electrónicos e correctores.	CCL CD
	B2.12. Producir e sintetizar, en formato papel ou dixital, textos de distinta tipoloxía, fundamentalmente, narracións e descrições.	LGB2.12.1. Produce, en formato papel ou dixital, escritos de distinta tipoloxía a partir dun modelo, fundamentalmente, narrativos e descritivos.	CCL CD
		LGB2.12.2. Sintetiza e resume narracións e descrições sen parafrasear o texto resumido.	CCL
	B2.13. Usar as TIC para textualizar, revisar e mellorar os escritos: procesadores de texto, programas de presentación e dicionarios electrónicos.	LGB2.13.1. Usa técnicas de tratamento textual coas TIC: procesadores de texto, programas de presentación, dicionarios electrónicos, e correctores para textualizar e revisar e mellorar os escritos.	CCL CD
	B2.14. Valorar a escritura como fonte de aprendizaxe e como unha forma de comunicar experiencias, ideas e coñecementos propios.	LGB.2.14.1. Describe os valores da escritura como instrumento de comunicación social fundamental para comunicar experiencias e para adquirir e transmitir coñecementos.	CCL CSC CCEC
	B3.1. Recoñecer, explicar e usar léxico amplo e preciso coa presenza da fraseoloxía e vocabulario traballado na aula.	LGB3.1.1. Utiliza un vocabulario amplo e preciso para expresarse con claridade nun rexistro axeitado á situación comunicativa.	CCL CCEC
	B3.3. Usar eficazmente os dicionarios ou calquera outra fonte de consulta, en papel ou en soporte electrónico, para resolver dúbidas e para progresar na aprendizaxe autónoma.	LGB3.3.1. Obtén, de xeito autónomo, información lingüística de todo tipo en dicionarios, en diferentes soportes, e noutras obras de consulta.	CCL CAA
	B3.4. Coñecer, usar e valorar as normas que regulan os textos orais e escritos.	LGB3.4.1. Completa, transforma e valora textos orais ou escritos de maneira adecuada e correcta atendendo ás normas.	CCL CD
	B3.5. Aplicar e valorar as normas ortográficas e morfolóxicas da lingua galega.	LGB3.5.1. Aplica correctamente as normas ortográficas e morfolóxicas da lingua galega.	CCL

		LGB3.5.2. Aplica estratexias para a corrección lingüística, gramatical e ortográfica dos textos.	CCL
	B3.9. Coñecer os compoñentes sintácticos para elaborar enunciados, orais e escritos, cun estilo cohesionado e correcto.	LG3.9.1. Completa, transforma e elabora enunciados de maneira axeitada e correcta atendendo aos compoñentes sintácticos.	CCL
	B3.10. Aplicar progresivamente o coñecemento e o uso das estratexias de autoavaliación e a aceptación do erro como parte do proceso de aprendizaxe.	LG3.10.1. Recoñece os erros nas producións orais e escritas propias e alleas a partir da avaliación e autoavaliación, propondo solucións para a súa mellora.	CCL CAA
	B3.11. Participar en proxectos (elaboración de materiais multimedia, folletos, carteis, recensión de libros e películas, etc.) nos que se utilicen varias linguas, tanto curriculares como outras presentes no centro docente, relacionados cos elementos transversais e nos que se eviten estereotipos lingüísticos ou culturais.	LGB3.11.1. Participa en proxectos (elaboración de materiais multimedia, folletos, carteis, recensión de libros e películas, obras de teatro, etc.) nos que se utilizan varias linguas e relacionados cos elementos transversais, evita estereotipos lingüísticos ou culturais e valora as competencias que posúe como persoa plurilingüe.	CCL CAA
	B3.12. Reflexionar sobre o sistema e as normas de uso das linguas, mediante a comparación e transformación de textos, enunciados e palabras, e utilizar estes coñecementos para solucionar problemas de comprensión e para a produción de textos.	LGB3.12.1. Utiliza os coñecementos lingüísticos de ámbito contextual, textual, oracional e da palabra, desenvolvidos no curso nunha das linguas, para mellorar a comprensión e produción dos textos traballados en calquera das outras.	CCL CAA
	B4.3. Coñecer as principais iniciativas normalizadoras no ámbito educativo, adquirir vínculos positivos cara ao uso do galego e asumir a importancia da contribución individual no desenvolvemento da lingua galega.	LGB4.3.2. Analiza a súa propia práctica lingüística e valora a importancia de contribuír individual e socialmente á normalización da lingua galega.	CCL CSC

	B4.5. Identificar os prexuízos lingüísticos e analizar a situación persoal en relación a eles.	LGB4.5.1. Coñece o que é un prexuízo. Detecta e analiza a presenza de prexuízos de carácter estético e socioeconómico cara ao galego na súa práctica lingüística e na do seu contorno.	CCL CSC
	B5.1. Ler con regularidade obras literarias e desenvolver criterio lector; expor unha opinión persoal sobre a lectura dunha obra axeitada á idade, relacionar o seu sentido coa propia experiencia e outros coñecementos adquiridos e valorar o uso dos elementos propios de cada xénero literario, o punto de vista empregado e o uso estético da linguaxe.	LGLB5.1.1. Le con regularidade obras literarias e desenvolve criterio lector; expón unha opinión persoal sobre a lectura dunha obra axeitada á idade e relaciona o seu sentido coa propia experiencia e outros coñecementos adquiridos.	CCL
		LGLB5.1.2. Describe o uso dos elementos propios de cada xénero literario, o punto de vista empregado e o uso estético da linguaxe nos textos literarios.	CCL
	B5.3. Ler expresiva e comprensivamente textos narrativos breves, localizando e describindo os elementos estruturais e formais máis salientables: punto de vista, tempo, espazo e personaxes principais.	LGLB5.3.1. Le expresiva e comprensivamente textos narrativos breves, localiza e describe os elementos estruturais e formais máis salientables: punto de vista, tempo, espazo e personaxes principais.	CCL
	B5.5. Comparar textos pertencentes a diferentes xéneros e subxéneros, sinalando as coincidencias e diferenzas, tanto estruturais coma formais.	LGLB5.5.1. Compara textos pertencentes aos diferentes xéneros, sinalando as coincidencias e diferenzas, tanto estruturais coma formais.	CCL
	B5.7. Escribir textos de intención estética servíndose dos coñecementos literarios adquiridos e dos recursos retóricos traballados na aula.	LGLB5.7.1. Escribe textos de intención estética servíndose dos coñecementos literarios adquiridos e dos recursos retóricos traballados na aula.	CCL CCEC
	B5.8. Describir e caracterizar os trazos definitorios básicos da linguaxe cinematográfica.	LGLB5.8.1. Describe e caracteriza os trazos definitorios básicos da linguaxe cinematográfica.	CCL CCEC
		LGB5.8.2. Identifica e describe os principais trazos da linguaxe	CCL CCEC

		cinematográfica nunha ou varias secuencias fílmicas.	
	B5.9. Servirse, seguindo unhas pautas orientadoras, dos fondos e recursos que ofrecen as bibliotecas, incluídas as virtuais, para a realización de traballos e cita axeitada destes.	LGLB5.9.1. Sérvese, seguindo unhas pautas orientadoras, dos fondos e recursos que ofrecen as bibliotecas, incluídas as virtuais, para a realización de traballos e cita axeitada destes.	CCL CD

TEMA 10

OBXECTIVOS

- 1.-Recoñecer as palabras derivadas por sufixación e prefixación, dentro do mecanismo de derivación afixal.
- 2.-Apreciar as diferenzas entre sufixos e prefixos apreciativos e nocionais.
- 3.-Coñecer as orixes da lírica e os seus trazos básicos.
- 4.-Repasar as regras para o cómputo silábicos dos versos dun poema.
- 5.-Aprender as licenzas métricas que se poden aplicar na contaxe silábica dos versos.
- 6.-Analizar os tipos de rima, consonante e asonante.
- 7.-Aprender a realizar o esquema métrico dunha composición poética.
- 8.-Valorar a achega dos tópicos literarios ao universo poético.
- 9.-Gozar do texto poético e interesarse polas composicións propias e alleas.
- 10.-Comprender a clasificación da oración simple segundo os diferentes criterios que permiten elaborar a dita clasificación.
- 11.-Analizar as distintas modalidades oracionais e os exemplos delas, recoñecéndooas en textos escritos.
- 12.-Coñecer as principais regras de uso do punto, a coma e o punto e coma.

TEMPORALIZACIÓN

Maio

CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	COMPETENCIAS CLAVE
<i>Piratas polo Miño</i> , Xosé Miranda e <i>Memoria de Ahab</i> , Rafa Villar Os prefixos e os sufixos. Os sufixos e os prefixos apreciativos e nocionais. A lírica. O cómputo e a medida dos versos. A rima. Os tópicos literarios. As clases de oracións. As modalidades oracionais. Os signos de puntuación (I). O punto, a coma, o punto e coma.	B1.3. Coñecer e usar as normas de cortesía nas intervencións orais propias e alleas da actividade educativa, tanto espontáneas como planificadas.	LGB1.3.1. Coñeceaprecia e usa as normas que rexen a cortesía na comunicación oral (intervén na quenda que lle corresponde, respecta as opinións e recoñece e rexeita a linguaxe discriminatoria).	CSC CCL
		LGB1.3.2. Recoñece a importancia dos aspectos prosódicos (entoación, pausas, ton, timbre e volume) e o significado dos trazos máis característicos da linguaxe non verbal.	CCL CSC CSIE
	B.1.5. Valorar as producións emitidas cunha fonética e prosodia correcta	LGB1.5.1. Aprecia a emisión dunha pronuncia e prosodia	CCL CAA

	e amosar unha actitude crítica ante os prexuízos que se poidan asociar a ela.	correcta, reconece os erros nas producións orais propias e alleas e propón solucións para melloralas.	
		LGB1.5.2. Comprende, interpreta e rexeita os prexuízos que se poidan asociar á pronuncia galega.	CAA
		LGB1.5.3. Asume, se a posúe, a variante dialectal propia e utilízala na súa práctica habitual.	CCL CCEC
	B1.6. Producir textos orais, en intervencións espontáneas, adecuadas á situación e á intención comunicativa desexada, con coherencia, cohesión e corrección.	LGB1.6.1. Produce textos orais, en intervencións espontáneas, adecuadas á situación e á intención comunicativa desexada, con coherencia, cohesión e corrección.	CCL CSC
		LGB1.6.2. Participa con fluidez nas intervencións orais espontáneas respectando as regras morfosintácticas desta lingua, en especial a colocación do pronome átono, así como a fonética galega (pronuncia das sete vogais, n velar e fonema fricativo palatal xordo).	CCL
		LGB1.6.3. Emprega nas intervencións orais espontáneas expresións propias do galego (fraseoloxía adecuada).	CCL
		LGB1.6.4. Emprega nas intervencións orais espontáneas un léxico rico e variado.	CCL
	B1.7. Coñecer e aplicar, con axuda das TIC, técnicas e estratexias para realizar exposicións orais planificadas.	LGB1.7.1. Consulta os medios de información dixitais para seleccionar contidos relevantes e incorporalos ás súas producións.	CD CAA CSIEE
		LGB1.7.2. Emprega as TIC para facer as súas presentacións máis claras e atractivas visualmente.	CD CCL CSC

	B1.8. Participar activamente en situación propias do ámbito educativo e de interese para o alumnado que xeren intercambio de opinión.	LGB1.8.1. Intervén en debates e coloquios do ámbito educativo con respecto ás regras de interacción e ás opinións alleas.	CCL CSC
		LGB1.8.2. Cínguese ao tema, non divaga e atende ás instrucións da persoa moderadora nos debates e coloquios.	CCL CSC
		LGB1.8.3. Expresa e compara con compañeiras/os a súa opinión sobre unha obra de lectura.	CSC CAA
	B1.9. Aplicar técnicas e estratexias para falar en público, en situacións formais ou informais, de forma individual ou en grupo.	LGB1.9.1. Elabora guións para organizar os contidos de exposicións formais ou informais breves.	CAA
		LGB1.9.2. Fai uso dos aspectos prosódicos da linguaxe non verbal (a presentación, a posta en escena, os xestos e a mirada), manifesta autocontrol das emocións ao fala en público e diríxese ao auditorio con autoconfianza e seguridade.	CCL CSC CSIEE
		LGB1.9.3. Incorpora progresivamente palabras propias do nivel formal nas prácticas orais da lingua.	CCL CSC
		LGB1.9.4. Adecúa a súa pronuncia á finalidade da práctica oral.	CCL CAA
		LGB1.9.5. Recoñece a avalía erros (repeticións de conectores, pobreza léxica e castelanismos) nos discursos orais propios e alleos e trata, progresivamente, de evitalos.	CAA CCL
	B1.10. Producir discursos breves e comprensibles, nun rexistro neutro, informal ou máis culto, sobre temas da vida cotiá ou educativa.	LGB1.10.1. Participa en conversas informais nos que intercambia información e expresa a súa opinión, fai invitacións e ofrecementos e pide e dá indicacións ou	CCL CSC CSIEE CCEC

		instrucións sinxelas.	
		LGB1.10.3. Utiliza as fórmulas de tratamento e as regras de cortesía axeitadas ao destinatario e á situación comunicativa.	CCL CSC
		LGB1.10.4. Analiza similitudes e diferenzas entre discursos formais e espontáneos.	CCL CAA
	B2.1. Aplicar os coñecementos sobre a lingua e as normas do uso lingüístico para resolver problemas de comprensión.	LGB2.1.1. Analiza e sintetiza o contido dun texto en resumos e esquemas que estruturan visualmente as ideas.	CCL CAA
		LGB2.1.2. Busca o significado do léxico descoñecido a partir do contexto, analiza a forma das palabras ou usa dicionarios para contextualizar as acepcións.	CCL CAA
		LGB2.1.3. Identifica a idea principal e as secundarias e comprende a relación existente entre elas.	CCL
		LGB2.1.4. Relaciona a información explícita e implícita dun escrito en función do contexto.	CCL
		LGB2.1.5. Compila información para comprender e ampliar o coñecemento das mensaxes: busca bibliografía; consulta libros, revistas, xornais; utiliza recursos audiovisuais e buscadores de internet.	CCL CAA
		LGB2.1.6. Contrasta os contidos dos textos analizados cos coñecementos propios, antes e despois da lectura.	CCL CAA
	B2.4. Comprender e interpretar en formato papel ou dixital, textos propios da vida educativa,	LGB2.4.1. Comprende e interpreta textos propios da vida educativa, especialmente, os	CCL CD CAA

	especialmente, os instrutivos e expositivos: webs educativas, dicionarios, glosarios e enciclopedias.	instrutivos e expositivos: webs educativas, dicionarios, glosarios e enciclopedias.	
		LGB2.4.2. Identifica as características específicas de todo tipo de textos nos que se expoñan feitos e se expliquen ideas e conceptos das distintas materias curriculares.	CCL
	B2.5. Seleccionar a información que se obtén nas bibliotecas, nas TIC e outras fontes e integrar os coñecementos adquiridos nun proceso de aprendizaxe continua.	LGB2.5.1. Utiliza, de forma progresivamente autónoma, diversas fontes de información e integra os coñecementos adquiridos nos seus discursos orais e escritos.	CCL CAA
		LGB2.5.2. Coñece e utiliza habitualmente dicionarios impresos ou en versión dixital.	CCL CD CAA
	B2.6. Amosar unha actitude reflexiva e crítica ante a lectura que permita identificar usos lingüísticos discriminatorios e manifestar posturas de acordo ou desacordo e respecto ás mensaxes expresadas.	LGB2.6.2. Identifica e expresa posturas de acordo e desacordo sobre aspectos parciais ou globais dun texto.	CCL CSC
		LGB2.6.3. Elabora a súa propia interpretación sobre o significado dun texto.	CCL
		LGB2.6.4. Respecta as opinións dos demais.	CCL CSC
	B2.7. Ler en voz alta con dicción, entoación e ritmo adecuados á situación comunicativa e á súa función.	LGB2.7.1. Le en voz alta con dicción, entoación e ritmo adecuados (interpreta os signos de puntuación) á situación comunicativa e á función da mensaxe.	CCL
		LGB2.7.2. Usa recursos audiovisuais para rexistrar a voz.	CCL CD
	B2.8. Usar procedementos de planificación e revisión para conseguir a adecuación, coherencia, cohesión e corrección dos contidos nas relacións internas e externas do texto.	LGB2.8.1. Elabora esquemas sinxelos para ordenar as ideas e estruturar o texto.	CCL
		LGB2.8.2. Adecúa as súas producións ao rexistro formal e educativo.	CCL

		LGB2.8.4. Usa os signos de puntuación do texto en relación coa organización oracional e coa forma do texto (os parágrafos e a distribución e ordenación das ideas expresadas)	CCL
		LGB2.8.5. Revisa e reescribe o texto con respecto polas regras ortográficas e morfolóxicas.	CCL
		LGB2.8.6. Usa técnicas de tratamento textual coas TIC: procesadores de texto, programas de presentación, dicionarios electrónicos e correctores.	CCL CD
		LGB2.8.7. Complementa as producións con elementos textuais e paratextuais: ilustracións e gráficos.	CCL CD
	B2.14. Valorar a escritura como fonte de aprendizaxe e como unha forma de comunicar experiencias, ideas e coñecementos propios.	LGB.2.14.1. Describe os valores da escritura como instrumento de comunicación social fundamental para comunicar experiencias e para adquirir e transmitir coñecementos.	CCL CSC CCEC
	B3.1. Recoñecer, explicar e usar léxico amplo e preciso coa presenza da fraseoloxía e vocabulario traballado na aula.	LGB3.1.1. Utiliza un vocabulario amplo e preciso para expresarse con claridade nun rexistro axeitado á situación comunicativa.	CCL CCEC
	B3.2. Recoñecer e usar a fonética da lingua galega.	LGB3.2.1. Recoñece e pronuncia correctamente os fonemas propios da lingua galega.	CCL CAA
	B3.3. Usar eficazmente os dicionarios ou calquera outra fonte de consulta, en papel ou en soporte electrónico, para resolver dúbidas e para progresar na aprendizaxe autónoma.	LGB3.3.1. Obtén, de xeito autónomo información lingüística de todo tipo en dicionarios, en diferentes soportes, e noutras obras de consulta.	CCL CAA
	B3.4. Coñecer, usar e valorar as normas que regulan os textos orais e escritos.	LGB3.4.1. Completa, transforma e valora textos orais ou escritos de maneira adecuada e correcta atendendo ás	CCL CD

		normas.	
	B3.5. Aplicar e valorar as normas ortográficas e morfolóxicas da lingua galega.	LGB3.5.1. Aplica correctamente as normas ortográficas e morfolóxicas da lingua galega.	CCL
		LGB3.5.2. Aplica estratexias para a corrección lingüística, gramatical e ortográfica dos textos.	CCL
	B3.6. Analizar e usar correctamente a puntuación, de acordo coa cohesión textual.	LGB3.6.1. Analiza e usa correctamente a puntuación para a cohesión textual.	CCL
	B3.7. Recoñecer a estrutura de substantivos e verbos e da súa caracterización morfolóxica para mellorar a comprensión e produción textuais.	LGB3.7.2. Exprésase, con estilo propio, utilizando os recursos da lingua con flexibilidade e creatividade.	CCL CAA
	B3.9. Coñecer os compoñentes sintácticos para elaborar enunciados, orais e escritos, cun estilo cohesionado e correcto.	LG3.9.1. Completa, transforma e elabora enunciados de maneira axeitada e correcta atendendo aos compoñentes sintácticos.	CCL
	B3.10. Aplicar progresivamente o coñecemento e o uso das estratexias de autoavaliación e a aceptación do erro como parte do proceso de aprendizaxe.	LG3.10.1. Recoñece os erros nas producións orais e escritas propias e alleas a partir da avaliación e autoavaliación, propondo solucións para a súa mellora.	CCL CAA
	B3.12. Reflexionar sobre o sistema e as normas de uso das linguas, mediante a comparación e transformación de textos, enunciados e palabras, e utilizar estes coñecementos para solucionar problemas de comprensión e para a produción de textos.	LGB3.12.1. Utiliza os coñecementos lingüísticos de ámbito contextual, textual, oracional e da palabra, desenvolvidos no curso nunha das linguas, para mellorar a comprensión e produción dos textos traballados en calquera das outras.	CCL CAA
	B4.1. Valorar as linguas como medios de relación interpersoal e de sinal de identidade dun pobo. Apreciar o plurilingüismo	LGB4.1.1. Valora a lingua como instrumento co cal se constrúen todos os saberes e como medio de relación interpersoal e	CCL

	como expresión da riqueza cultural da humanidade e coñecer a lusofonía e achegarse ás culturas que a integran.	de sinal de identidade dun pobo a través da identificación de elementos lingüísticos de noso en diferentes contextos.	
	B4.5. Identificar os prexuízos lingüísticos e analizar a situación persoal en relación a eles.	LGB4.5.1. Coñece o que é un prexuízo. Detecta e analiza a presenza de prexuízos de carácter estético e socioeconómico cara ao galego na súa práctica lingüística e na do seu contorno.	CCL CSC
	B4.6. Identificar e clasificar as variantes diafásicas do galego, recoñecer os trazos da variedade estándar da lingua galega e valorala como variante unificadora, así como apreciar a variante diatópica propia.	LGB4.6.3. Recoñece os trazos da variedade estándar da lingua galega e valóraa como variante unificadora.	CCL
	B5.1. Ler con regularidade obras literarias e desenvolver criterio lector; expor unha opinión persoal sobre a lectura dunha obra axeitada á idade, relacionar o seu sentido coa propia experiencia e outros coñecementos adquiridos e valorar o uso dos elementos propios de cada xénero literario, o punto de vista empregado e o uso estético da linguaxe.	LGLB5.1.1. Le con regularidade obras literarias e desenvolve criterio lector; expón unha opinión persoal sobre a lectura dunha obra axeitada á idade e relaciona o seu sentido coa propia experiencia e outros coñecementos adquiridos.	CCL
		LGLB5.1.2. Describe o uso dos elementos propios de cada xénero literario, o punto de vista empregado e o uso estético da linguaxe nos textos literarios.	CCL
	B5.2. Ler expresiva e comprensivamente e facer audicións de poemas recitados ou cantados, determinar o tema principal, a estrutura xeral e pór de relevo os principais recursos estilísticos.	LGLB5.2.1. Le expresiva e comprensivamente e fai audicións de poemas recitados ou cantados, determina o tema principal, a estrutura xeral e pon de relevo os principais recursos estilísticos.	CCL
	B5.5. Comparar textos pertencentes a diferentes xéneros e subxéneros, sinalando as coincidencias e diferenzas, tanto estruturais coma formais.	LGLB5.5.1. Compara textos pertencentes aos diferentes xéneros, sinalando as coincidencias e diferenzas, tanto estruturais coma formais.	CCL
		LGLB5.5.2. Compara textos pertencentes ao mesmo	CCL

		xénero pero a diferentes subxéneros, sinalando as coincidencias e diferenzas, tanto estruturais coma formais.	
	B5.6. Analizar textos literarios, de maneira guiada, identificar os trazos dos subxéneros e a funcionalidade dos recursos retóricos.	LGB.5.6.1. Analiza textos literarios, de maneira guiada, identifica os trazos dos subxéneros e a funcionalidade dos recursos retóricos.	CCL
	B5.7. Escribir textos de intención estética servíndose dos coñecementos literarios adquiridos e dos recursos retóricos traballados na aula.	LGLB5.7.1. Escribe textos de intención estética servíndose dos coñecementos literarios adquiridos e dos recursos retóricos traballados na aula.	CCL CCEC
	B5.9. Servirse, seguindo unhas pautas orientadoras, dos fondos e recursos que ofrecen as bibliotecas, incluídas as virtuais, para a realización de traballos e cita axeitada destes.	LGLB5.9.1. Sévese, seguindo unhas pautas orientadoras, dos fondos e recursos que ofrecen as bibliotecas, incluídas as virtuais, para a realización de traballos e cita axeitada destes.	CCL CD

TEMA 11

OBXECTIVOS

- 1.-Recoñecer os marcadores discursivos nun texto.
- 2.-Valorar a pertinencia dos marcadores discursivos para favorecer a cohesión textual.
- 3.-Coñecer o vocabulario relacionado cos fenómenos atmosféricos.
- 4.-Coñecer os trazos básicos do xénero dramático.
- 5.-Analizar a historia do xénero dramático, valorando as súas orixes e aprendendo das motivacións que levaron a sociedade a desenvolvelo.
- 6.-Diferenciar os textos que inclúe a obra dramática, distinguindo o texto dramático do texto teatral.
- 7.-Recoñecer, en textos dramáticos, os constituíntes esenciais do dito texto.
- 8.-Comprender e catalogar os recursos e elementos propios das obras dramáticas.
- 9.-Gozar da lectura de textos do xénero teatral, así como doutros xéneros.
- 10.-Coñecer algúns aspectos da historia do teatro galego e achegarse á súa pegada na actualidade.
- 11.-Escribir textos de produción propia, que redunden no pracer artístico e creativo, respectando as propiedades textuais básicas.
- 12.-Interiorizar as claves que debe cumprir un conxunto de enunciados para conformar un texto.
- 13.-Recoñecer, en textos literarios e non literarios, as marcas referidas a cadansúa propiedade textual.
- 14.-Aprender a utilizar, con propiedade, os signos de puntuación, nomeadamente os dous puntos, a raia e as comiñas.
- 15.-Distinguir a raia do guión, así como os seus usos.

TEMPORALIZACIÓN

Maio e xuño

CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	COMPETENCIAS CLAVE
<i>A música da noite</i> , Manuel Lourenzo	B1.2. Extraer a intención comunicativa, o tema, as ideas principais.	LGB1.2.1. Recoñece, xunto ao propósito e a idea xeral, os feitos e datos relevantes	CCL CAA

<p>Os marcadores do discurso.</p> <p>Vocabulario: Fenómenos atmosféricos</p> <p>O teatro. Características. Os subxéneros.</p> <p>As propiedades do texto: a coherencia, a cohesión e a adecuación.</p> <p>Os signos de puntuación (II): os dous puntos, a raia e as comiñas.</p>		en textos orais do ámbito social e educativo.	
		LGB1.2.2. Comprende e segue as instrucións para realizar tarefas de aprendizaxe con progresiva autonomía.	CAA
	B1.3. Coñecer e usar as normas de cortesía nas intervencións orais propias e alleas da actividade educativa, tanto espontáneas como planificadas.	LGB1.3.1. Coñece, aprecia e usa as normas que rexen a cortesía na comunicación oral (intervén na quenda que lle corresponde, respecta as opinións e reconece e rexeita a linguaxe discriminatoria).	CSC CCL
	B1.5. Valorar as producións emitidas cunha fonética e prosodia correcta e amosar unha actitude crítica ante os prexuízos que se poidan asociar a ela.	LGB1.5.1. Aprecia a emisión dunha pronuncia e prosodia correcta, reconece os erros nas producións orais propias e alleas e propón solucións para melloralas.	CCL CAA
		LGB1.5.3. Asume, se a posúe, a variante dialectal propia e utilízala na súa práctica habitual.	CCL CCEC
	B1.7. Coñecer e aplicar, con axuda das TIC, técnicas e estratexias para realizar exposicións orais planificadas.	LGB1.7.1. Consulta os medios de información dixitais para seleccionar contidos relevantes e incorporalos ás súas producións.	CD CAA CSIEE
	B1.8. Participar activamente en situación propias do ámbito educativo e de interese para o alumnado que xeren intercambio de opinión.	LGB1.8.1. Intervén en debates e coloquios do ámbito educativo con respecto ás regras de interacción e ás opinións alleas.	CCL CSC
		LGB1.8.2. Cínguese ao tema, non divaga e atende ás instrucións da persoa moderadora nos debates e coloquios.	CCL CSC
		LGB1.8.3. Expresa e compara con compañeiros/os a súa opinión sobre unha obra de lectura.	CSC CAA
	B1.9. Aplicar técnicas e estratexias para falar en público, en situacións formais ou informais, de	LGB1.9.1. Elabora guiños para organizar os contidos de exposicións formais ou informais breves.	CAA

	forma individual ou en grupo.		
		LGB1.9.2. Fai uso dos aspectos prosódicos da linguaxe non verbal (a presentación, a posta en escena, os xestos e a mirada), manifesta autocontrol das emocións ao falar en público e diríxese ao auditorio con autoconfianza e seguridade.	CCL CSC CSIEE
		LGB1.9.3. Incorpora progresivamente palabras propias do nivel formal nas prácticas orais da lingua.	CCL CSC
		LGB1.9.4. Adecúa a súa pronuncia á finalidade da práctica oral.	CCL CAA
		LGB1.9.5. Recoñece a avalía erros (repeticións de conectores, pobreza léxica e castelanismos) nos discursos orais propios e alleos e trata, progresivamente, de evitalos.	CAA CCL
	B1.10. Producir discursos breves e comprensibles, nun rexistro neutro, informal ou máis culto, sobre temas da vida cotiá ou educativa.	LGB1.10.1. Participa en conversas informais nos que intercambia información e expresa a súa opinión, fai invitacións e ofrecementos e pide e dá indicacións ou instrucións sinxelas.	CCL CSC CSIEE CCEC
		LGB1.10.3. Utiliza as fórmulas de tratamento e as regras de cortesía axeitadas ao destinatario e á situación comunicativa.	CCL CSC
		LGB1.10.4. Analiza similitudes e diferenzas entre discursos formais e espontáneos.	CCL CAA
	B2.1. Aplicar os coñecementos sobre a lingua e as normas do uso lingüístico para resolver problemas de comprensión.	LGB2.1.1. Analiza e sintetiza o contido dun texto en resumos e esquemas que estruturan visualmente as ideas.	CCL CAA
		LGB2.1.2. Busca o significado do léxico descoñecido a partir do contexto, analiza a forma das palabras ou usa dicionarios para contextualizar as acepcións.	CCL CAA

		LGB2.1.3. Identifica a idea principal e as secundarias e comprende a relación existente entre elas.	CCL
		LGB2.1.4. Relaciona a información explícita e implícita dun escrito en función do contexto.	CCL
		LGB2.1.5. Compila información para comprender e ampliar o coñecemento das mensaxes: busca bibliografía; consulta libros, revistas, xornais; utiliza recursos audiovisuais e buscadores de internet.	CCL CAA
		LGB2.1.6. Contrasta os contidos dos textos analizados cos coñecementos propios, antes e despois da lectura.	CCL CAA
	B2.4. Comprender e interpretar en formato papel ou dixital, textos propios da vida educativa, especialmente, os instrutivos e expositivos: webs educativas, dicionarios, glosarios e enciclopedias.	LGB2.4.1. Comprende e interpreta textos propios da vida educativa, especialmente, os instrutivos e expositivos: webs educativas, dicionarios, glosarios e enciclopedias.	CCL CD CAA
		LGB2.4.2. Identifica as características específicas de todo tipo de textos nos que se expoñan feitos e se expliquen ideas e conceptos das distintas materias curriculares.	CCL
	B2.5. Seleccionar a información que se obtén nas bibliotecas, nas TIC e outras fontes e integrar os coñecementos adquiridos nun proceso de aprendizaxe continua.	LGB2.5.1. Utiliza, de forma progresivamente autónoma, diversas fontes de información e integra os coñecementos adquiridos nos seus discursos orais e escritos.	CCL CAA
		LGB2.5.2. Coñece e utiliza habitualmente dicionarios impresos ou en versión dixital.	CCL CD CAA
		LGB2.5.3. Coñece o funcionamento das bibliotecas, así como as	CCL CD CAA

		bibliotecas dixitais e é quen de solicitar libros e vídeos de xeito autónomo.	
	B2.6. Amosar unha actitude reflexiva e crítica ante a lectura que permita identificar usos lingüísticos discriminatorios e manifestar posturas de acordo ou desacordo e respecto ás mensaxes expresadas.	LGB2.6.2. Identifica e expresa posturas de acordo e desacordo sobre aspectos parciais ou globais dun texto.	CCL CSC
		LGB2.6.3. Elabora a súa propia interpretación sobre o significado dun texto.	CCL
		LGB2.6.4. Respecta as opinións dos demais.	CCL CSC
	B2.7. Ler en voz alta con dicción, entoación e ritmo adecuados á situación comunicativa e á súa función.	LGB2.7.1. Le en voz alta con dicción, entoación e ritmo adecuados (interpreta os signos de puntuación) á situación comunicativa e á función da mensaxe.	CCL
		LGB2.7.2. Usa recursos audiovisuais para rexistrar a voz.	CCL CD
	B2.8. Usar procedementos de planificación e revisión para conseguir a adecuación, coherencia, cohesión e corrección dos contidos nas relacións internas e externas do texto.	LGB2.8.1. Elabora esquemas sinxelos para ordenar as ideas e estruturar o texto.	CCL
		LGB2.8.2. Adecúa as súas producións ao rexistro formal e educativo.	CCL
		LGB2.8.3. Utiliza elementos lingüísticos e discursivos de cohesión interna do texto (a deíxe, as referencias internas de tipo léxico e os conectores).	CCL
		LGB2.8.4. Usa os signos de puntuación do texto en relación coa organización oracional e coa forma do texto (os parágrafos e a distribución e ordenación das ideas expresadas)	CCL
		LGB2.8.5. Revisa e reescribe o texto con respecto polas regras ortográficas e morfolóxicas.	CCL
		LGB2.8.6. Usa técnicas de tratamento textual coas TIC:	CCL CD

		procesadores de texto, programas de presentación, dicionarios electrónicos e correctores.	
	B2.12. Producir e sintetizar, en formato papel ou dixital, textos de distinta tipoloxía, fundamentalmente, narracións e descrições.	LGB2.12.1. Produce, en formato papel ou dixital, escritos de distinta tipoloxía a partir dun modelo, fundamentalmente, narrativos e descritivos.	CCL CD
		LGB2.12.2. Sintetiza e resume narracións e descrições sen parafrasear o texto resumido.	CCL
	B2.13. Usar as TIC para textualizar, revisar e mellorar os escritos: procesadores de texto, programas de presentación e dicionarios electrónicos.	LGB2.13.1. Usa técnicas de tratamento textual coas TIC: procesadores de texto, programas de presentación, dicionarios electrónicos, e correctores para textualizar e revisar e mellorar os escritos.	CCL CD
	B2.14. Valorar a escritura como fonte de aprendizaxe e como unha forma de comunicar experiencias, ideas e coñecementos propios.	LGB.2.14.1. Describe os valores da escritura como instrumento de comunicación social fundamental para comunicar experiencias e para adquirir e transmitir coñecementos.	CCL CSC CCEC
	B3.1. Recoñecer, explicar e usar léxico amplo e preciso coa presenza da fraseoloxía e vocabulario traballado na aula.	LGB3.1.1. Utiliza un vocabulario amplo e preciso para expresarse con claridade nun rexistro axeitado á situación comunicativa.	CCL CCEC
	B3.2. Recoñecer e usar a fonética da lingua galega.	LGB3.2.1. Recoñece e pronuncia correctamente os fonemas propios da lingua galega.	CCL CAA
	B3.3. Usar eficazmente os dicionarios ou calquera outra fonte de consulta, en papel ou en soporte electrónico, para resolver dúbidas e para progresar na aprendizaxe autónoma.	LGB3.3.1. Obtén, de xeito autónomo, información lingüística de todo tipo en dicionarios, en diferentes soportes, e noutras obras de consulta.	CCL CAA
	B3.4. Coñecer, usar e valorar as normas que regulan os textos orais e escritos.	LGB3.4.1. Completa, transforma e valora textos orais ou escritos de maneira adecuada e correcta atendendo ás normas.	CCL CD
	B3.5. Aplicar e valorar as normas ortográficas e morfolóxicas da lingua galega.	LGB3.5.1. Aplica correctamente as normas ortográficas e morfolóxicas da lingua galega.	CCL

		LGB3.5.2. Aplica estratexias para a corrección lingüística, gramatical e ortográfica dos textos.	CCL
	B3.6. Analizar e usar correctamente a puntuación, de acordo coa cohesión textual.	LGB3.6.1. Analiza e usa correctamente a puntuación para a cohesión textual.	CCL
	B3.7. Recoñecer a estrutura de substantivos e verbos e da súa caracterización morfolóxica para mellorar a comprensión e produción textuais.	LGB3.7.1. Coñece e utiliza adecuadamente substantivos e formas verbais na comprensión e produción de textos orais e escritos.	CCL CAA
		LGB3.7.2. Exprésase, con estilo propio, utilizando os recursos da lingua con flexibilidade e creatividade.	CCL CAA
	B3.8. Recoñecer e usar os nexos textuais de espazo, oposición e contraste, así como os mecanismos gramaticais e léxicos de cohesión interna.	LGB3.8.1. Identifica e usa distintos tipos de conectores de espazo, oposición, contraste, así como os mecanismos gramaticais e léxicos de referencia interna que lle proporcionan cohesión a un texto.	CCL CAA
		LG3.8.2. Utiliza os elementos lingüísticos para a cohesión interna.	CCL
	B3.9. Coñecer os compoñentes sintácticos para elaborar enunciados, orais e escritos, cun estilo cohesionado e correcto.	LG3.9.1. Completa, transforma e elabora enunciados de maneira axeitada e correcta atendendo aos compoñentes sintácticos.	CCL
	B3.10. Aplicar progresivamente o coñecemento e o uso das estratexias de autoavaliación e a aceptación do erro como parte do proceso de aprendizaxe.	LG3.10.1. Recoñece os erros nas producións orais e escritas propias e alleas a partir da avaliación e autoavaliación, propondo solucións para a súa mellora.	CCL CAA
	B3.12. Reflexionar sobre o sistema e as normas de uso das linguas, mediante a comparación e transformación de textos, enunciados e palabras, e utilizar estes coñecementos para solucionar problemas de comprensión e para a	LGB3.12.1. Utiliza os coñecementos lingüísticos de ámbito contextual, textual, oracional e da palabra, desenvolvidos no curso nunha das linguas, para mellorar a comprensión e produción dos textos	CCL CAA

	produción de textos.	traballados en calquera das outras.	
	B4.6. Identificar e clasificar as variantes diafásicas do galego, recoñecer os trazos da variedade estándar da lingua galega e valorala como variante unificadora, así como apreciar a variante diatópica propia.	LGB4.6.2. Analiza a súa práctica lingüística e identifica nela os trazos propios da xerxa estudantil.	CCL
		LGB4.6.3. Recoñece os trazos da variedade estándar da lingua galega e valóraa como variante unificadora.	• CCL
	B5.1. Ler con regularidade obras literarias e desenvolver criterio lector; expor unha opinión persoal sobre a lectura dunha obra axeitada á idade, relacionar o seu sentido coa propia experiencia e outros coñecementos adquiridos e valorar o uso dos elementos propios de cada xénero literario, o punto de vista empregado e o uso estético da linguaxe.	LGLB5.1.1. Le con regularidade obras literarias e desenvolve criterio lector; expón unha opinión persoal sobre a lectura dunha obra axeitada á idade e relaciona o seu sentido coa propia experiencia e outros coñecementos adquiridos.	CCL
		LGLB5.1.2. Describe o uso dos elementos propios de cada xénero literario, o punto de vista empregado e o uso estético da linguaxe nos textos literarios.	CCL
	B5.4. Ler dramatizada e comprensivamente, visionar pezas teatrais e recoñecer os compoñentes e procedementos que caracterizan os subxéneros.	LGLB5.4.1. Le dramatizada e comprensivamente, visiona pezas teatrais e recoñece os compoñentes e procedementos que caracterizan os subxéneros.	CCL
	B5.5. Comparar textos pertencentes a diferentes xéneros e subxéneros, sinalando as coincidencias e diferenzas, tanto estruturais coma formais.	LGLB5.5.1. Compara textos pertencentes aos diferentes xéneros, sinalando as coincidencias e diferenzas, tanto estruturais coma formais.	CCL
		LGLB5.5.2. Compara textos pertencentes ao mesmo xénero pero a diferentes subxéneros, sinalando as coincidencias e diferenzas, tanto estruturais coma formais.	CCL
	B5.6. Analizar textos literarios, de maneira guiada, identificar os trazos dos subxéneros e a funcionalidade dos recursos retóricos.	LGB.5.6.1. Analiza textos literarios, de maneira guiada, identifica os trazos dos subxéneros e a funcionalidade dos recursos retóricos.	CCL

	B5.7. Escribir textos de intención estética servíndose dos coñecementos literarios adquiridos e dos recursos retóricos traballados na aula.	LGLB5.7.1. Escribe textos de intención estética servíndose dos coñecementos literarios adquiridos e dos recursos retóricos traballados na aula.	CCL CCEC
	B5.9. Servirse, seguindo unhas pautas orientadoras, dos fondos e recursos que ofrecen as bibliotecas, incluídas as virtuais, para a realización de traballos e cita axeitada destes.	LGLB5.9.1. Servesse, seguindo unhas pautas orientadoras, dos fondos e recursos que ofrecen as bibliotecas, incluídas as virtuais, para a realización de traballos e cita axeitada destes.	CCL CD

TEMA 12

OBXECTIVOS

- 1.-Coñecer mostras fraseolóxicas xenuinamente galegas.
- 2.-Distinguir, no ámbito das paremias e os enunciados fraseolóxicos, os refráns e as frases feitas.
- 3.-Detectar expresións e fraseoloxía allea ao ámbito lingüístico da lingua galega.
- 4.-Fomentar o interese polo léxico autóctono, entendéndoo como unha prolongación dunha maneira de entender o mundo.
- 5.-Aproveitar a oportunidade que brinda a literatura de transmisión oral para o entendemento da idiosincrasia e a cultura galegas.
- 6.-Coñecer as características elementais da literatura de transmisión oral.
- 7.-Recoñecer diferentes modalidades de literatura de transmisión oral.
- 8.-Espertar o gusto polas modalidades narrativas e líricas propias da oralidade.
- 9.-Conscienciar o alumnado sobre a importancia de conservar os falares e os produtos culturais propios.
- 10.-Analizar e comprender o proceso de normalización lingüística.
- 11.-Interiorizar o concepto de lusofonía e identificar o seu ámbito de uso.
- 12.-Traballar diferentes prexuízos lingüísticos, articulando os argumentos conducentes ao seu desbotamento.
- 13.-Aprender a utilizar con eficacia e solvencia os signos de interrogación, exclamación e as barras.
- 14.-Producir textos propios con coherencia, cohesión e adecuación, con diferentes propósitos didácticos.

TEMPORALIZACIÓN

Xuño

CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	COMPETENCIAS CLAVE
<i>Antoloxía do conto de tradición oral</i> , X. Miranda, A. Reigosa e X. R. Cuba A fraseoloxía popular: as frases feitas e os refráns A literatura de transmisión oral A normalización lingüística. A lusofonía Os signos de puntuación (III): Os signos de	B1.3. Coñecer e usar as normas de cortesía nas intervencións orais propias e alleas da actividade educativa, tanto espontáneas como planificadas.	LGB1.3.1. Coñece, aprecia e usa as normas que rexen a cortesía na comunicación oral (intervén na quenda que lle corresponde, respecta as opinións e recoñece e rexeita a linguaxe discriminatoria).	CSC CCL
		LGB1.3.2. Recoñece a importancia dos aspectos prosódicos (entoación, pausas, ton, timbre e	CCL CSC CSIEE

interrogación exclamación. A barra.	e		volume) e o significado dos trazos máis característicos da linguaxe non verbal.	
	B.1.5. Valorar as producións emitidas cunha fonética e prosodia correcta e amosar unha actitude crítica ante os prexuízos que se poidan asociar a ela.	LGB1.5.1. Aprecia a emisión dunha pronuncia e prosodia correcta, reconece os erros nas producións orais propias e alleas e propón solucións para melloralas.	CCL CAA	
		LGB1.5.2. Comprende, interpreta e rexeita os prexuízos que se poidan asociar á pronuncia galega.	CAA	
		LGB1.5.3. Asume, se a posúe, a variante dialectal propia e utilízaa na súa práctica habitual.	CCL CCEC	
	B1.6. Producir textos orais, en intervencións espontáneas, adecuadas á situación e á intención comunicativa desexada, con coherencia, cohesión e corrección.	LGB1.6.1. Produce textos orais, en intervencións espontáneas, adecuadas á situación e á intención comunicativa desexada, con coherencia, cohesión e corrección.	CCL CSC	
		LGB1.6.2. Participa con fluidez nas intervencións orais espontáneas respectando as regras morfosintácticas desta lingua, en especial a colocación do pronome átono, así como a fonética galega (pronuncia das sete vogais, n velar e fonema fricativo palatal xordo).	CCL	
		LGB1.6.3. Emprega nas intervencións orais espontáneas expresións propias do galego (fraseoloxía adecuada).	CCL	
		LGB1.6.4. Emprega nas intervencións orais espontáneas un léxico rico e variado.	CCL	
	B1.7. Coñecer e aplicar, con axuda das TIC, técnicas e estratexias para realizar exposicións orais planificadas.	LGB1.7.1. Consulta os medios de información dixitais para seleccionar contidos relevantes e incorporalos ás súas producións.	CD CAA CSIEE	
		LGB1.7.2. Emprega as TIC para facer as súas	CD	

		presentacións máis claras e atractivas visualmente.	CCL CSC
B1.8. Participar activamente en situación propias do ámbito educativo e de interese para o alumnado que xeren intercambio de opinión.	LGB1.8.1.	Intervén en debates e coloquios do ámbito educativo con respecto ás regras de interacción ás opinións alleas.	CCL CSC
	LGB1.8.2.	Cínguese ao tema, non divaga e atende ás instrucións da persoa moderadora nos debates e coloquios.	CCL CSC
	LGB1.8.3.	Expresa e compara con compañeiras/os a súa opinión sobre unha obra de lectura.	CSC CAA
B1.9. Aplicar técnicas e estratexias para falar en público, en situacións formais ou informais, de forma individual ou en grupo.	LGB1.9.1.	Elabora guións para organizar os contidos de exposicións formais ou informais breves.	CAA
	LGB1.9.2.	Fai uso dos aspectos prosódicos da linguaxe non verbal (a presentación, a posta en escena, os xestos e a mirada), manifesta autocontrol das emocións ao falar en público e diríxese ao auditorio con autoconfianza e seguridade	CCL CSC CSIEE
	LGB1.9.3.	Incorpora progresivamente palabras propias do nivel formal nas prácticas orais da lingua.	CCL CSC
	LGB1.9.4.	Adecúa a súa pronuncia á finalidade da práctica oral.	CCL CAA
	LGB1.9.5.	Recoñece a avalía erros (repeticións de conectores, pobreza léxica e castelanismos) nos discursos orais propios e alleos e trata, progresivamente, de evitalos.	CAA CCL
B1.10. Producir discursos breves e comprensibles, nun rexistro neutro, informal ou máis culto, sobre tema da vida cotiá ou	LGB1.10.1.	Participa en conversas informais nos que intercambia información e expresa a súa opinión, fai	CCL CSC CSIEE CCEC

	educativa.	invitacións e ofrecementos e pide e dá indicacións ou instrucións sinxelas.	
		LGB1.10.3. Utiliza as fórmulas de tratamento e as regras de cortesía axeitadas ao destinatario e á situación comunicativa.	CCL CSC
		LGB1.10.4. Analiza similitudes e diferenzas entre discursos formais e espontáneos.	CCL CAA
	B2.1. Aplicar os coñecementos sobre a lingua e as normas do uso lingüístico para resolver problemas de comprensión.	LGB2.1.1. Analiza e sintetiza o contido dun texto en resumos e esquemas que estruturan visualmente as ideas.	CCL CAA
		LGB2.1.2. Busca o significado do léxico descoñecido a partir do contexto, analiza a forma das palabras ou usa dicionarios para contextualizar as acepcións.	CCL CAA
		LGB2.1.3. Identifica a idea principal e as secundarias e comprende a relación existente entre elas.	CCL
		LGB2.1.4. Relaciona a información explícita e implícita dun escrito en función do contexto.	CCL
		LGB2.1.5. Compila información para comprender e ampliar o coñecemento das mensaxes: busca bibliografía; consulta libros, revistas, xornais; utiliza recursos audiovisuais e buscadores de internet.	CCL CAA
		LGB2.1.6. Contrasta os contidos dos textos analizados cos coñecementos propios, antes e despois da lectura.	CCL CAA
	B2.4. Comprender e interpretar en formato papel ou dixital, textos propios da vida	LGB2.4.1. Comprende e interpreta textos propios da vida educativa, especialmente, os	CCL CD CAA

	educativa, especialmente, os instrutivos e expositivos: webs educativas dicionarios, glosarios e enciclopedias.	instrutivos e expositivos: webs educativas, dicionarios, glosarios e enciclopedias.	
	B2.5. Seleccionar a información que se obtén nas bibliotecas, nas TIC e outras fontes e integrar os coñecementos adquiridos nun proceso de aprendizaxe continua.	LGB2.5.1. Utiliza, de forma progresivamente autónoma, diversas fontes de información e integra os coñecementos adquiridos nos seus discursos orais e escritos.	CCL CAA
		LGB2.5.2. Coñece e utiliza habitualmente dicionarios impresos ou en versión dixital.	CCL CD CAA
		LGB2.5.3. Coñece o funcionamento das bibliotecas, así como as bibliotecas dixitais e é quen de solicitar libros e vídeos de xeito autónomo.	CCL CD CAA
	B2.6. Amosar unha actitude reflexiva e crítica ante a lectura que permita identificar usos lingüísticos discriminatorios e manifestar posturas de acordo ou desacordo e respecto ás mensaxes expresadas.	LGB2.6.1. Detecta mensaxes que transmiten prexuízos e evita usos lingüísticos discriminatorios.	CCL CSC
		LGB2.6.2. Identifica e expresa posturas de acordo e desacordo sobre aspectos parciais ou globais dun texto.	CCL CSC
		LGB2.6.3. Elabora a súa propia interpretación sobre o significado dun texto.	CCL
		LGB2.6.4. Respecta as opinións dos demais.	CCL CSC
	B2.7. Ler en voz alta con dicción, entoación e ritmo adecuados á situación comunicativa e á súa función.	LGB2.7.1. Le en voz alta con dicción, entoación e ritmo adecuados (interpreta os signos de puntuación) á situación comunicativa e a función da mensaxe.	CCL
	B2.8. Usar procedementos de planificación e revisión para conseguir a adecuación, coherencia, cohesión e corrección dos contidos nas relacións internas e externas do texto.	LGB2.8.1. Elabora esquemas sinxelos para ordenar as ideas e estruturar o texto.	CCL
		LGB2.8.2. Adecúa as súas producións ao rexistro formal e educativo.	CCL
		LGB2.8.3. Utiliza elementos lingüísticos	CCL

		e discursivos de cohesión interna do texto (a deíxe, as referencias internas de tipo léxico e os conectores).	
		LGB2.8.4. Usa os signos de puntuación do texto en relación coa organización oracional e coa forma do texto (os parágrafos e a distribución e ordenación das ideas expresadas)	CCL
		LGB2.8.5. Revisa e reescribe o texto con respecto polas regras ortográficas e morfolóxicas.	CCL
		LGB2.8.6. Usa técnicas de tratamento textual coas TIC: procesadores de texto, programas de presentación, dicionarios electrónicos e correctores.	CCL CD
	B2.12. Producir e sintetizar, en formato papel ou dixital, textos de distinta tipoloxía, fundamentalmente, narracións e descrições.	LGB2.12.1. Produce, en formato papel ou dixital, escritos de distinta tipoloxía a partir dun modelo, fundamentalmente, narrativos e descritivos.	CCL CD
		LGB2.12.2. Sintetiza e resume narracións e descrições sen parafrasear o texto resumido.	CCL
	B3.1. Recoñecer, explicar e usar léxico amplo e preciso coa presenza da fraseoloxía e vocabulario traballado na aula.	LGB3.1.1. Utiliza un vocabulario amplo e preciso para expresarse con claridade nun rexistro axeitado á situación comunicativa.	CCL CCEC
	B3.2. Recoñecer e usar a fonética da lingua galega.	LGB3.2.1. Recoñece e pronuncia correctamente os fonemas propios da lingua galega.	CCL CAA
	B3.3. Usar eficazmente os dicionarios ou calquera outra fonte de consulta, en papel ou en soporte electrónico, para resolver dúbidas e para progresar na aprendizaxe autónoma.	LGB3.3.1. Obtén, de xeito autónomo, información lingüística de todo tipo en dicionarios, en diferentes soportes, e noutras obras de consulta.	CCL CAA
	B3.4. Coñecer, usar e valorar as normas que regulan os textos orais e escritos.	LGB3.4.1. Completa, transforma e valora textos orais ou escritos de maneira adecuada e correcta atendendo ás normas.	CCL CD
	B3.5. Aplicar e valorar as	LGB3.5.1. Aplica	CCL

	normas ortográficas e morfolóxicas da lingua galega.	correctamente as normas ortográficas e morfolóxicas da lingua galega.	
		LGB3.5.2. Aplica estratexias para a corrección lingüística, gramatical e ortográfica dos textos.	CCL
	B3.6. Analizar e usar correctamente a puntuación, de acordo coa cohesión textual.	LGB3.6.1. Analiza e usa correctamente a puntuación para a cohesión textual.	CCL
	B3.7. Recoñecer a estrutura de substantivos e verbos e da súa caracterización morfolóxica para mellorar a comprensión e produción textuais.	LGB3.7.1. Coñece e utiliza adecuadamente substantivos e formas verbais na comprensión e produción de textos orais e escritos.	CCL CAA
		LGB3.7.2. Exprésase, con estilo propio, utilizando os recursos da lingua con flexibilidade e creatividade.	CCL CAA
	B3.8. Recoñecer e usar os nexos textuais de espazo, oposición e contraste, así como os mecanismos gramaticais e léxicos de cohesión interna.	LGB3.8.1. Identifica e usa distintos tipos de conectores de espazo, oposición, contraste, así como os mecanismos gramaticais e léxicos de referencia interna que lle proporcionan cohesión a un texto.	CCL CAA
		LG3.8.2. Utiliza os elementos lingüísticos para a cohesión interna.	CCL
	B3.9. Coñecer os compoñentes sintácticos para elaborar enunciados, orais e escritos, cun estilo cohesionado e correcto.	<ul style="list-style-type: none"> • LG3.9.1. Completa, transforma e elabora enunciados de maneira axeitada e correcta atendendo aos compoñentes sintácticos. 	<ul style="list-style-type: none"> • CCL
	B3.10. Aplicar progresivamente o coñecemento e o uso das estratexia de autoavaliación e a aceptación do erro como parte do proceso de aprendizaxe.	LG3.10.1. Recoñece os erros nas producións orais e escritas propias e alleas a partir da avaliación e autoavaliación, propondo solucións para a súa mellora.	CCL CAA
	B3.11. Participar en	LGB3.11.1. Participa en	CCL

	proxectos (elaboración de materiais multimedia, folletos, carteis, recensión de libros e películas, etc.) nos que se utilicen varias linguas, tanto curriculares como outras presentes no centro docente, relacionados cos elementos transversais e nos que se eviten estereotipos lingüísticos ou culturais.	proxectos (elaboración de materiais multimedia, folletos, carteis, recensión de libros e películas, obras de teatro, etc.) nos que se utilizan varias linguas e relacionados cos elementos transversais, evita estereotipos lingüísticos ou culturais e valora as competencias que posúe como persoa plurilingüe.	CAA
	B3.12. Reflexionar sobre o sistema e as normas de uso das linguas, mediante a comparación e transformación de textos, enunciados e palabras, e utilizar estes coñecementos para solucionar problemas de comprensión e para a produción de textos.	LGB3.12.1. Utiliza os coñecementos lingüísticos de ámbito contextual, textual, oracional e da palabra, desenvolvidos no curso nunha das linguas, para mellorar a comprensión e produción dos textos traballados en calquera das outras.	CCL CAA
	B4.1. Valorar as linguas como medios de relación interpersonal e de sinal de identidade dun pobo. Apreciar o plurilingüismo como expresión da riqueza cultural da humanidade e coñecer a lusofonía e achegarse ás culturas que a integran.	LGB4.1.1. Valora a lingua como instrumento co cal se constrúen todos os saberes e como medio de relación interpersonal e de sinal de identidade dun pobo a través da identificación de elementos lingüísticos de noso en diferentes contextos.	CCL
		LGB4.1.2. Distingue entre linguas maioritarias, minoritarias e minorizadas e aplica estes conceptos ao caso galego.	CCL CSC
		LGB4.1.4. Coñece as linguas que se falan na actualidade en Galicia por mor da emigración.	CCL
		LGB4.1.5. Valora a importancia da relación de Galicia coa comunidade lusófona e coñece os territorios que a integran.	CCL CCEC
		LGB4.1.6. Coñecen recursos en rede de lecer (literatura de tradición oral, música e	CCL CCEC CD

		xogos) e educativos en lingua galega adaptados á súa idade e compáraos con outros similares da lusofonía.	
	B4.2. Describir e analizar a situación sociolingüística de Galicia atendendo á presenza da lingua galega no contorno.	LGB4.2.1. Describe a situación sociolingüística de Galicia a partir do estudo do seu contorno (concello e comarca), compáraa coa situación doutros contextos e analiza as diferenzas.	CCL
	B4.3. Coñecer as principais iniciativas normalizadoras no ámbito educativo, adquirir vínculos positivos cara ao uso do galego e asumir a importancia da contribución individual no desenvolvemento da lingua galega.	LGB4.3.1. Coñece as principais iniciativas normalizadoras no ámbito educativo.	CCL CSC
		LGB4.3.2. Analiza a súa propia práctica lingüística e valora a importancia de contribuír individual e socialmente á normalización da lingua galega.	CCL CSC
	B4.4. Describir a situación legal das linguas do Estado español.	LGB4.4.1. Coñece a lexislación que regula a utilización do galego e a súa promoción no ámbito educativo e local.	CCL
	B4.5. Identificar os prexuízos lingüísticos e analizar a situación persoal en relación a eles.	LGB4.5.1. Coñece o que é un prexuízo. Detecta e analiza a presenza de prexuízos de carácter estético e socioeconómico cara ao galego na súa práctica lingüística e na do seu contorno.	CCL CSC
	B4.6. Identificar e clasificar as variantes diafásicas do galego, recoñecer os trazos da variedade estándar da lingua galega e valorala como variante unificadora, así como apreciar a variante diatópica propia.	LGB4.6.2. Analiza a súa práctica lingüística e identifica nela os trazos propios da xerga estudantil.	CCL
		LGB4.6.3. Recoñece os trazos da variedade estándar da lingua galega e valóraa como variante unificadora.	CCL
		LGB4.6.4. Rexeita os prexuízos sobre as variedades dialectais e utiliza os trazos propios da	CCL CSC

		súa zona.	
	B5.1. Ler con regularidade obras literarias e desenvolver criterio lector;expor unha opinión persoal sobre a lectura dunha obra axeitada á idade, relacionar o seu sentido coa propia experiencia e outros coñecementos adquiridos e valorar o uso dos elementos propios de cada xénero literario, o punto de vista empregado e o uso estético da linguaxe.	<p>LGLB5.1.1. Le con regularidade obras literarias e desenvolve criterio lector; expón unha opinión persoal sobre a lectura dunha obra axeitada á idade e relaciona o seu sentido coa propia experiencia e outros coñecementos adquiridos.</p> <p>LGLB5.1.2. Describe o uso dos elementos propios de cada xénero literario, o punto de vista empregado e o uso estético da linguaxe nos textos literarios.</p>	<p>CCL</p> <p>CCL</p>
	B5.2. Ler expresiva e comprensivamente e facer audicións de poemas recitados ou cantados, determinar o tema principal, a estrutura xeral e pór de relevo os principais recursos estilísticos.	LGLB5.2.1. Le expresiva e comprensivamente e fai audicións de poemas recitados ou cantados, determina o tema principal, a estrutura xeral e pon de relevo os principais recursos estilísticos.	CCL
	B5.3. Ler expresiva e comprensivamente textos narrativos breves, localizando e describindo os elementos estruturais e formais máis salientables: punto de vista, tempo, espazo e personaxes principais.	LGLB5.3.1. Le expresiva e comprensivamente textos narrativos breves, localiza e describe os elementos estruturais e formais máis salientables: punto de vista, tempo, espazo e personaxes principais.	CCL
	B5.4. Ler dramatizada e comprensivamente, visionar pezas teatrais e recoñecer os compoñentes e procedementos que caracterizan os subxéneros.	LGLB5.4.1. Le dramatizada e comprensivamente, visiona pezas teatrais e recoñece os compoñentes e procedementos que caracterizan os subxéneros.	CCL
	B5.5. Comparar textos pertencentes a diferentes xéneros e subxéneros, sinalando as coincidencias e diferenzas, tanto estruturais coma formais.	LGLB5.5.1. Compara textos pertencentes aos diferentes xéneros, sinalando as coincidencias e diferenzas, tanto estruturais coma formais.	CCL
		LGLB5.5.2. Compara textos pertencentes ao mesmo xénero pero a diferentes subxéneros, sinalando as coincidencias	CCL

		e diferenzas, tanto estruturais coma formais.	
	B5.6. Analizar textos literarios, de maneira guiada, identificar os trazos dos subxéneros e a funcionalidade dos recursos retóricos.	LGB.5.6.1. Analiza textos literarios, de maneira guiada, identifica os trazos dos subxéneros e a funcionalidade dos recursos retóricos.	CCL
	B5.7. Escribir textos de intención estética servíndose dos coñecementos literarios adquiridos e dos recursos retóricos traballados na aula.	LGLB5.7.1. Escribe textos de intención estética servíndose dos coñecementos literarios adquiridos e dos recursos retóricos traballados na aula.	CCL CCEC
	B5.9. Servirse, seguindo unhas pautas orientadoras, dos fondos e recursos que ofrecen as bibliotecas, incluídas as virtuais, para a realización de traballos e cita axeitada destes.	LGLB5.9.1. Sérvese, seguindo unhas pautas orientadoras, dos fondos e recursos que ofrecen as bibliotecas, incluídas as virtuais, para a realización de traballos e cita axeitada destes.	CCL CD

4º ESO

Lingua Galega e Literatura 4º ESO							
	Obxe	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao mínimo consecución	El. Trans.	Compet
1ª A V A L I A C I O N	Bloque 1.Comunicación oral.Escoitar e falar.						
	• d • e • h	B1.1. Comprensión e interpretación de textos propios dos medios de comunicación audiovisual, con especial atención aos xéneros de carácter argumentativo.	B1.1. Identificar a intención comunicativa implícita e explícita, o tema, a idea principal e as secundarias, a tese e os argumentos de textos propios dos medios de comunicación audiovisual.	LGB1.1.2. Distingue as partes nas que se estruturan as mensaxes orais, o tema, así como a idea principal e as secundarias.	Identifica a estrutura dun texto de carácter oral.	EOE	CCL
	• d • e • h	B1.4. Comprensión, interpretación e valoración de textos orais de natureza diversa.	B1.4. Comprender, interpretar e valorar diferentes tipos de discursos orais.	LGB1.4.1. Identifica a intención comunicativa, a idea principal e as secundarias, de calquera texto oral, formal ou informal, producido na variante estándar ou en calquera das variedades dialectais.	Obtén información relevante dun texto oral relativo a un concurso sobre pequenos grandes inventos.	EOE	CCL

<ul style="list-style-type: none"> h o 	B1.6. Participación nas producións orais cunha fonética e prosodia correcta, valoración desta pronuncia e actitude crítica ante os prexuízos que se poidan asociar a ela.	B1.6. Participar oralmente cunha fonética e prosodia correcta, valorar esta pronuncia e amosar unha actitude crítica ante os prexuízos que se poidan asociar a ela.	LGB1.6.1. Recoñece a emisión dunha pronuncia galega correcta, identifica os erros na produción oral allea e produce discursos orais que respectan as regras prosódicas e fonéticas da lingua galega.	Le un texto coa entoación axeitada, atendendo ao contido e aos signos de puntuación.	EOE	CCL CAA
<ul style="list-style-type: none"> a c d h 	B1.8. Escoita crítica e reflexiva que permite identificar prexuízos e mensaxes discriminatorias	B1.8. Manifesta una actitude crítica e reflexiva que permite identificar prexuízos e mensaxes discriminatorias	LGB1.8.1. Reflexiona e ten unha postura crítica ante as mensaxes discriminatorias que proveñen dos medios de comunicación.	É quen de criticar mensaxes discriminatorias nun texto xornalístico.	ECC E EOE	CCL CAA
			LGB1.8.2. Rexeita argumentadamente os usos lingüísticos que levan implícitos prexuízos ou discriminacións.	É capaz de percibir e rexeitar usos da lingua discriminatorios ou con prexuízos.		CCL CSC
<ul style="list-style-type: none"> a b e g h o 	B1.9. Coñecemento e uso progresivamente autónomo das estratexias necesarias para a produción de textos orais, de técnicas para aprender a falar en público e uso das TIC.	B1.9. Realizar exposicións orais planificadas e claras de traballos e de informacións de actualidade, coa axuda das TIC.	LGB1.9.1. Planifica a produción oral, estrutura o contido, revisa os borradores e esquemas.	Planifica a presentación dun proxecto seguindo unhas pautas.	E EOE	CAA CCL
			LGB1.9.2. Presenta os contidos de forma clara e ordenada e con corrección gramatical.	Presenta unha proposta de proxecto na que organiza os contidos de xeito ordenado e claro.		CCL
<ul style="list-style-type: none"> a c d h 	B1.11. Participación activa e argumentada en debates nos que se expresen opinións acerca dun tema de actualidade.	B1.11. Participar activa e argumentadamente en debates nos que se expresen opinións acerca dun tema de actualidade.	LGB1.11.1. Desenvolve argumentos de forma comprensible e convincente e comenta as contribucións das persoas interlocutoras.	Participa nun debate sobre a existencia de xoguete diferenciados por sexo ou sobre as linguas minoritarias logo de ver un vídeo de Manuel Núñez Singala e Manuel Bermúdez sobre as linguas minoritarias, sobre os prexuízos máis estendidos a respecto da lingua galega ou sobre o machismo expresado na publicidade expresando razoadamente a opinión propia.	E EOE ECC IEHM	CCL CAA

				LGB1.112 Aplica as normas que rexe a cortésia na comunicación oral, respecta as quendas e as opinións alleas e emprega unha linguaxe non discriminatoria.	Participa nun debate sobre a existencia de xoguetes diferenciados por sexo respectando as normas da comunicación oral e as quendas de palabra.		CCL CSC
	Obxe	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao mínimo consecución	El. Trans.	Compet
Bloque 2 .Comunicación escrita.Ler e escribir.							
<ul style="list-style-type: none"> • b • f • h 	B2.1. Uso de técnicas e técnicas que facilitan a lectura comprensiva e crítica de textos.	B2.1. Empregar estratexias e técnicas que faciliten a lectura comprensiva e crítica dos textos		LGB2.1.1. Emprega pautas e estratexias que facilitan a análise do contido (resumos, cadros, esquemas e mapas conceptuais).	Resume o contido dun texto extraendo as ideas principais	CL EOE ECC	CCL CAA
				LGB2.1.3. Elabora o esquema xerarquizado de ideas dun texto.	Elabora un esquema no que se recollen as ideas principais dun texto.		CCL
				LGB2.1.4. Deduce información global do texto a partir de contidos explícitos e implícitos.	<p>Busca información nun texto para responder a determinadas cuestións.</p> <p>Interpreta e analiza correctamente un artigo de Manuel Rivas sobre os refuxiados e a inmigración.</p> <p>Analiza un texto de Francisco Castro e unha viñeta de Castelao e relaciona a súa mensaxe coa desigualdade social e o desequilibrio rexional no mundo.</p>		CCL

	<ul style="list-style-type: none"> • d • e • h 	B2.4. Comprensión e interpretación de textos argumentativos.	B2.4. Comprender e interpretar textos argumentativos.	<p>LGB2.4.1. Identifica o tema e a intención comunicativa de textos argumentativos.</p>	<p>Identifica a tese principal dun texto argumentativo de Juan Blanco.</p> <p>Localiza nun texto de Juan Blanco as secuencias argumentativas, sinala os exemplos que emprega para defender os seus argumentos e recoñece as marcas lingüísticas propias da argumentación.</p> <p>Identifica a tese principal dun texto argumentativo de Xosé-Henrique Costas e enumera os argumentos empregados para defendela.</p> <p>Explica o problema que se expón nunha carta á dirección.</p>	CL EOE ECC E IEHM	CCL
				<p>LGB2.4.2. Elabora a súa propia interpretación a partir dos argumentos expresados nun texto.</p>	<p>Reflexiona sobre o feito de que se diferencien os xoguetes por xénero.</p> <p>É quen de interpretar o significado de dúas afirmacións contidas nun texto sobre Manuel Antonio.</p> <p>Manifesta unha postura propia en relación cun texto publicado no blog micromachismos sobre un anuncio de Moschino.</p> <p>Expresa unha opinión argumentada en relación cunha carta á dirección que analiza a cuestión dos refuxiados.</p>		CCL

1ª A V A L I A C I Ó N	• d • e • h	B2.5. Comprensión e interpretación de textos xornalísticos de opinión: carta ao director, editorial, columna e artigo de opinión.	B2.5. Comprende e interpreta textos xornalísticos de opinión: carta ao director, editorial, columna e artigo de opinión.	LGB2.5.1. Diferencia os trazos característicos dos textos xornalísticos de opinión: carta ao director, editorial, columna e artigo de opinión.	Diferencia e explica as diferenzas que existen entre un texto expositivo, argumentativo e un artigo de opinión. Identifica a progresión temática en dous textos xornalísticos e diferencia entre noticia e reportaxe. Baseándose no contido, estrutura, ton e linguaxe dun texto xornalístico, explica por que non é unha noticia. Analiza a relación que existe entre o título e o corpo do artigo nun texto xornalístico de Einés Monteagudo.	CL ECC EOE	CCL CSC
				LGB2.5.2. Valora a intención comunicativa dun texto xornalístico e distingue entre información, opinión e persuasión.	Valora o uso de fontes de información nun texto xornalístico como estratexia para conferirle autoridade ao texto. Valora a actitude que mantén Manuel Rivas con respecto aos colectivos que menciona nun artigo sobre os refuxiados e a inmigración. Analiza un texto de Francisco Castro para identificar a súa intención comunicativa e distinguir entre información, opinión e persuasión.		CCL CSC
	• d • e • h	B2.6. Comprensión e interpretación das mensaxes explícitas e implícitas que transmiten os textos publicitarios dos medios de comunicación.	B2.6. Comprende e interpreta as mensaxes explícitas e implícitas que transmiten os textos publicitarios dos medios de comunicación.	LGB2.6.1. Comprende e interpreta as mensaxes explícitas e implícitas que transmiten os textos publicitarios dos medios de comunicación (anuncios).	Reflexiona sobre os prexuízos machistas implícitos nun anuncio de Moschino e valora a postura exposta nun texto do blog micromachismos.	ECC IEHM EOE	CCL CSC

			LGB2.6.2. Reflexiona e ten unha postura crítica ante as mensaxes persuasivas que proveñen dos medios de comunicación.	Expresa unha opinión propia a respecto do contido dun texto xornalístico de Einés Monteagudo.		CCL CSC
▪ c ▪ d ▪ h	B2.7. Lectura crítica e reflexiva que permita identificar usos lingüísticos discriminatorias.	B2.7. Identificar os usos lingüísticos que conteñan prexuizos ou mensaxes discriminatorias.	LGB2 7.1. Reflexiona sobre os usos lingüísticos que levan implícitos prexuizos ou mensaxes discriminatorias.	Reflexiona sobre o uso de termos ofensivos e politicamente incorrectos para referirse a determinados pobos ou colectivos sociais. Explica os comentarios sexistas e machistas presentes no relato <i>O vagamundo</i> , de Dieste.	ECC EOE IEHM CL	CCL CSC
			LGB2.7.2. Detecta prexuizos e mensaxes discriminatorias implícitas nos textos de medios de comunicación con especial atención á publicidade.	Analiza os argumentos expresados nun texto xornalístico para reflexionar sobre a mensaxe discriminatoria implícita nun anuncio publicitario de Moschino.		CCL CSC
▪ b ▪ e ▪ f ▪ h	B2.8. Uso autónomo dos recursos que ofrecen as bibliotecas e as TIC para obter información complementaria.	B2.8. Usar e seleccionar materiais de consulta das bibliotecas e doutras fontes de información impresa ou en formato dixital.	LGB2.8.1. Selecciona contidos, analiza información e extrae conclusións a partir da consulta de materiais en distintos soportes.	Avalía a forma en que elabora os seus propios traballos académicos ao reflexionar sobre unhas cuestións relacionadas co uso das fontes. Analiza a transcendencia da figura de Otero Pedrayo na cultura galega.	TIC ECC EOE CL	CCL CD CSC

				LGB2.8.2. Servede dos recursos que ofrecen as bibliotecas ou as TIC para integrar os coñecementos adquiridos nos seus escritos.	Busca información sobre Ánxel Casal e Alexandre Bóveda, o celtismo e realiza unha exposición sobre o papel que xogou na configuración da nosa identidade cultural entre os membros da xeración Nós. Busca información sobre as lendas galegas relacionadas cos mouros, os tesouros e as pedras encantadas para mellorar a comprensión dun texto de Risco.		CCL CD CAA CSC
▪ b ▪ f ▪ h	B2.9. Uso de técnicas e técnicas axeitadas para producir textos adecuados, coherentes e ben cohesionados desde o punto de vista comunicativo (planificación, organización, redacción e revisión).	B2.9. Empregar estratexias e técnicas axeitadas para producir escritos adecuados, coherentes e ben cohesionados desde o punto de vista comunicativo (planificación, organización, redacción e revisión).	LGB2.9.1. Utiliza distintas técnicas de planificación para organizar o seu discurso (diferentes tipos de esquemas e mapas conceptuais).	Planifica unha proposta de proxecto definindo en primeiro termo os obxectivos, os medios dos que se dispón e o plan de traballo.	E EOE ECC	CCL	
			LGB2.9.2. Utiliza o rexistro adecuado en función da tipoloxía textual e do acto comunicativo.	Escrebe un texto adaptado ao tipo de fotonoticia escollida.		CCL	
			LGB2.9.3. Ordena as ideas e estrutura os contidos en unidades sintácticas consecutivas e encadeadas con conectores e outros elementos de cohesión.	Redacta a proposta de proxecto seguindo unha estrutura proposta.		CCL	
			LGB2.9.5. Revisa o texto para comprobar que a organización dos contidos do texto é correcta e que non se cometen erros ortográficos, gramaticais, de formato ou de presentación.	Revisa o texto dunha fotonoticia para asegurarse de que está ben redactado e que a ortografía é correcta.		CCL	
▪ b ▪ e ▪ h	B2.12. Producción, en soporte impreso ou dixital, de cartas á dirección e opinión.	B2.12. Producir, en soporte impreso ou dixital, cartas á dirección e opinión.	LGB2.12.1. Crea, en soporte impreso ou dixital, cartas á dirección e opinión.	Redacta unha carta á dirección dun xornal e unha columna de opinión sobre un tema actual.	EOE TIC	CCL CD CSC	

<ul style="list-style-type: none"> • b • e • h 	B2.13.Composición en soporte impreso ou dixital de textos argumentativos, redactados a partir da información obtida de distintas fontes.	B2.13. Producir en soporte impreso ou dixital textos argumentativos, redactados a partir da información obtida de distintas fontes.	LGB2.13.1. Elabora, en soporte impreso ou dixital, textos argumentativos, redactados a partir da información obtida de distintas fontes.	Escrebe un texto similar ao de Francisco Castro no que expón a súa opinión a respecto dunha cuestión de actualidade a partir dunha viñeta de Castelao.	EOE TIC ECC	CCL CD CSC
Obxe	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao mínimo consecución	El. Trans.	Compet
Bloque 3. Funcionamento da lingua						
<ul style="list-style-type: none"> b • e • l 	B3.1.Recoñecemento, explicación e uso de léxico suficientemente amplo e preciso, con incorporación de fraseoloxía e de vocabulario temático.	B3.1. Recoñecer e explicar os valores de léxico preciso de diferentes categorías gramaticais, así como da fraseoloxía.	LGB3.1.1. Recoñece, explica e usa un léxico amplo e preciso de diferentes categorías gramaticais.	<p>Recoñece e explica o significado dun léxico variado relacionado co mundo do atletismo.</p> <p>Escrebe unha crónica deportiva empregando unha serie de palabras relacionadas co atletismo.</p> <p>Distingue entre palabras patrimoniais e palabras cultas e identifica a súa procedencia etimolóxica.</p> <p>Distingue entre préstamos e estranxeirismos.</p> <p>Recoñece a lingua de procedencia de diferentes préstamos lexicais do galego.</p> <p>Substitúe diferentes estranxeirismos polas expresións galegas equivalentes.</p> <p>Coñece o xentilicio de diferentes lugares do mundo.</p> <p>Distingue entre calco lingüístico e préstamo.</p>	EOE	CCL

				LGB3.1.2. Recoñece, explica e usa fraseoloxía diversa da lingua galega nas súas producións orais e escritas.	Recoñece o significado de diferentes expresións propias da lingua galega e fai un uso correcto delas. Escribe enunciados empregando expresións galegas que son calcos lingüísticos.	EOE	CAA
1ª A V A L I A C I Ó N	• b • e • i	B3.3. Recoñecemento, explicación e uso dos procedementos de creación de palabras.	B3.3. Recoñecer e explicar os procedementos de creación de palabras, os valores dos morfemas e as súas posibilidades combinatorias para crear novos termos e identificar a súa procedencia grega ou latina.	LGB3.3.1. Recoñece e explica os procedementos de creación de palabras.	Logo de ler un texto xornalístico de Einés Monteagudo, explica o uso das abreviaturas e identifica a que realidades fan referencia.	CL EOE	CCL CAA
				LGB3.3.4. Identifica a procedencia grega ou latina de prefixos e sufixos habituais no uso da lingua galega.	Identifica a procedencia dalgunhas palabras do noso léxico. Identifica os sufixos gregos que serven para formar palabras relativas a distintas doenzas e explica o seu significado.		CCL
	• b • e • n • l	B3.5. Uso eficaz dos dicionarios e doutras fontes de consulta, tanto en papel como en soporte electrónico, especialmente sobre cuestións de uso (semántico e sintáctico) e de normativa.	B3.5. Usar eficazmente os dicionarios e outras fontes de consulta, tanto en papel como en soporte electrónico, para resolver dúbidas, para progresar na aprendizaxe autónoma e para enriquecer o propio vocabulario.	LGB3.5.1. Usa eficazmente os dicionarios e outras fontes de consulta, tanto en papel como en soporte electrónico, especialmente sobre cuestións de uso (semántico e sintáctico) e de normativa, para resolver dúbidas, e para progresar na aprendizaxe autónoma e para ampliar o seu vocabulario.	Procura un sinónimo para diferentes palabras galegas procedentes do árabe. Usa o dicionario para comprender o significado de diferentes palabras que lle van permitir explicar os efectos de determinadas doenzas.	EOE TIC	CCL CD

	<ul style="list-style-type: none"> • b • e 	B3.6. Aplicación e valoración das normas ortográficas e morfolóxicas da lingua galega.	B3.6. Aplica e valora as normas ortográficas e morfolóxicas da lingua galega.	LGB3.6.1. Aplica correctamente as normas ortográficas e morfolóxicas da lingua galega nos discursos orais e escritos.	<p>Aplica as normas ortográficas relativas ao uso de maiúsculas.</p> <p>Coñece as regras xerais de acentuación e aplícaaas correctamente nos ditongos, tritongos e hiatos.</p> <p>Coñece e aplica correctamente as regras de acentuación na redacción dun ditado e na revisión dun texto.</p>	ECC CA	CCL CAA
				LGB3.6.2. Recoñece o valor funcional e social das normas ortográficas e morfolóxicas da lingua galega.	<p>Recoñece o valor funcional das normas ortográficas relativas ao uso de maiúsculas.</p> <p>Explica con que función se empregan as comas nun texto xornalístico.</p>		CCL
	<ul style="list-style-type: none"> • e 	B3.7. Análise e uso reflexivo da puntuación en relación coa cohesión sintáctica.	B3.7. Analizar e usar correctamente a puntuación, de acordo coa cohesión sintáctica.	LGB3.7.1. Analiza e usa correctamente a puntuación, de acordo coa cohesión sintáctica.	Usa correctamente a coma e o punto e coma.	EOE	CCL
	<ul style="list-style-type: none"> • b • e 	B3.8. As principais regras de combinación impostas polos predicados en función dos seus argumentos; estruturas sintácticas e tipos de oración segundo a natureza do predicado.	B3.8. Recoñecer e usar enunciados e oracións, identificando as principais regras de combinación impostas polo verbos.	LGB3.8.1. Recoñece enunciados e identifica a palabra nuclear que organiza sintáctica e semanticamente.	<p>Recoñece o suxeito de diferentes oracións.</p> <p>Constrúe oracións a partir duns suxeitos propostos mantendo a concordancia.</p> <p>Identifica nun texto oracións con suxeito léxico, gramatical e impersonal.</p>	EOE	CCL CAA

				<p>LGB3.8.2. Recoñece a estrutura interna das oracións, identificando o verbo e os seus complementos.</p>	<p>Recoñece o predicado de diferentes oracións. Identifica os diferentes complementos verbais. Transforma en pasiva diferentes oracións. Analiza sintacticamente algunhas oracións. Distingue entre oracións simples e compostas. Identifica e clasifica os enlaces das oracións compostas. Recoñece as proposicións dunha oración composta. Forma oracións compostas empregando diferentes enlaces. Identifica e clasifica oracións compostas de cada unha das modalidades posibles segundo a forma de relación das proposicións.</p>		CCL
				<p>LGB3.8.4. Clasifica oracións segundo a natureza do predicado.</p>	<p>Clasifica oracións segundo a natureza do predicado.</p>		CCL
				<p>LGB3.8.5. Usa a terminoloxía sintáctica correcta.</p>	<p>Constrúe correctamente oracións con predicado nominal e con predicado verbal. Completa a definición dalgúns conceptos gramaticais.</p>		CCL

	• e	B3.10. Identificación da estrutura dun texto, a construción dos parágrafos e a vinculación e progresión temáticas en textos alleos e propios, e elaboración de textos de acordo con estes parámetros.	B3.10. Identifica adecuadamente en textos alleos e propios a estrutura, a construción e xustificación dos parágrafos, a vinculación e progresión temáticas, e elabora textos de acordo con estes parámetros.	LGB3.10.1. Identifica a estrutura do texto, en construcións propias e alleas.	Identifica a estrutura dun texto expositivo. Identifica as partes en que se divide un texto e a partir diso analiza a súa estrutura	CL ECC	CCL
				LGB3.10.3. Identifica a progresión temática en textos propios e alleos.	Identifica a progresión temática en dous textos xornalísticos para determinar cal é unha noticia e cal unha reportaxe. Identifica a progresión temática dun texto e o xeito en que emprega as marcas lingüísticas propias da argumentación.		CCL
	• a • b • e	B3.11. Identificación e explicación dos trazos que permiten diferenciar e clasificar os xéneros textuais, especialmente os argumentativos.	B3.11. Identificar e explicar os trazos que permiten diferenciar e clasificar os xéneros textuais, especialmente os argumentativos.	LG3.11.1. Identifica e describe a estrutura e os trazos lingüísticos dos diferentes xéneros textuais, especialmente nos argumentativos, e aplícaos nas producións propias.	Identifica nun texto as súas características principais. Identifica a o uso da 1. ^a persoa do plural nun texto argumentativo de Xosé-Henrique Costas e explica o obxectivo dese uso.	CL ECC EOE	CCL
				LGB3.11.2. Recoñece nun texto, e emprega nas producións propias, os distintos procedementos lingüísticos para a expresión da subxectividade.	Analiza as marcas lingüísticas de subxectividade empregadas por Miguel-Anxo Murado nun texto sobre o denominado 'combate do século'.		CCL
	• b • e	B3.12. Adecuación dos textos en función do contexto, do tema e do tipo de texto.	B3.12. Xustifica a adecuación dos textos, en función do contexto, do tema e do xénero e elabora producións propias cunha adecuación apropiada.	LGB3.12.1. Xustifica a adecuación das producións en función do contexto, do tema e do xénero textual.	Xustifica se un texto sobre as ondas gravitacionais é de carácter científico divulgativo ou científico especializado.	CL EOE	CCL CAA
				LGB3.12.2. Elabora producións lingüísticas cunha adecuación apropiada ao contexto, ao tema e ao xénero textual.	Compón un texto semellante ao de Francisco Castro no que expón a súa opinión a respecto dunha cuestión de actualidade a partir dunha viñeta de <i>Cousas da vida</i> , de Castelao		CCL
1ª	Obxe	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao mínimo consecución	El. Trans.	Compet

Bloque 4.Lingua e sociedade

<ul style="list-style-type: none"> • ñ • o 	<p>B4.1. Valoración das linguas como medios de relación interpersonal e de sinal de identidade dun pobo.</p>	<p>B4.1. Valorar as linguas como medios de relación interpersonal e de sinal de identidade dun pobo, apreciar o plurilingüismo como expresión da riqueza cultural da humanidade e coñecer e describir o papel da lusofonía nas linguas do mundo no século XXI.</p>	<p>LGB4.1.1. Valora a lingua como medio de relación interpersonal e de sinal de identidade dun pobo e argumenta fundamentadamente e cun discurso propio a súa postura.</p>	<p>Analiza a diversidade lingüística do mundo e a pon en relación coa categoría de lingua maioritaria, minoritaria e minorizada. A partir da lectura dun fragmento de <i>Sempre en Galiza</i>, de Castelao, reflexiona sobre o carácter identitario da lingua para un pobo.</p>	<p>ECC CL</p>	<p>CCL CCEC</p>
<ul style="list-style-type: none"> • ñ • o 	<p>B4.2. O plurilingüismo como expresión da riqueza cultural da humanidade.</p>	<p>B4.1. Valorar as linguas como medios de relación interpersonal e de sinal de identidade dun pobo, apreciar o plurilingüismo como expresión da riqueza cultural da humanidade e coñecer e describir o papel da lusofonía nas linguas do mundo no século XXI.</p>	<p>LGB4.1.2. Valora o plurilingüismo inclusivo, desde a lingua propia, como expresión da riqueza cultural da humanidade e argumenta cun discurso propio a súa postura.</p>	<p>Entende a diferenza entre plurilingüismo e monolingüismo.</p>	<p>CL</p>	<p>CCL</p>
<ul style="list-style-type: none"> • ñ • o 	<p>B4.4. Situación sociolingüística de Galicia. A presenza da lingua galega nos principais ámbitos e contextos sociais e privados. Tendencias de evolución.</p>	<p>B4.2. Describir e analizar a situación sociolingüística de Galicia atendendo á presenza da lingua galega nos principais ámbitos e contextos sociais e privados así como ás tendencias de evolución.</p>	<p>LGB4.2.2. Describe acertadamente con criterios sociolingüísticos a situación galega actual.</p>	<p>Describe con argumentos a situación lingüística do galego.</p> <p>Explica o significado da seguinte tese: “no tempo de Manuel Antonio o galego era unha lingua maioritaria, pero minorizada”.</p>	<p>ECC EOE</p>	<p>CCL CSC</p>
<ul style="list-style-type: none"> • ñ • o 	<p>B4.5. Proceso de normalización. Desenvolvemento de actitudes positivas cara ao proceso de recuperación do galego, favorecendo o xurdimento de vínculos positivos cara ao seu uso. Consciencia da necesidade e das potencialidades de enriquecemento persoal e colectivo do uso normalizado da lingua galega.</p>	<p>B4.3. Identificar os elementos do proceso normalizador e adquirir vínculos positivos cara ao seu uso asumindo a importancia da contribución individual no desenvolvemento da lingua galega.</p>	<p>LGB4.3.1. Identifica os procedementos de normalización e argumenta axeitadamente a necesidade de continuar con este proceso na lingua galega.</p>	<p>Explica o que é a normalización lingüística e propón unha acción normalizadora para dous casos diferentes.</p>	<p>EOE ECC</p>	<p>CCL CSC</p>

	• ñ • o	B4.6. Evolución da lingua galega e etapas da historia social da lingua galega desde 1916 ata a actualidade. Análise e comprensión das causas e consecuencias dos feitos máis relevantes.	B4.4. Recoñecer os principais elementos de evolución da lingua galega, así como identificar as causas e consecuencias dos feitos máis relevantes da súa historia social, e sinalar as distintas etapas desde 1916.	LGB4.4.1. Recoñece os principais elementos da evolución da lingua galega desde 1916 ata a actualidade.	Recoñece a importancia das Irmandades da Fala na evolución social do galego. A partir da lectura dun fragmento de <i>Sempre en Galiza</i> , de Castelao, reflexiona sobre o contexto social e político do período das Irmandades e da II República, sinalando a postura do autor a respecto do papel da lingua como sinal de identidade dun pobo.	ECC CL	CCL
	• ñ • o	B4.7. Situación sociolingüística e legal das linguas de España.	B4.5. Describir a situación sociolingüística e legal das linguas de España.	LGB4.5.1. Describe a situación sociolingüística e legal das linguas de España e analiza criticamente textos (literarios e xornalísticos), gráficos ou documentos audiovisuais que traten sobre a situación sociolingüística do Estado español.	Identifica a situación sociolingüística que reflicten unhas viñetas de Castelao.	CA ECC	CCL CD
	• ñ • o	B4.8. Prexuízos lingüísticos.	B4.6. Identificar os prexuízos lingüísticos e analizar a situación persoal en relación a eles.	LGB4.6.1. Sinala os prexuízos lingüísticos atribuíbles a calquera lingua e especialmente á galega e rebáteos cunha argumentación axeitada.	Identifica o prexuízo sobre o galego que relata Castelao nunha viñeta. Identifica os prexuízos máis estendidos a respecto da lingua galega.	ECC CL	CCL CSC
				LGB4.6.2. Analiza a opinión propia sobre as linguas, detecta os prexuízos, en caso de os ter, e rebáteos argumentadamente.	Rebate argumentadamente algúns prexuízos sobre o galego e é quen de reflexionar sobre os propios, no caso de que os teña.	ECC E EOE	CCL CSC
1ª A V A L I A C I Ó N	Obxe	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao mínimo consecución	El. Trans.	Compet
	Bloque 5.Educación literaria						
	• h • l	B5.1. Identificación e comprensión dos distintos períodos e xeracións da literatura galega de 1916 ata a actualidade.	B5.1. Identificar e comprender os distintos períodos e xeracións da literatura galega de 1916 ata a actualidade.	LGLB5.1.1. Identifica os distintos períodos e xeracións da literatura galega de 1916 ata a actualidade.	Sinala a relación existente entre diferentes escritores vangardistas, tanto galegos como internacionais. Explica porque os homes do Grupo Nós son considerados os creadores da prosa galega moderna.	CL ECC EOE	CCL

				<p>LGLB5.1.2. Comprende e explica razoadamente os distintos períodos da literatura galega de 1916 ata a actualidade sinalando os seus principais trazos característicos.</p>	<p>Explica a influencia que tiveron as Irmandades da Fala na literatura galega de principios do século XX.</p> <p>Resume cal foi a transcendencia de Manuel Antonio na literatura galega.</p> <p>Analiza a transcendencia da figura de Otero Pedrayo na cultura galega.</p> <p>Analiza a evolución ideolóxica dos compoñentes do Grupo Nós</p> <p>Explica a importancia da obra gráfica de Castelao.</p>	<p>EOE ECC</p>	<p>CCL</p>
--	--	--	--	--	--	--------------------	------------

<ul style="list-style-type: none"> h l 	<p>B5.2. Selección, lectura autónoma e comentario de obras representativas da literatura galega de 1916 ata a actualidade.</p>	<p>B5.2. Seleccionar, ler autonomamente e comentar obras representativas da literatura galega de 1916 ata a actualidade e relaciona o seu contido co contexto histórico, cultural e sociolingüístico de cada período.</p>	<p>LGLB5.2.2. Le autonomamente obras ou textos representativas da literatura galega de 1916 ata a actualidade, resume o seu contido, sinala os seus trazos característicos definitorios e relaciónaos co contexto histórico, cultural e sociolingüístico do período da literatura galega correspondente.</p>	<p>Le poemas de Noriega Varela e analiza os trazos definitorios da súa poesía en relación coa paisaxe e o mundo rural galego e de Cabanillas e relaciónao coa postura do autor ante a situación de Galicia e o seu contexto histórico.</p> <p>Le poemas de Amado Carballo, Bouza Brey ,Álvaro Cunqueiro e Manuel Antonio sinala os trazos característicos dos diferentes movementos de vangarda .</p> <p>A partir da lectura dun texto de Vicente Risco explica algunhas das actitudes que caracterizaron aos membros da xeración Nós: afastamento da realidade, individualismo, elitismo..., antes de se facer galeguistas.</p> <p>A partir dunha lectura dun texto de Otero Pedrayo, reflexiona sobre o papel que xogou o celtismo na configuración da nosa identidade cultural entre os membros da xeración Nós.</p>	<p>CL EOE ECC</p>	<p>CCL</p>
--	--	---	--	---	---------------------------	------------

				<p>LGB5.2.3. Comenta, de forma guiada ou libre, textos de obras da Literatura galega desde 1916 ata a actualidade, sinala os seus trazos característicos definitorios e relaciónaos co contexto histórico, cultural e sociolingüístico do período da literatura galega correspondente</p>	<p>Comenta, seguindo unhas instrucións, o poema cívico de Cabanillas <i>En pé!</i></p> <p>Realiza un comentario do poema <i>O cartafol do vento</i>, de Manuel Antonio, no que explica as características métrica, a puntuación, a disposición tipográfica dos versos, o emprego de tecnicismos e outros neoloxismos, os recursos literarios...</p> <p>Le un fragmento de <i>O porco de pé</i>, de Vicente Risco e analiza os elementos da narración e os personaxes.</p> <p>Le un fragmento de <i>Os camiños da vida</i>, de Otero Pedrayo analiza os trazos do carácter dos personaxes principais e explica de que xeito se expón a decadencia da fidalguía galega.</p>		CCL
				<p>LGLB5.2.4. Compara textos literarios dun mesmo período ou de diferentes períodos atendendo aos seus principais contidos, sinala os seus trazos característicos definitorios e pon todo en relación co contexto histórico, cultural e sociolingüístico do período ou períodos.</p>	<p>Compara textos literarios de Risco e Otero Pedrayo atendendo aos trazos característicos que os diferencian e sinala se son narrativos ou ensaísticos.</p>		CCL

• e • h • l	B5.5. Consulta de fontes de información variadas e de recursos das TIC para a realización de traballos e cita axeitada destes.	B5.5. Consultar fontes de información variadas e recursos das TIC para a realización de traballos e cita axeitada destes.	LGLB5.5.1. Consulta fontes de información variadas para a realización de traballos e cita axeitada destas.	<p>Busca información sobre os momentos históricos e os lugares mencionados no poema <i>En pé!</i>, de Ramón Cabanillas</p> <p>Investiga quen foi Basilio Álvarez para comprender o sentido do poema <i>A Basilio Álvarez</i>, de Ramón Cabanillas.</p> <p>Busca información sobre o celtismo e realiza unha exposición sobre o papel que xogou na configuración da nosa identidade cultural entre os membros da xeración Nós.</p> <p>Busca información sobre as lendas galegas relacionadas cos mouros, os tesouros e as pedras encantadas para mellorar a comprensión dun texto de Risco.</p>	TIC EOE CL	CCL
-------------------	--	---	--	--	------------------	-----

2ª AVALIACIÓN	Lingua Galega e Literatura 4º ESO 2ª avaliación						
	Obxe	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao mínimo consecución	El. Trans.	Compet
	Bloque 1.Comunicación oral.Escoitar e falar.						
	▪ d ▪ e ▪ h	B1.3. Comprensión e interpretación de textos orais expositivos e argumentativos do ámbito educativo (presentacións, relatorios e intervencións en mesas redondas).	B1.3. Comprender e interpretar textos orais expositivos e argumentativos utilizados no ámbito educativo (presentacións, relatorios e intervencións en mesas redondas).	LGB1.3.1. Identifica a intención comunicativa, a tese e os argumentos dos debates, relatorios e mesas redondas do ámbito educativo e elabora un esquema ou resumo.	Escoita o fragmento dunha presentación e obtén información relativa ao tema central da exposición, elabora un esquema do contido e reconece a secuencia discursiva a que pertence o fragmento.	CA EOE	CCL CAA

<ul style="list-style-type: none"> • d • e • h 	B1.4. Comprensión, interpretación e valoración de textos orais de natureza diversa.	B1.4. Comprender, interpretar e valorar diferentes tipos de discursos orais.	LGB1.4.1. Identifica a intención comunicativa, a idea principal e as secundarias, de calquera texto oral, formal ou informal, producido na variante estándar ou en calquera das variedades dialectais.	Escoita unha gravación e identifica o tipo de conversa que se está a realizar, quen son os protagonistas e cal é o asunto da conversa. Escoita nunha gravación a exposición que un candidato a un posto de traballo fai de si mesmo e obtén información sobre o seu perfil e traxectoria.	CA EOE	CCL
<ul style="list-style-type: none"> • a • b • e • g • h • o 	B1.9. Coñecemento e uso progresivamente autónomo das estratexias necesarias para a produción de textos orais, de técnicas para aprender a falar en público e uso das TIC.	B1.9. Realizar exposicións orais planificadas e claras de traballos e de informacións de actualidade, coa axuda das TIC.	LGB1.9.1. Planifica a produción oral, estrutura o contido, revisa os borradores e esquemas.	Realiza un esquema que lle sirva como guión, no que anote as partes do seu discurso, que é o que vai dicir e como o vai dicir. Planifica unha entrevista de traballo xunto cun compañeiro, acordan o perfil dos personaxes que van interpretar, pensan as fórmulas de saúdo e presentación, elabora un guión da conversa e deciden a fórmula coa que van pechar a entrevista.	EOE E ECC TIC	CAA CCL
			LGB1.9.2. Presenta os contidos de forma clara e ordenada e con corrección gramatical.	Presenta os contidos dunha exposición de xeito claro e ordenado, para o que emprega conectores e usa un léxico preciso, evitando palabras comodín.		CCL
			LGB1.9.3. Utiliza o rexistro adecuado á situación comunicativa.	Utiliza un rexistro adecuado no transcurso da súa exposición oral.		CCL
			LGB1.9.4. Emprega axeitadamente os elementos prosódicos e (entoación e pronuncia axeitada, pausas, ton, timbre e volume), a linguaxe corporal (mirada e posición do corpo) así como o autocontrol das emocións ao falar en público.	Emprega axeitadamente os elementos prosódicos (vocaliza correctamente...) e a linguaxe corporal (mirada ao público...) no transcurso da presentación dunha presentación oral.		CCL CSC CSIEE
			LGB1.9.5. Emprega as TIC para documentarse bibliograficamente, revisar gramaticalmente o texto e elaborar unha presentación atractiva e innovadora.	Emprega as TIC para documentarse sobre a presentación oral que vai realizar e para acompañar visualmente a presentación.		CD CAA CCL

	<ul style="list-style-type: none"> • b • h 	B1.10. Aplicación dos coñecementos gramaticais á avaliación e mellora da expresión oral e recoñecemento en exposicións orais propias e alleas das dificultades expresivas	B1.10. Aplicar os coñecementos gramaticais á avaliación e mellora da expresión oral e recoñecer en exposicións orais propias e alleas as dificultades expresivas.	LGB1.10.1. Recoñece erros (incoherencias, repeticións, ambigüidades, pobreza léxica, erros fonética e entoación inadecuada) nos discursos propios e alleos para evitalos nas súas producións.	Recoñece os erros propios e alleos cometidos no transcurso dunha exposición oral e acepta as críticas e consellos alleos con ánimo de mellorar. Recoñece erros e na conversa telefónica que mantivo coa súa parella na aula, acepta as críticas dos compañeiros para mellorar e é quen de propor suxestións para mellorar aos seus compañeiros.	ECC EOE	CCL CAA
	<ul style="list-style-type: none"> • a • c • d • h 	B1.11. Participación activa e argumentada en debates nos que se expresen opinións acerca dun tema de actualidade.	B1.11. Participar activa e argumentadamente en debates nos que se expresen opinións acerca dun tema de actualidade.	LGB1.11.1. Desenvolve argumentos de forma comprensible e convincente e comenta as contribucións das persoas interlocutoras.	Participa nun debate sobre o control dos medios de comunicación e as sociedades democráticas desenvolvendo argumentos de xeito comprensible e convincente. Participa nun debate sobre o a represión franquista na súa bisbarra presentando os resultados da súa investigación dun xeito claro, conciso e ordenado.	E EOE ECC	CCL CAA
	Obxe	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao mínimo consecución	El. Trans.	Compet
2ª A V A L I A C I Ó N	Bloque 2.Comunicación escrita.Ler e escribir.						
	<ul style="list-style-type: none"> • b • f • h 	B2.1. Uso de técnicas e estratexias que facilitan a lectura comprensiva e crítica de textos.	B2.1. Empregar estratexias e técnicas que faciliten a lectura comprensiva e crítica dos textos	LGB2.1.4. Deduce información global do texto a partir de contidos explícitos e implícitos.	Interpreta e analiza un texto non literario anónimo e o poema <i>Cunetas</i> , de Luís Pimentel, para reflexionar sobre a represión fascista na súa bisbarra. A partir da lectura do texto de Manuel Núñez Singala e de dúas viñetas ilustrativas, realiza un resumo no que se exprese como cambian os sentimentos dos ananos cara a Branca de Neve ao longo do relato. Obtén información relativa ao filme <i>A esmorga</i> logo de ler unha crítica cinematográfica.	CL EOE ECC	CCL

			LGB2.1.5. Entende o significado de palabras propias do rexistro culto e incorpóraas ao seu discurso.	Deduce información e interpreta un texto literario de Manuel Núñez Singala. Analiza e interpreta o discurso de ingreso na RAG de Manuel María en relación coa función identitaria da lingua galega.	CL ECC	CCL CAA
▪ d ▪ e ▪ h	B2.2. Comprensión e interpretación de textos propios da vida cotiá relacionados co ámbito laboral, administrativo e comercial.	B2.2. Comprender e interpretar textos escritos propios da vida cotiá pertencentes ao ámbito laboral, administrativo e comercial.	LGB2.2.1. Identifica a intención comunicativa, o tema e os subtemas de escritos propios da vida cotiá relacionados co ámbito laboral, administrativo e comercial.	Identifica a intención comunicativa dun currículo e xustifica, á vista dos datos achegados, se o/a aspirante ten un perfil axeitado para o posto ao que opta.	ECC	CCL
			LGB2.2.2. Comprende, interpreta e valora textos propios da vida cotiá pertencentes a distintos ámbitos: laboral (currículo, carta de presentación, ficha de contratación en empresas e redes sociais de procura de emprego, contrato, nómina e vida laboral), administrativo (carta administrativa e solicitude ou instancia) e comercial (carta comercial, carta de reclamación e impreso administrativo de reclamación).	Comprende e interpreta unha solicitude, un currículo e unha carta de presentación e identifica a súa estrutura interna e os elementos que faltan. Valora o tratamento e o léxico empregado nunha carta de presentación en función do obxectivo final.	CL ECC	CCL CSC
▪ d ▪ e ▪ h	B2.3. Comprensión e interpretación de textos relacionados co ámbito educativo, tanto materiais de consulta (dicionarios, glosarios, enciclopedias, etc.), como libros de texto e recursos de temas especializados en internet.	B2.3. Comprender e interpretar textos relacionados co ámbito educativo, tanto materiais de consulta (dicionarios, glosarios, enciclopedias, etc.), como libros de texto e recursos de temas especializados en internet.	LGB2 3.1. Comprende textos relacionados co ámbito educativo, tanto materiais de consulta (dicionarios, glosarios, enciclopedias, etc.), como libros de texto e recursos de temas especializados en Internet.	Localiza nun texto da revista científica os elementos que lle permiten identificalo como un texto científico divulgativo e explica a súa función. Localiza nun texto de Jorge Mira os elementos que lle permiten identificalo como un texto científico divulgativo e explica a súa función.	CL EOE TIC	CCL CD
			LGB2.3.2. Interpreta a información de mapas, gráficas, diagramas.	Interpreta a que secuencia dun texto científico ilustra unha imaxe.	ECC	CCL
▪ d ▪ e ▪ h	B2.4. Comprensión e interpretación de textos argumentativos.	B2.4. Comprender e interpretar textos argumentativos.	LGB2.4.1. Identifica o tema e a intención comunicativa de textos argumentativos.	Tira información axeitadamente e interpreta correctamente un texto xornalístico de Dani Salgado sobre a poesía de Celso Emilio Ferreiro e a música hip-hop actual.	CL ECC	CCL

				LGB2.4.4.2. Elabora a súa propia interpretación a partir dos argumentos expresados nun texto.	Logo de ler un texto literario de Héctor Carré, busca argumentos propios para elaborar unha opinión propia sobre a consideración social de determinados oficios e da formación académica dunha persoa.	CL ECC	CCL
	<ul style="list-style-type: none"> • d • e • h 	B2.6. Comprensión e interpretación das mensaxes explícitas e implícitas que transmiten os textos publicitarios dos medios de comunicación.	B2.6. Comprende e interpreta as mensaxes explícitas e implícitas que transmiten os textos publicitarios dos medios de comunicación.	LGB2.6.1. Comprende e interpreta as mensaxes explícitas e implícitas que transmiten os textos publicitarios dos medios de comunicación (anuncios).	Logo de analizar con detalle un anuncio, describe os coñecementos e habilidades que debería reunir o candidato a ocupar o posto de traballo que se anuncia.	ECC	CCL CSC
	<ul style="list-style-type: none"> • b • e • f • h 	<ul style="list-style-type: none"> • B2.8. Uso autónomo dos recursos que ofrecen as bibliotecas e as TIC para obter información complementaria. 	<ul style="list-style-type: none"> • B2.8. Usar e seleccionar materiais de consulta das bibliotecas e doutras fontes de información impresa ou en formato dixital. 	LGB2.8.1. Selecciona contidos, analiza información e extrae conclusións a partir da consulta de materiais en distintos soportes.	Busca información sobre a Falange Española e o seu papel na violenta represión fascista exercida na súa bisbarra e en Galicia en xeral empregando diferentes fontes de información.	TIC CL	CCL CD CSC
				LGB2.8.2. Sérvese dos recursos que ofrecen as bibliotecas ou as TIC para integrar os coñecementos adquiridos nos seus escritos.	Sérvese dos recursos que ofrecen as TIC e as bibliotecas sobre a Falange Española e a represión franquista para integrala nos seus propios traballos, tanto escritos como orais. Usa as bibliotecas e as TIC para informarse sobre o concepto de cidades amigas e a humanización das cidades para reflexionar sobre as alternativas ao urbanismo actual.	TIC EOE CL ECC	CCL CD CAA CSC
	<ul style="list-style-type: none"> • b • f • h 	B2.9. Uso de técnicas e estratexias para producir textos escritos adecuados, coherentes e ben cohesionados desde o punto de vista comunicativo (planificación, organización, redacción e revisión).	B2.9. Empregar estratexias e técnicas axeitadas para producir escritos adecuados, coherentes e ben cohesionados desde o punto de vista comunicativo (planificación, organización, redacción e revisión).	LGB2.9.1. Utiliza distintas técnicas de planificación para organizar o seu discurso (diferentes tipos de esquemas e mapas conceptuais).	Sigue os pasos propostos para redactar unha carta de presentación: elixe as fórmulas de saúdo e despedida, redacta o corpo en tres parágrafos nos que inclúe o motivo da carta, a súa idoneidade para o posto e o seu interese polo traballo e emprega un léxico e un rexistro formal adecuado.	EOE ECC	CCL
				LGB2.9.2. Utiliza o rexistro adecuado en función da tipoloxía textual e do acto comunicativo.	Utiliza o rexistro e o léxico adecuado na redacción dunha carta de presentación.		CCL

				LGB2.9.4. Coñece as regras ortográficas e as normas morfosintácticas e sèrvese das ferramentas lingüísticas ao seus alcance (correctores, dicionarios e gramáticas) para aplicalas correctamente.	Escribe unha carta a un amigo na que lle conta algunha anécdota divertida empregando correctamente as comiñas.		CCL CD
				LGB2.9.5. Revisa o texto para comprobar que a organización dos contidos do texto é correcta e que non se cometen erros ortográficos, gramaticais, de formato ou de presentación.	Revisa a carta de presentación para evitar erros de contido, de forma ou gramaticais ou de puntuación		CCL
	<ul style="list-style-type: none"> • b • e • f • h 	B2.10. Utilización das TIC para corrixir e mellorar a presentación dos escritos, para difundir os textos propios, coñecer outros alleos e intercambiar opinións.	B2.10. Empregar as TIC para corrixir e mellorar a presentación dos escritos, para difundir os textos propios, coñecer outros alleos e intercambiar opinións.	LGB2.10.1. Usa as TIC para a corrección dos textos: corrector ortográfico do procesador de textos, dicionarios en liña e outras páxinas especializadas no estudo da lingua galega.	Usa as TIC para editar unha carta de presentación.	EOE TIC	CCL CD CAA
	<ul style="list-style-type: none"> • b • e • h 	B2.11. Producción, en soporte impreso ou dixital, de textos propios da vida cotiá pertencentes ao ámbito laboral, administrativo e comercial.	B2.11. Producir, respectando as súas características formais e de contido, textos propios da vida cotiá pertencentes a distintos ámbitos tanto en formato papel como dixital: laborais, administrativos e comerciais.	LGB2.11.1. Produce, respectando as súas características formais e de contido, e en soporte tanto impreso como dixital, textos propios da vida cotiá pertencentes a distintos ámbitos: laboral (currículo, carta de presentación, ficha de contratación en empresas e redes sociais de procura de emprego), administrativo (carta administrativa e solicitude ou instancia) e comercial (carta comercial, carta de reclamación e impreso administrativo de reclamación).	<p>Idea unha iniciativa solidaria que se poida levar a cabo no instituto e redacta unha solicitude para pedirlle á dirección do centro a autorización e os recursos necesarios para realizala.</p> <p>Redacta, respectando as características formais e de contido, unha carta de presentación.</p>	E EOE	CCL CD CSC

Lingua Galega e Literatura 4º ESO 2ª avaliación

	Obxe	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao mínimo consecución	El. Trans.	Compet
2	Bloque 3.Funcionamento da lingua						

<ul style="list-style-type: none"> • b • e • l 	<p>B3.1. Recoñecemento, explicación e uso de léxico suficientemente amplo e preciso, con incorporación de fraseoloxía e de vocabulario temático.</p>	<p>B3.1. Recoñecer e explicar os valores de léxico preciso de diferentes categorías gramaticais, así como da fraseoloxía.</p>	<p>LGB3.1.1. Recoñece, explica e usa un léxico amplo e preciso de diferentes categorías gramaticais.</p>	<p>Coñece e usa correctamente diferentes termos relacionados coas novas tecnoloxías. Substitúe diferentes estranxeirismos relacionados coas novas tecnoloxías polos termos equivalentes en galego.</p> <p>Indica, de varias palabras patrimoniais do galego (fiestra...) e o seu significado común. Coñece o termo correcto en galego dalgunhas palabras e expresións relacionadas coa cidade ou co mundo laboral.</p> <p>Recoñece e explica o valor denotativo e connotativo de diferentes palabras.</p>	EOR	CCL CAA
			<p>LGB3.1.2. Recoñece, explica e usa fraseoloxía diversa da lingua galega nas súas producións orais e escritas.</p>	<p>Recoñece e explica o valor denotativo e connotativo de diferentes palabras.</p> <p>Recoñece o significado de diferentes expresións nas que se empregan as palabras 'arte' e 'pintar'.</p>	EOE	CCL CAA
			<p>LGB3.3.1. Recoñece e explica os procedementos de creación de palabras.</p>	<p>Clasifica diferentes neoloxismos segundo o seu proceso de formación (derivación, préstamo...).</p> <p>Identifica os prefixos de diferentes vocábulos.</p> <p>Localiza palabras derivadas formadas por sufixación.</p> <p>Analiza morfoloxicamente distintas palabras formadas por derivación.</p> <p>Clasifica diferentes palabras en derivadas, compostas e parasintéticas.</p> <p>Localiza palabras parasintéticas e explica o seu procedemento de formación.</p>	EOE	CCL CAA
<ul style="list-style-type: none"> • b • e • i 	<p>B3.3. Recoñecemento, explicación e uso dos procedementos de creación de palabras.</p>	<p>B3.3. Recoñecer e explicar os procedementos de creación de palabras, os valores dos morfemas e as súas posibilidades combinatorias para crear novos termos e identificar a súa procedencia grega ou latina.</p>				

				<p>LGB3.3.2. Crea palabras novas utilizando os procedementos de creación léxica.</p>	<p>Forma palabras novas, seguindo o procedemento da derivación, a partir de adxectivos para formar substantivos, nomes de cidades, para formar xentilicios e verbos .</p> <p>Crea palabras novas empregando sufixos con valor de oficio.</p> <p>Combina diferentes vocábulos para formar palabras compostas.</p>	EOE	CCL CAA
				<p>LGB3.3.3. Recoñece os valores de prefixos e sufixos e as súas posibilidades combinatorias para crear novas palabras.</p>	<p>Explica o valor dos prefixos,sufijos de diferentes vocábulos e segmenta palabras indicando o prefixo ou sufixo empregado e o valor que lle atribúa ao lexema.</p>	EOE	CCL
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ e 	<p>B3.6. Aplicación e valoración das normas ortográficas e morfolóxicas da lingua galega.</p>	<p>B3.6. Aplica e valora as normas ortográficas e morfolóxicas da lingua galega.</p>	<p>LGB3.6.1. Aplica correctamente as normas ortográficas e morfolóxicas da lingua galega nos discursos orais e escritos.</p>	<p>Coñece e aplica as regras de uso dos dous puntos (:), das comiñas («»), das parénteses (()), da raia (- -), do guión (-), dos puntos suspensivos (...) e outros signos de puntuación.</p> <p>Coñece e aplica as regras ortográficas do galego en relación co son B e a grafía <i>b</i> e <i>v</i>.</p> <p>Coñece e aplica correctamente as regras ortográficas na redacción dun ditado.</p>	EOE CA ECC	CCL CAA
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ e 	<p>B3.8. As principais regras de combinación impostas polos predicados en función dos seus argumentos; estruturas sintácticas e tipos de oración segundo a natureza do predicado.</p>	<p>B3.8. Recoñecer e usar enunciados e oracións, identificando as principais regras de combinación impostas polo verbos.</p>	<p>LGB3.8.4. Clasifica oracións segundo a natureza do predicado.</p>	<p>Identifica,analiza e constrúe exemplos de proposicións subordinadas substantivas , adxectivas e adverbiais.</p> <p>Clasifica proposicións adverbiais segundo sexan de tempo, de lugar ou de modo.</p> <p>Recoñece os enlaces de diferentes proposicións subordinadas.</p>	EOE	CCL

	<ul style="list-style-type: none"> e h 	B3.9. Recoñecemento e uso reflexivo dos nexos e conectores textuais máis comúns, en particular os de causa e consecuencia, os de condición e hipótese e os conclusivos, e mais dos mecanismos de cohesión textual.	B3.9. Recoñecer, explicar e usar os nexos textuais de causa, consecuencia, condición, hipótese e os conclusivos, así como os mecanismos gramaticais e léxicos de cohesión interna.	LGB3.9.1. Recoñece, explica e usa os nexos textuais de causa, consecuencia, condición, hipótese e os conclusivos, así como os mecanismos gramaticais e léxicos de cohesión interna.	<p>Constrúe e recoñece oracións coordinadas e xustapostas combinando diferentes oracións simples.</p> <p>Identifica os elementos de enlace dunha oración coordinada e sinala de que clase é.</p> <p>Constrúe e recoñece oracións compostas por subordinación empregando os enlaces propostos.</p> <p>Identifica os elementos de enlace dun texto e sinala de que clase son (preposicións, conxuncións ou locucións conxuntivas).</p> <p>Identifica os relativos dunha oración composta subordinada e indica cal é o seu antecedente.</p>	EOE	CCL CAA
	Obxe	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao mínimo consecución	El. Trans.	Compet
Bloque 4. Lingua e sociedade							
2ª A V A L I A C I Ó N	<ul style="list-style-type: none"> ñ o 	B4.1. Valoración das linguas como medios de relación interpersonal e de sinal de identidade dun pobo.	B4.1. Valorar as linguas como medios de relación interpersonal e de sinal de identidade dun pobo, apreciar o plurilingüismo como expresión da riqueza cultural da humanidade e coñecer e describir o papel da lusofonía nas linguas do mundo no século XXI.	LGB4.1.1. Valora a lingua como medio de relación interpersonal e de sinal de identidade dun pobo e argumenta fundamentadamente e cun discurso propio a súa postura.	Logo de ler un fragmento do discurso de ingreso de Manuel María na RAG, analiza o papel da lingua como sinal de identidade dun pobo.	CL ECC	CCL CCEC
	<ul style="list-style-type: none"> ñ o 	B4.6. Evolución da lingua galega e etapas da historia social da lingua galega desde 1916 ata a actualidade. Análise e comprensión das causas e consecuencias dos feitos máis relevantes.	B4.4. Recoñecer os principais elementos de evolución da lingua galega, así como identificar as causas e consecuencias dos feitos máis relevantes da súa historia social, e sinalar as distintas etapas desde 1916.	<p>LGB4.4.1. Recoñece os principais elementos da evolución da lingua galega desde 1916 ata a actualidade.</p> <p>LGB4.4.2. Recoñece os acontecementos relevantes da historia social da lingua galega desde 1916 e elabora textos expositivos sobre as diferentes etapas.</p> <p>LGB4.4.3. Identifica as causas dos feitos máis relevantes da historia social da lingua galega desde 1916.</p>	<p>Recoñece na ditadura franquista un período histórico no que se produciu un proceso de substitución lingüística a favor do castelán como consecuencia das políticas castelanizantes.</p> <p>Identifica na actitude da Igrexa galega un factor de represión da lingua galega durante o franquismo.</p>	ECC	CCL CCEC

2ª A V A L I A C I Ó N				LGB4.4.4. Identifica as consecuencias dos feitos máis relevantes da historia social da lingua galega desde 1916.	Analiza as consecuencias das políticas castellanizadoras da xerarquía eclesiástica e das autoridades civís durante o franquismo. Analiza as consecuencias da Guerra Civil e do franquismo para a situación da lingua galega.	ECC	CCL CCEC
	• ñ • o	B4.7. Situación sociolingüística e legal das linguas de España.	B4.5. Describir a situación sociolingüística e legal das linguas de España.	LGB4.5.1. Describe a situación sociolingüística e legal das linguas de España e analiza criticamente textos (literarios e xornalísticos), gráficos ou documentos audiovisuais que traten sobre a situación sociolingüística do Estado español.	Coñece e describe a situación lingüística peninsular e os dereitos lingüístico da cidadanía española. Reflexiona sobre a situación legal do galego no ensino no momento actual, en relación co pasado recente e as súas perspectivas de futuro.	EOE ECC CA	CCL CD
	• ñ • o	B4.9. Recoñecemento e valoración dos principais fenómenos que caracterizan as variedades xeográficas, diastráticas e diafásicas da lingua galega e da función da lingua estándar. Uso normalizado da variante dialectal propia da zona. Utilización e valoración da variante estándar da lingua en situacións de carácter formal.	B4.7. Recoñecer e valorar os principais fenómenos que caracterizan as variedades xeográficas, diastráticas e diafásicas da lingua galega e da función da lingua estándar.	LGB4.7.5. Recoñece as variedades diastráticas e diafásicas da lingua galega e describe o influxo da situación sociolingüística nelas.	Recoñece as diferentes variedades do galego e explica que elementos as caracterizan. Identifica o rexistro que habería que empregar en diferentes situacións. Reescribe diferentes enunciados cambiando de rexistro formal a informal segundo corresponda. Valora se o rexistro lingüístico empregado nunha carta de presentación pode prexudicar a súa autora no proceso de selección.	EOE ECC	CCL CSC
2ª A V A L I A C I Ó N	Obxe	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao mínimo consecución	El. Trans.	Compet
	Bloque 5. Educación literaria.						
	• h • l	B5.1. Identificación e comprensión dos distintos períodos e xeracións da literatura galega de 1916 ata a actualidade.	B5.1. Identificar e comprender os distintos períodos e xeracións da literatura galega de 1916 ata a actualidade.	LGLB5.1.1. Identifica os distintos períodos e xeracións da literatura galega de 1916 ata a actualidade.	Comprende e explica o significado e o papel que tivo a literatura do exilio, recoñece aos seus principais autores e analiza o papel que ocupou a emigración neses autores. Analiza a poesía de Celso Emilio Ferreiro e reflexiona sobre o seu papel como 'poeta galego máis soado da resistencia contra a ditadura', explica a transcendencia da súa obra na literatura galega e na música ao longo do tempo.	EOE CL ECC	CCL

				LGLB5.1.2. Comprende e explica razoadamente os distintos períodos da literatura galega de 1916 ata a actualidade sinalando os seus principais trazos característicos.	Explica de que xeito se manifestaron nos poetas da xeración das Festas Minervais as influencias europeas e anglosaxoas. Explica en que grupo xeracional se inclúe Manuel María e que liñas temáticas cultivou como poeta. Expón os trazos polos que <i>A esmorga</i> é considerada unha obra renovadora da prosa galega da época.	EOE	CCL
h l	B5.2. Selección, lectura autónoma e comentario de obras representativas da literatura galega de 1916 ata a actualidade.	B5.2. Seleccionar, ler autonomamente e comentar obras representativas da literatura galega de 1916 ata a actualidade e relaciona o seu contido co contexto histórico, cultural e	LGLB5.2.1. Selecciona, seguindo criterios razoados, obras representativas da literatura galega de 1916 ata a actualidade para a súa lectura.	Realiza unha escolma de poemas dedicados por Celso Emilio Ferreiro, Luz Pozo Garza e Antón Tovar ás súas parellas sentimentais.	E CL EOE ECC	CCL	

			sociolingüísticos .	<p>LGLB5.2.2. Le autonomamente obras ou textos representativas da literatura galega de 1916 ata a actualidade, resume o seu contido, sinala os seus trazos característicos definitorios e relaciónaos co contexto histórico, cultural e sociolingüístico do período da literatura galega correspondente.</p>	<p>Le o poema <i>Castelao</i>, de Lorenzo Varela, e analiza a diferenza temática entre as primeiras estrofas e as segundas e relaciona o contido do poema cos tempos que vivía o autor.</p> <p>Logo de ler un fragmento da novela <i>Non agardei por ningún</i>, de Ramón Valenzuela, identifica os personaxes e como están caracterizados, analiza a estrutura e indica os elementos que achegan dramatismo ao texto.</p> <p>Le o poema <i>Longa noite depedra</i>, de Celso Emilio Ferreiro e analiza o seu simbolismo e a relación cun suceso vivido polo autor e reflexiona sobre os motivos de que puideron facer que o título dese poema pasase a ser un xeito de denominar o período franquista.</p> <p>Despois de ler o poema <i>Penélope</i>, de Xosé María Díaz Castro, e de investigar sobre a figura de Penélope, explica o sentido metafórico do poema, e analiza os recursos estilísticos que emprega o autor para reforzar a sensación de inmovilidade.</p> <p>Logo de ler o poema <i>Irmaus</i>, de Celso Emilio Ferreiro, identifica aos posibles protagonistas ou destinatarios,e interpreta o seu contido .</p> <p>Logo de ler o poema <i>Cousos do lobo</i>, Uxío Novoneyra, sinala a que tendencia poética pertence e describe os elementos do poema que definen a natureza.</p> <p>Despois de ler o poema <i>Bando</i>, de Manuel María, analiza a realidade e reflexiona sobre o contexto sociopolítico en que vivía o autor cando escribiu ese poema.</p> <p>Le fragmentos da narrativa de Cunqueiro,Fole e Blanco Amor e analiza o narrador, os personaxes, a sociedade...</p>		CCL
--	--	--	---------------------	--	---	--	-----

				LGB5.2.3. Comenta, de forma guiada ou libre, textos de obras da Literatura galega desde 1916 ata a actualidade, sinala os seus trazos característicos definitorios e relaciónaos co contexto histórico, cultural e sociolingüístico do período da literatura galega correspondente	Fai unha detallada análise literaria da expresión do sentimento amoroso en tres poetas da posguerra, Celso Emilio Ferreiro, Luz Pozo Garza e Antón Tovar seguindo unhas pautas marcadas.		CCL
				LGLB5.2.4. Compara textos literarios dun mesmo período ou de diferentes períodos atendendo aos seus principais contidos, sinala os seus trazos característicos definitorios e pon todo en relación co contexto histórico, cultural e sociolingüístico do período ou períodos.	Compara un texto poético de Luz Pozo Garza, <i>O paxaro na boca</i> , con outro de Antón Tovar, <i>Agora, agora</i> , para analizar o sentimento amoroso na poesía intimista deses autores. Analiza comparativamente os personaxes de dous textos literarios de Álvaro Cunqueiro recollidos no seu libro <i>Escola de Menciñeiros</i> .		CCL
	• h • l	B5.3. Lecturas expresivas e comprensivas, audicións e lecturas dramatizadas de textos narrativos, poéticos, teatrais e ensaísticos representativos da literatura galega de 1916 ata a actualidade.	B5.3. Ler expresiva e comprensivamente, facer audicións e ler dramatizadamente textos narrativos, poéticos, teatrais e ensaísticos da literatura galega de 1916 ata a actualidade.	LGLB5.3.1. Le expresiva, comprensiva e/ou dramatizadamente textos narrativos, poéticos, teatrais e ensaísticos representativos da literatura galega de 1916 ata a actualidade.	Le expresivamente unha escolma de poemas dedicados por Celso Emilio Ferreiro, Luz Pozo Garza e Antón Tovar ás súas parellas sentimentais Logo de reconstruír as intervencións do xuíz nun fragmento de <i>A esmorga</i> , de Eduardo Blanco Amor, le o fragmento cun compañeiro e valora a impresión estética que causa.	EOE ECC	CCL
				LGLB5.3.2. Participa con proveito de audicións de textos narrativos, poéticos, teatrais e ensaísticos representativos da literatura galega de 1916 ata a actualidade e escribe/debate, argumentadamente, sobre os seus valores literarios.	Participa nunha audición do poema <i>Irmaus</i> , de Celso Emilio Ferreiro, interpretada por Fuxan os Ventos e analiza a relación entre o poema e a canción.	CA ECC	CCL
	• b • h • l	B5.4. Elaboración de traballos individuais e/ou en grupo nos que se describan e analicen textos literarios representativos da literatura galega de 1916 ata a actualidade.	B5.4. Elaborar traballos individuais e/ou en grupo nos que se describan e analicen textos representativos da literatura galega de 1916 ata a actualidade.	LGLB5.4.1. Elabora traballos individual e/ou colectivamente nos que se describen e analizan textos representativos da literatura galega de 1916 ata a actualidade.	Busca información sobre os bandos, o seu contido e a súa estrutura, para analizar o poema <i>Bando</i> , de Manuel María. Busca información sobre a estrutura das ladaíñas para analizar un poema de Uxío Novoneyra. Busca información sobre algúns dos máis importantes guerrilleiros galegos para comprender mellor o poema <i>Epitalamio 2</i> , de Xosé Luís Méndez Ferrín.	TIC EOE CL	CCL

	<ul style="list-style-type: none"> • e • h • l 	B5.5. Consulta de fontes de información variadas e de recursos das TIC para a realización de traballos e cita axeitada destes.	B5.5. Consultar fontes de información variadas e recursos das TIC para a realización de traballos e cita axeitada destes.	LGLB5.5.1. Consulta fontes de información variadas para a realización de traballos e cita axeitada destas.	<p>Busca información sobre a biografía de Celso Emilio Ferreiro para responder axeitadamente a cuestións relacionadas coa súa obra.</p> <p>Busca información sobre o mito grego de Penélope para mellor interpretar o poema <i>Penélope</i>, de Xosé María Díaz Castro.</p> <p>Busca información en Internet e recolle, sobre todo entre os familiares e veciños de máis idade, lendas sobre a Santa Compañía ou a Estadea.</p>	TIC EOE CL	CCL
				LGLB5.5.2. Emprego de diferentes recursos das TIC para a realización de traballos e cita axeitada destes.	Realiza unha exposición sobre a Santa Compañía ou a Estadea na que se mostre o material recollido polos compañeiros de clase entre os familiares e veciños de máis idade e as características antropolóxicas comúns a ese tipo de relatos fantásticos.	EOE TIC	CCL CD
	<ul style="list-style-type: none"> • h • l • n 	B5.6. Creación ou recreación de textos de intención literaria partindo das características dos traballados na aula co fin de desenvolver o gusto pola escrita e a capacidade de expresión dos sentimentos e xuízos.	B5.6. Crear ou recrear textos de intención literaria partindo das características dos traballados na aula co fin de desenvolver o gusto pola escrita e a capacidade de expresión dos sentimentos e xuízos.	LGLB5.6.1. Crea ou recrea textos de intención literaria partindo das características dos traballados na aula.	<p>Logo de ler un fragmento de <i>A esmorga</i>, de Eduardo Blanco Amor, reconstrúe as intervencións do xuíz tendo en conta as respostas do inculcado.</p> <p>Escribe un retrato literario dun ser fantástico seguindo unhas instrucións.</p>	CL EOE	CCL CCEC

Lingua Galega e Literatura 4º ESO 3ª avaliación

	Obxe	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao mínimo consecución	El. Trans.	Compet
3ª AVALIACIÓN	Bloque 1. Comunicación oral. escoitar e falar.						
	d e h	B1.2. Comprensión e análise de textos publicitarios dos medios de comunicación audiovisual.	B1.2. Comprender e analizar textos expositivos e publicitarios, diferenciar neles información, opinión e persuasión.	LGB1.2.1. Distingue entre opinión e persuasión en mensaxes publicitarias orais e identifica as estratexias de enfatización.	Despois de ver unha mensaxe publicitaria distingue os elementos de persuasión e de opinión.	ECC	CCL CAA
				LGB1.2.2. Analiza os elementos verbais dos textos orais: no plano fónico (xogos fónicos), no plano morfosintáctico (condensación, concisión e economía) e no plano léxico-semántico (léxico connotativo, simbólico e atractivo para o receptor).	É capaz de analizar os elementos verbais dun texto publicitario.	EOE	CCL CSEIEE
				LGB1.2.3. Analiza os elementos non verbais, en especial a imaxe (mensaxe icónica) e o son (diálogo, ruídos e música), en anuncios publicitarios ou outro tipo de comunicacións orais.	É quen e analizar os elementos non verbais nas mensaxes publicitarias.	EOE	CCL CCEC
	d e h	B1.4. Comprensión, interpretación e valoración de textos orais de natureza diversa.	B1.4. Comprender, interpretar e valorar diferentes tipos de discursos orais.	LGB1.4.1. Identifica a intención comunicativa, a idea principal e as secundarias, de calquera texto oral, formal ou informal, producido na variante estándar ou en calquera das variedades dialectais.	Logo de escoitar unha gravación reconstrúe o anuncio que motiva a entrevista de traballo e determina se os datos que anotou a xerente da empresa sobre o candidato son correctos.	CA EOE ECC	CCL
	a c d h	B1.5. Desenvolvemento de habilidades de escoita activa, cunha actitude de interese, de cooperación e de respecto.	B1.5. Coñecer, usar e valorar a adecuación, a coherencia, a cohesión e a claridade expositiva, así como normas de cortesía nas intervencións orais propias da actividade educativa, tanto espontáneas como planificadas.	LGB1.5.1. Identifica os recursos que proporcionan adecuación, coherencia e cohesión ao discurso.	Recoñece os recursos que fornecen adecuación, coherencia e cohesión ao discurso.	EOE	CCL
				LGB1.5.2. Coñece e aplica as normas que rexen a cortesía na comunicación oral e respecta as opinións alleas.	Sabe aplicar as normas de cortesía e respecta as opinións alleas.	EOE	CCL CSC
				LGB1.5.3. Recoñece a importancia dos aspectos prosódicos (entoación, pausas, ton, timbre e volume), a linguaxe corporal adecuada (mirada e posición do corpo), así como o autocontrol das emocións ao falar en público.	Ten en conta os aspectos prosódicos, a linguaxe corporal e controla as emocións ao falar en público.	EOE ECC	CCL CSC CSIEE
	h o	B1.7. Producción de discursos orais, en intervencións espontáneas, adecuados á situación e á intención comunicativa desexada, con coherencia, cohesión e corrección.	B1.7. Producir textos orais, en intervencións espontáneas, adecuadas á situación e á intención comunicativa desexada, con coherencia, cohesión e corrección.	LGB1.7.1. Produce textos orais, en intervencións espontáneas, adecuadas á situación e á intención comunicativa desexada, con coherencia, cohesión e corrección.	É quen de producir un texto oral ou participar en conversas tendo en conta a intención comunicativa con coherencia, cohesión e corrección.	EOE E	CCL CSC

				LGB1.7.2. Participa con fluidez nas intervencións orais espontáneas respectando as regras morfosintácticas desta lingua, en especial a colocación do pronome átono, así como a fonética galega (pronuncia das sete vogais, n velar e fonema fricativo palatal xordo).	Participa en conversas ou debates con fluidez e respectando as regras morfosintácticas e a fonética da nosa lingua.	E EOE	CCL
				LGB1.7.3. Emprega nas intervencións orais espontáneas expresións propias do galego: infinitivo conxugado e fraseoloxía adecuada.	Sabe empregar nas súas producións orais o infinitivo conxugado.	EOE	CCL
				LGB1.7.4. Emprega nas intervencións orais espontáneas un léxico rico e variado.	Nas súas producións orais emprega un léxico rico e variado.	EOE	CCL
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ b ▪ e ▪ g ▪ h ▪ o 	B1.9. Coñecemento e uso progresivamente autónomo das estratexias necesarias para a produción de textos orais, de técnicas para aprender a falar en público e uso das TIC.	B1.9. Realizar exposicións orais planificadas e claras de traballos e de informacións de actualidade, coa axuda das TIC.	LGB1.9.1. Planifica a produción oral, estrutura o contido, revisa os borradores e esquemas.	Planifica unha entrevista de traballo xunto cun compañeiro, acordan o perfil dos personaxes que van interpretar, ordenan as partes en que se estruturará a entrevista, preparan as preguntas e as respostas que realizarán ao longo da entrevista e deciden que dúbidas formulará o candidato antes de despedirse.	E EOE	CAA CCL
				LGB1.9.2. Presenta os contidos de forma clara e ordenada e con corrección gramatical.	Representa a entrevista de traballo con claridade expositiva.	EOE	CCL
				LGB1.9.3. Utiliza o rexistro adecuado á situación comunicativa.	Representa a entrevista de traballo usando o rexistro adecuado.	EOE	CCL
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ h 	B1.10. Aplicación dos coñecementos gramaticais á avaliación e mellora da expresión oral e recoñecemento en exposicións orais propias e alleas das dificultades expresivas	B1.10. Aplicar os coñecementos gramaticais á avaliación e mellora da expresión oral e recoñecer en exposicións orais propias e alleas as dificultades expresivas.	LGB1.10.1. Recoñece erros (incoherencias, repeticións, ambigüidades, pobreza léxica, erros fonética e entoación inadecuada) nos discursos propios e alleos para evitalos nas súas producións.	Acepta as críticas dos compañeiros para mellorar e é quen de propor suxestións para mellorar aos seus compañeiros.	ECC	CCL CAA

	<ul style="list-style-type: none"> a c d h 	B1.11. Participación activa e argumentada en debates nos que se expresen opinións acerca dun tema de actualidade.	B1.11. Participar activa e argumentadamente en debates nos que se expresen opinións acerca dun tema de actualidade.	LGB1.11.1. Desenvolve argumentos de forma comprensible e convincente e comenta as contribucións das persoas interlocutoras.	<p>Participa nun debate sobre a influencia das TIC nas nosas vidas en que desenvolve argumentos de forma comprensible e convincente.</p> <p>Logo de ler un texto de Teresa Moure participa nun debate en que reflexiona sobre a necesidade transmitir a través da educación unha forte conciencia ecolóxica e para a rebeldía.</p> <p>Participa nun debate sobre o futuro do galego ou sobre a visibilización das mulleres en diferentes ámbitos achegando abundantes datos que expón de xeito convincente.</p> <p>Logo de ter analizado os anuncios dun xornal e investigado sobre a linguaxe sexista no Observatorio sobre a igualdade, participa nun debate sobre a ética publicitaria e os dereitos das mulleres e dos colectivos minoritarios.</p> <p>Logo de buscar información sobre o proceso de construción de encoros que mobilizou á cidadanía galega no pasado en lugares como Castrelo do Miño ou As Encrobas, participa nun debate sobre as grandes obras de envergadura civil (encoros...) dende unha perspectiva da ecoloxía social.</p>	E CL ECC IEHM PI PRPC	CCL CAA
	Lingua Galega e Literatura. 4º ESO. 3ª avaliación						
	Obxe	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao mínimo consecución	El. Trans.	Compet
Bloque 2. Comunicación escrita.Ler e escribir.							

<ul style="list-style-type: none"> • b • f • h 	B2.1. Uso de técnicas e estratexias que facilitan a lectura comprensiva e crítica de textos.	B2.1. Empregar estratexias e técnicas que faciliten a lectura comprensiva e crítica dos textos	LGB2.1.1. Emprega pautas e estratexias que facilitan a análise do contido (resumos, cadros, esquemas e mapas conceptuais).	A partir da lectura dun texto literario de Rosa Aneiros e da observación dunhas viñetas alusivas ao texto, fai un resumo cronolóxico do texto, relaciona as imaxes co texto e explica a conexións que existen entre os dous protagonistas do relato.	CL	CCL CAA
			LGB2.1.3. Elabora o esquema xerarquizado de ideas dun texto.	Le algúns fragmentos do Código Deontolóxico do Xornalismo Galego e analiza a súa estrutura formal e a organización xerárquica das ideas expostas. Logo de ler as propostas que fai Raquel C. Pico para modernizar a celebración do Día das Letras Galegas, é quen de realizar un resumo de cada unha delas e de crear un slogan que sintetice o seu contido.	CL EOE	CCL
			LGB2.1.4. Deduce información global do texto a partir de contidos explícitos e implícitos.	Analiza e le comprensivamente un texto literario de Rosa Aneiros e obtén a información precisa para reflexionar sobre varias cuestións relacionadas coas TIC, a emigración e as viaxes. Le comprensivamente un Decálogo para ser lingüisticamente sostible e indica que tipo de texto prescriptivo é que trazos o caracterizan. Deduce unha serie de datos obxectivos trala lectura dunha publlirreportaxe e valora a súa importancia.	CL ECC	CCL

			LGB2.1.5. Entende o significado de palabras propias do rexistro culto e incorpóraas ao seu discurso.	Entende o significado de estranxeirismos empregados por Rosa Aneiros nun texto literario e incorpóraos ao seu léxico. Recoñece as características dunha publirreportaxe e distingue no texto entre información e persuasión.	CL EOE	CCL CAA
• d • e • h	B2.2. Comprensión e interpretación de textos propios da vida cotiá relacionados co ámbito laboral, administrativo e comercial.	B2.2. Comprender e interpretar textos escritos propios da vida cotiá pertencentes ao ámbito laboral, administrativo e comercial.	LGB2.2.2. Comprende, interpreta e valora textos propios da vida cotiá pertencentes a distintos ámbitos: laboral (currículo, carta de presentación, ficha de contratación en empresas e redes sociais de procura de emprego, contrato, nómina e vida laboral), administrativo (carta administrativa e solicitude ou instancia) e comercial (carta comercial, carta de reclamación e impreso administrativo de reclamación).	Identifica os elementos e a estrutura dun contrato e determina os elementos necesarios. Explica, a partir da análise dun contrato, se as persoas que asinan un contrato sempre o fan no seu propio nome e se ten que haber conformidade entre as partes para asinar un contrato.	EOE ECC	CCL CSC
• d • e • h	B2.4. Comprensión e interpretación de textos argumentativos.	B2.4. Comprender e interpretar textos argumentativos.	LGB2.4.4.2. Elabora a súa propia interpretación a partir dos argumentos expresados nun texto.	Elabora a súa propia opinión con respecto ás que sostén Raquel C. Pico en relación co día das Letras Galegas. Elabora a súa propia opinión con respecto ás que sostén Xavier Navaza nun texto sobre as modernas estratexias publicitarias e recoñece a postura do propio autor ante o tema que analiza.	ECC CL	CCL
• d • e • h	B2.5. Comprensión e interpretación de textos xornalísticos de opinión: carta ao director, editorial, columna e artigo de opinión.	B2.5. Comprende e interpreta textos xornalísticos de opinión: carta ao director, editorial, columna e artigo de opinión.	LGB2.5.2. Valora a intención comunicativa dun texto xornalístico e distingue entre información, opinión e persuasión.	Recoñece as características dunha publirreportaxe e distingue no texto entre información e persuasión. Identifica a intención comunicativa dunha publirreportaxe sobre a cartografía dixital. Analiza unha publirreportaxe para identificar as súas características lingüísticas e os mecanismos de persuasión empregados para vender un produto (unha app).	CL ECC	CCL CSC

	<ul style="list-style-type: none"> • d • e • h 	B2.6. Comprensión e interpretación das mensaxes explícitas e implícitas que transmiten os textos publicitarios dos medios de comunicación.	B2.6. Comprende e interpreta as mensaxes explícitas e implícitas que transmiten os textos publicitarios dos medios de comunicación.	LGB2.6.1. Comprende e interpreta as mensaxes explícitas e implícitas que transmiten os textos publicitarios dos medios de comunicación (anuncios).	Comprende e interpreta as mensaxes que transmiten os textos dunha serie de anuncios publicitarios, sinala que tipo de publicidade representa cada anuncio e explica a relación que existe entre as imaxes dos anuncios e o seu contido.	CL	CCL CSC
				LGB2.6.2. Reflexiona e ten unha postura crítica ante as mensaxes persuasivas que proveñen dos medios de comunicación.	Reflexiona e ten unha postura crítica ante as mensaxes persuasivas de determinadas campañas publicitarias e da súa idoneidade. Logo de ler algúns fragmentos do Código Deontolóxico do Xornalismo Galego, reflexiona sobre a necesidade de que os profesionais da información regulan a súa actividade de acordo cun decálogo deontolóxico.	ECC CL	CCL CSC
	<ul style="list-style-type: none"> • c • d • h 	B2.7. Lectura crítica e reflexiva que permita identificar usos lingüísticos discriminatorias.	B2.7. Identificar os usos lingüísticos que conteñan prexuízos ou mensaxes discriminatorias.	LGB2 7.1. Reflexiona sobre os usos lingüísticos que levan implícitos prexuízos ou mensaxes discriminatorias.	Reflexiona sobre os usos lingüísticos e outras prácticas non orais que levan implícitos prexuízos ou mensaxes discriminatorias contra as mulleres.	ECC IEHM PI	CCL CSC
				LGB2.7.2. Detecta prexuízos e mensaxes discriminatorias implícitas nos textos de medios de comunicación con especial atención á publicidade.	Analiza a publicidade dun xornal ou revista dende un punto de vista ético.	ECC	CCL CSC

<ul style="list-style-type: none"> • b • e • f • h 	B2.8. Uso autónomo dos recursos que ofrecen as bibliotecas e as TIC para obter información complementaria.	B2.8. Usar e seleccionar materiais de consulta das bibliotecas e doutras fontes de información impresa ou en formato dixital.	LGB2.8.1. Selecciona contidos, analiza información e extrae conclusións a partir da consulta de materiais en distintos soportes.	<p>Usa os recursos que lle ofrecen as bibliotecas e as TIC para seleccionar información sobre a masonería: a súa orixe, masóns famosos, a presenza da masonería en Galicia, a contribución da masonería á cultura universal e a persecución da masonería.</p> <p>A raíz da lectura dun texto de Raquel C. Pico a respecto da celebración do Día das Letras Galegas, fai unha investigación sobre o número de autoras que existen na literatura galega e valora a visibilización das mulleres nese ámbito e analiza se ocorre o mesmo noutras disciplinas.</p>	TIC IEHM CL	CCL CD CSC
<ul style="list-style-type: none"> • b • f • h 	B2.9. Uso de técnicas e estratexias para producir textos escritos adecuados, coherentes e ben cohesionados desde o punto de vista comunicativo (planificación, organización, redacción e revisión).	B2.9. Empregar estratexias e técnicas axeitadas para producir escritos adecuados, coherentes e ben cohesionados desde o punto de vista comunicativo (planificación, organización, redacción e revisión).	<p>LGB2.9.1. Utiliza distintas técnicas de planificación para organizar o seu discurso (diferentes tipos de esquemas e mapas conceptuais).</p> <p>LGB2.9.3. Ordena as ideas e estrutura os contidos en unidades sintácticas consecutivas e encadeadas con conectores e outros elementos de cohesión.</p> <p>LGB2.9.5. Revisa o texto para comprobar que a organización dos contidos do texto é correcta e que non se cometen erros ortográficos, gramaticais, de formato ou de presentación.</p>	<p>Planifica a redacción dun decálogo: elixe un tema, establece un conxunto de normas, elixe símbolos ou debuxos que ilustren as normas e establece unhas pautas para a redacción das normas.</p> <p>Escrebe as normas dun decálogo empregando un rexistro adecuado en relación coa función do texto.</p> <p>Revisa o texto do decálogo que vén de escribir para asegurarse de que non contén erros ortográficos nin gramaticais.</p>	E EOE ECC	<p>CCL</p> <p>CCL</p> <p>CCL</p>
<ul style="list-style-type: none"> • b • e • f • h 	B2.10. Utilización das TIC para corrixir e mellorar a presentación dos escritos, para difundir os textos propios, coñecer outros alleos e intercambiar opinións.	B2.10. Empregar as TIC para corrixir e mellorar a presentación dos escritos, para difundir os textos propios, coñecer outros alleos e intercambiar opinións.	LGB2.10.1. Usa as TIC para a corrección dos textos: corrector ortográfico do procesador de textos, dicionarios en liña e outras páxinas especializadas no estudo da lingua galega.	Emprega as TIC para corrixir o texto do decálogo que vén de redactar.	TIC ECC EOE	CCL CD CAA

		opinións.		<p>LGB2.10.2. Usa procesadores de textos para mellorar a presentación dos seus escritos, especialmente na presentación dos seus traballos educativos, atendendo a cada unha das funcionalidades de cada elemento: encabezamento e pé de páxina, numeración de páxinas, índice, esquemas etc.</p>	<p>Usa procesadores de texto e outros recursos informáticos para realizar, xunto cos seus compañeiros – organizados en pequenos grupos–, unha presentación sobre a masonería, en que se explique a súa orixe, se mencionen algúns masóns famosos, se mencione a presenza da masonería en Galicia e se analice a contribución da masonería á cultura universal e a súa persecución.</p> <p>Edita o decálogo cun procesador de textos para mellorar a súa presentación e incluír símbolos e debuxos que ilustren as normas que recolle o decálogo.</p>		CCL CD
				<p>LGB2.10.3. Usa as TIC como medio de divulgación de textos propios, de coñecemento doutros alleos e de intercambio de opinións.</p>	<p>Emprega as TIC para documentarse sobre o tema elixido para redactar un decálogo.</p>		CCL CD CSC
	<ul style="list-style-type: none"> • b • e • h 	<p>B2.11. Producción, en soporte impreso ou dixital, de textos propios da vida cotiá pertencentes ao ámbito laboral, administrativo e comercial.</p>	<p>B2.11. Producir, respectando as súas características formais e de contido, textos propios da vida cotiá pertencentes a distintos ámbitos tanto en formato papel como dixital: laborais, administrativos e comerciais.</p>	<p>LGB2.11.1. Produce, respectando as súas características formais e de contido, e en soporte tanto impreso como dixital, textos propios da vida cotiá pertencentes a distintos ámbitos: laboral (currículo, carta de presentación, ficha de contratación en empresas e redes sociais de procura de emprego), administrativo (carta administrativa e solicitude ou instancia) e comercial (carta comercial, carta de reclamación e impreso administrativo de reclamación).</p>	<p>Engádelle a un contrato laboral unha nova cláusula.</p>	EOE TIC	CCL CD CSC
	<ul style="list-style-type: none"> • b • e • h 	<p>B2.13. Composición en soporte impreso ou dixital de textos argumentativos, redactados a partir da información obtida de distintas fontes.</p>	<p>B2.13. Producir en soporte impreso ou dixital textos argumentativos, redactados a partir da información obtida de distintas fontes.</p>	<p>LGB2.13.2. Crea, en soporte impreso ou dixital, un texto argumentativo propio a partir dun tema dado sen documentación previa.</p>	<p>Logo de ler o Decálogo para ser lingüisticamente sostibles, engádelle dúas novas propostas que axudarían a protexer o galego na actualidade.</p>	CL CD EOE	CCL CD

3ª A V. V A L I A C I Ó N	• d • h	B2.14. Valoración da escritura como un instrumento de aprendizaxe, de relación social e enriquecemento persoal.	B2.14. Valorar a escritura como un instrumento moi útil na aprendizaxe, nas relacións sociais e no desenvolvemento do individuo.	LGB2.14.1. Identifica e describe os valores da escritura non só como una ferramenta para organizar os pensamentos senón tamén como un instrumento para relacionarse cos demais e enriquecerse como persoa.	Unha vez completado o decálogo, intercámbiao cos seus compañeiros co obxecto de avaliar se resultan útiles e de achegar suxestións para melloralos.	ECC	CCL CSC CCEC
	Lingua Galega e Literatura . 4º ESO. 3ª avaliación						
3ª A V. V A L I A C I Ó N	Obxe	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao mínimo consecución	El. Trans.	Compet
	Bloque 3 .Funcionamento da lingua.						
3ª A V. V A L I A C I Ó N	• b • e • l	B3.1. Recoñecemento, explicación e uso de léxico suficientemente amplo e preciso, con incorporación de fraseoloxía e de vocabulario temático.	B3.1. Recoñecer e explicar os valores de léxico preciso de diferentes categorías gramaticais, así como da fraseoloxía.	LGB3.1.1. Recoñece, explica e usa un léxico amplo e preciso de diferentes categorías gramaticais.	Entende o significado de estranxeirismos empregados por Rosa Aneiros nun texto literario e incorpóraos ao seu léxico coa súa equivalencia en galego. Coñece o sinónimo de diferentes palabras. Coñece a diferenza de significado entre ‘recorrer’ e ‘percorrer’. Recoñece a relación de oposición entre varias palabras e indica se son antónimos recíprocos ou complementarios. Escribe antónimos empregando prefixos con significado de oposición. Coñece e explica os significados de varias palabras polisémicas e homónimas. Coñece o significado de varias palabras con prefixos gregos que comezan coa grafía <i>h</i> . Coñece o significado de cada un dos termos de palabras homófonas con <i>h</i> e sen <i>h</i> . Indica os hiperónimos dunha serie de palabras. Coñece diferentes hipónimos dun hiperónimo.	EOE	CCL CAA

				LGB3.1.2. Recoñece, explica e usa fraseoloxía diversa da lingua galega nas súas producións orais e escritas.	Recoñece e explica o significado de varias expresión empregadas por Rosa Aneiros nun texto literario. Coñece o significado dalgunhas expresións latinas e a forma galega correspondente. Explica o significado de diferentes expresións galegas ('o saber non ocupa lugar'...), e indica o significado común que comparten. Coñece o significado dunha serie de expresións relacionadas co consumo (por xunto; dar gato por lebre...).	EOE	CCL CAA
▪ b ▪ e ▪ i	B3.3. Recoñecemento, explicación e uso dos procedementos de creación de palabras.	B3.3. Recoñecer e explicar os procedementos de creación de palabras, os valores dos morfemas e as súas posibilidades combinatorias para crear novos termos e identificar a súa procedencia grega ou latina.	LGB3.3.1. Recoñece e explica os procedementos de creación de palabras.	Analiza morfoloxicamente unha serie de palabras da familia léxica de cultura e indica se son simples, compostas, derivadas ou parasintéticas.	EOE	CCL CAA	
			LGB3.3.2. Crea palabras novas utilizando os procedementos de creación léxica.	Escrebe antónimos empregando prefixos con significado de oposición.		CCL CAA	
			LGB3.3.4. Identifica a procedencia grega ou latina de prefixos e sufixos habituais no uso da lingua galega.	Identifica a procedencia árabe de diferentes vocábulos e coñece o seu significado e propón un sinónimo. Forma palabras con prefixos gregos que comezan coa grafía <i>h</i> e indica o seu significado.		CCL	

	<ul style="list-style-type: none"> • b • e 	B3.6. Aplicación e valoración das normas ortográficas e morfolóxicas da lingua galega.	B3.6. Aplica e valora as normas ortográficas e morfolóxicas da lingua galega.	LGB3.6.1. Aplica correctamente as normas ortográficas e morfolóxicas da lingua galega nos discursos orais e escritos.	<p>Coñece e aplica as regras ortográficas do galego en relación co son B e a grafía b e v,x,h e o dígrafo ll.</p> <p>Coñece as diferenzas de significado de distintos pares de palabras homófonas (botar/votar...).</p> <p>Recoñece a palabra axeitada nun par de parónimos con s e con x (estremo/extremo...).</p> <p>Indica a realización sonora que representa a letra x en diferentes palabras.</p> <p>Recoñece a palabra axeitada nun par de parónimos con ll e con i (fallas/faia...).</p> <p>Coñece e aplica correctamente as regras ortográficas na redacción dun ditado.</p>	EOE CA	CCL CAA
	<ul style="list-style-type: none"> • b • e 	B3.8. As principais regras de combinación impostas polos predicados en función dos seus argumentos; estruturas sintácticas e tipos de oración segundo a natureza do predicado.	B3.8. Recoñecer e usar enunciados e oracións, identificando as principais regras de combinación impostas polo verbos.	<p>LGB3.8.4. Clasifica oracións segundo a natureza do predicado.</p> <p>LGB3.8.5. Usa a terminoloxía sintáctica correcta.</p>	<p>Recoñece as diferentes clases de proposicións adverbiais impropias.</p> <p>Distingue entre proposicións adverbiais propias e impropias.</p> <p>Constrúe oracións con proposicións adverbiais condicionais, causais e finais a partir de pares de enunciados.</p> <p>Transforma e completa diferentes proposicións adverbiais.</p> <p>Identifica e clasifica as oracións compostas dun texto.</p> <p>Analiza oracións sintacticamente.</p>	EOE	<p>CCL</p> <p>CCL</p>

	• e • h	B3.9. Recoñecemento e uso reflexivo dos nexos e conectores textuais máis comúns, en particular os de causa e consecuencia, os de condición e hipótese e os conclusivos, e mais dos mecanismos de cohesión textual.	B3.9. Recoñecer, explicar e usar os nexos textuais de causa, consecuencia, condición, hipótese e os conclusivos, así como os mecanismos gramaticais e léxicos de cohesión interna.	LGB3.9.1. Recoñece, explica e usa os nexos textuais de causa, consecuencia, condición, hipótese e os conclusivos, así como os mecanismos gramaticais e léxicos de cohesión interna.	Propón alternativas para substituír unha serie de termos que se repiten nun texto de Xavier Navaza. Escribe un texto de tema libre prestando especial atención á adecuación, á coherencia, á cohesión e á corrección en que empregue, ademais, diferentes tipos de marcadores do discurso.	ECC EOE	CCL CAA
	• e	B3.10. Identificación da estrutura dun texto, a construción dos parágrafos e a vinculación e progresión temáticas en textos alleos e propios, e elaboración de textos de acordo con estes parámetros.	B3.10. Identifica adecuadamente en textos alleos e propios a estrutura, a construción e xustificación dos parágrafos, a vinculación e progresión temáticas, e elabora textos de acordo con estes parámetros.	LGB3.10.1. Identifica a estrutura do texto, en construcións propias e alleas.	Logo da lectura dun texto literario de Rosa Aneiros, identifica a súa estrutura e explica a conexión que existe entre os dous protagonistas do relato ao longo do espazo-tempo. Identifica a estrutura e as propiedades dun texto . Redacta varios textos sinxelos que se adecúan ás características de adecuación, coherencia, cohesión e corrección dun texto. Xustifica porque unha viñeta de Davila pode ser un texto coherente.	CL EOE ECC	CCL
	• b • e	B3.12. Adecuación dos textos en función do contexto, do tema e do tipo de texto.	B3.12. Xustifica a adecuación dos textos, en función do contexto, do tema e do xénero e elabora producións propias cunha adecuación apropiada.	LGB3.12.2. Elabora producións lingüísticas cunha adecuación apropiada ao contexto, ao tema e ao xénero textual.	Crea un anuncio integrado por un slogan e unha imaxe co que pretende sensibilizar á xente sobre unha cuestión.	EOE	CCL
	Obxe	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao mínimo consecución	El. Trans.	Compet
	Bloque 4. Lingua e sociedade.						
3ª A V A L I A	• ñ • o	B4.3. A lusofonía nas linguas do mundo no século XXI.	B4.1. Valorar as linguas como medios de relación interpersonal e de sinal de identidade dun pobo, apreciar o plurilingüismo como expresión da riqueza cultural da humanidade e coñecer e describir o papel da lusofonía nas linguas do mundo no século XXI.	LGB4.1.3. Coñece os territorios que forman parte da comunidade lusófona e sabe describir a súa importancia dentro das linguas do mundo no século XXI.	Coñece os territorios que forman parte da comunidade lusófona e a importancia do portugués entre as linguas do mundo no século XXI e anota as vantaxes, para os galegos, de falarmos unha lingua tan próxima ao portugués	ECC	CCL CSC

C I Ó N	• ñ • o	B4.4. Situación sociolingüística de Galicia. A presenza da lingua galega nos principais ámbitos e contextos sociais e privados. Tendencias de evolución.	B4.2. Describir e analizar a situación sociolingüística de Galicia atendendo á presenza da lingua galega nos principais ámbitos e contextos sociais e privados así como ás tendencias de evolución.	LGB4.2.3. Analiza gráficas de distribución de linguas tirando conclusións nas que incorpora os seus coñecementos sociolingüísticos.	Analiza táboas de datos referentes ao uso do galego en diferentes contextos comunicativos (parella, amigos, profesorado, xefe) e tira consecuencia a respecto da situación do galego na actualidade.	ECC	CCL CSC CD
				LGB4.2.4. Describe a situación sociolingüística de Galicia e emprega a terminoloxía apropiada.	Organízase en equipos de traballo xunto con outros compañeiros da clase para realizar o seguimento do uso do galego dun xornal diario de tirada en papel e logo describe e analiza a situación do galego nese contexto.		CCL CSC
				LGB4.2.5. Analiza as tendencias de evolución da lingua galega a partir da situación sociolingüística actual.	Logo de consultar a información que ofrece a MNL sobre a situación do galego en diferentes ámbitos (xustiza, ensino e medios de comunicación), analiza o presente e o futuro da lingua galega neses contextos sociais.		CCL CSC
	• ñ • o	B4.5. Proceso de normalización. Desenvolvemento de actitudes positivas cara ao proceso de recuperación do galego, favorecendo o xurdimento de vínculos positivos cara ao seu uso. Consciencia da necesidade e das potencialidades de enriquecemento persoal e colectivo do uso normalizado da lingua galega.	B4.3. Identificar os elementos do proceso normalizador e adquirir vínculos positivos cara ao seu uso asumindo a importancia da contribución individual no desenvolvemento da lingua galega.	LGB4.3.3. Analiza a súa propia práctica lingüística e valora a importancia de contribuír individual e socialmente á normalización da lingua galega.	Analiza a súa propia práctica lingüística con respecto ao futuro do galego e completa un Decálogo para ser lingüisticamente sostibles con dúas novas propostas que axudarían a protexer o galego na actualidade. Analiza o papel do día das Letras Galegas no proceso histórico de normalización do galego.	ECC	CCL CSC

	<ul style="list-style-type: none"> • ñ • o 	<p>B4.9. Recoñecemento e valoración dos principais fenómenos que caracterizan as variedades xeográficas, diastráticas e diafásicas da lingua galega e da función da lingua estándar. Uso normalizado da variante dialectal propia da zona. Utilización e valoración da variante estándar da lingua en situacións de carácter formal.</p>	<p>B4.7. Recoñecer e valorar os principais fenómenos que caracterizan as variedades xeográficas, diastráticas e diafásicas da lingua galega e da función da lingua estándar.</p>	<p>LGB4.7.1. Recoñece os principais fenómenos que caracterizan as variedades xeográficas da lingua galega.</p>	<p>Recoñece nunha transcripción fonética os trazos dialectais dun bloque dialectal concreto.</p> <p>Escribe correctamente na variedade estándar do galego un texto dialectal transcrito foneticamente.</p> <p>Selecciona, de entre todos os textos recollidos polo proxecto ‘A Nosa Fala’, tres textos que pertencen aos tres bloques dialectais e, logo de analizalos e estudalos en compañía doutros membros do grupo, xustifica a que bloque dialectal pertence.</p> <p>Explica que é un dialecto e que tipo de fenómenos delimita una isoglosa</p>	<p>CA EOE ECC</p>	<p>CCL CSC</p>
				<p>LGB4.7.4. Valora as variedades xeográficas da lingua galega como símbolo de riqueza lingüística e cultural e rexeita fundamentadamente calquera prexuízo sobre a variación diatópica.</p>	<p>Rebate os prexuízos lingüísticos contra as variedades dialectais do galego con argumentos a favor da diversidade e da riqueza lingüística.</p>		<p>CCL CSC</p>
				<p>LGB4.7.5. Recoñece as variedades diastráticas e diafásicas da lingua galega e describe o influxo da situación sociolingüística nelas.</p>	<p>Recoñece en tres poemas diferentes de Chus Pato, Lupe Gómez e Yolanda Castaño en cal se emprega un rexistro cotián e un ton coloquial.</p> <p>Logo de ler un fragmento da novela <i>Polaroid</i>, de Suso de Toro, analiza o seu estilo lingüístico e recoñece un rexistro lingüístico máis próximo ao coloquial ca á linguaxe literaria.</p>		<p>CCL CSC</p>
	Obxe	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Grao mínimo consecución	El. Trans.	Compet
Bloque 5. Educación literaria.							

3ª	h	B5.1. Identificación e comprensión dos distintos períodos e xeracións da literatura galega de 1916 ata a actualidade.	B5.1. Identificar e comprender os distintos períodos e xeracións da literatura galega de 1916 ata a actualidade.	LGLB5.1.2. Comprende e explica razoadamente os distintos períodos da literatura galega de 1916 ata a actualidade sinalando os seus principais trazos característicos.	Explica os motivos polos que a novela <i>Memorias dun neno labrego</i> , de Xosé Neira Vilas, é unha obra fundamental da literatura galega. Explica en que consiste o cambio de tendencia que se produce na poesía galega a partir de 1976. Analiza as liñas temáticas da literatura galega xuvenil, especialmente as que abordan o tema dos conflitos armados. Analiza o papel do espectáculo teatral Barriga Verde e explica por que na etapa de posguerra as manifestacións teatrais galegas adoptaron preferentemente unha forma e un carácter popular.	ECC	CCL

<ul style="list-style-type: none"> h l 	<p>B5.2. Selección, lectura autónoma e comentario de obras representativas da literatura galega de 1916 ata a actualidade.</p>	<p>B5.2. Seleccionar, ler autonomamente e comentar obras representativas da literatura galega de 1916 ata a actualidade e relaciona o seu contido co contexto histórico, cultural e sociolingüístico de cada período.</p>	<p>LGLB5.2.2. Le autonomamente obras ou textos representativas da literatura galega de 1916 ata a actualidade, resume o seu contido, sinala os seus trazos característicos definitorios e relaciónaos co contexto histórico, cultural e sociolingüístico do período da literatura galega correspondente.</p>	<p>Logo de ler un fragmento da novela <i>A orella no buraco</i>, de María Xosé Queizán, indica con que técnica narrativa está escrita e analiza o personaxe.</p> <p>Despois de ler un fragmento da novela <i>Arrabaldo do norte</i>, de Xosé Luís Méndez Ferrín, explica os trazos presentes no texto reflicten o ambiente opresivo da sociedade franquista malia non referirse explicitamente a ela.</p> <p>Le un fragmento da novela <i>Historias de emigrantes</i>, de Xosé Neira Vilas, e analiza o contido do texto e relaciónao cunha das correntes da nova narrativa galega.</p> <p>Le un poema do libro <i>Seraogña</i>, de Alfonso Pexegueiro analiza o tema e os trazos característicos do seu contido.</p> <p>Despois de ler un poema do libro <i>Livro das devocións</i>, de Pilar Pallarés ou de <i>Os erros cometidos</i> de Lois Pereiro analiza o tema e o uso de recursos literarios.</p> <p>Logo de ler o poema <i>Odín</i>, de Eusebio Lorenzo Baleirón, sinala os trazos de culturalismo que atopa no poema .</p> <p>Le fragmentos de obras de Fina Casalderrey, Fernández Paz, Suso de de Toro e outros autores e analiza o narrador, personaxes, espazo e tempo.</p> <p>Le fragmentos de diferentes obras teatrais de autores dos séc. XX e XXI e analiza o contido, os personaxes...</p>	<p>CL EOE ECC IEHM</p>	<p>CCL</p>
--	--	---	--	---	------------------------------------	------------

				<p>LGB5.2.3. Comenta, de forma guiada ou libre, textos de obras da Literatura galega desde 1916 ata a actualidade, sinala os seus trazos característicos definitorios e relaciónaos co contexto histórico, cultural e sociolingüístico do período da literatura galega correspondente</p>	<p>Comenta, seguindo unha pautas, un fragmento da obra <i>Lugar</i>, de Raúl Dans, centrándose na análise da estrutura, do tema, do tratamento do tempo e do espazo, no uso das anotacións e no uso dun tempo recente para facer unha crítica dende a perspectiva da ecoloxía social á sociedade actual.</p>		CCL
				<p>LGLB5.2.4. Compara textos literarios dun mesmo período ou de diferentes períodos atendendo aos seus principais contidos, sinala os seus trazos característicos definitorios e pon todo en relación co contexto histórico, cultural e sociolingüístico do período ou períodos.</p>	<p>Analiza comparativamente a visión da infancia na narrativa galega a través da lectura de dous fragmentos literarios procedentes das novelas <i>Memorias dun neno labrego</i>, de Xosé Neira Vilas, e <i>Vento ferido</i>, de Carlos Casares, e determina as diferenzas que transmite un e outro texto, o xeito de describir o contexto social e o papel que xoga a violencia nun dos textos.</p> <p>Logo de ler tres poemas de Chus Pato, Lupe Gómez e Yolanda Castaño analiza o tratamento que dende a visión feminina ten na poesía galega posterior a 1976 unha serie de tema e de que xeito están tratados polas tres poetisas, analizando o contido, o uso de recursos lingüísticos e literarios.</p> <p>Logo de ler dous textos literarios distintos de Agustín Fernández Paz e de Fina Caslderrey, tira conclusións ao respecto da súa estrutura e uso das técnicas narrativas e reflexiona sobre se pertencen a un xénero en si mesmo ou deben incluírse entre os subxéneros temáticos da literatura en xeral.</p>		CCL

<ul style="list-style-type: none"> • b • h • l 	B5.4. Elaboración de traballos individuais e/ou en grupo nos que se describan e analicen textos literarios representativos da literatura galega de 1916 ata a actualidade.	B5.4. Elaborar traballos individuais e/ou en grupo nos que se describan e analicen textos representativos da literatura galega de 1916 ata a actualidade.	LGLB5.4.1. Elabora traballos individual e/ou colectivamente nos que se describen e analizan textos representativos da literatura galega de 1916 ata a actualidade.	Reflexiona sobre o impacto que supuxo para tantos galegos no pasado chegar a un mundo descoñecido e busca textos da nosa tradición literaria que reflectan a experiencia da emigración. Reflexiona, logo da lectura dun poema de Carlos Negro, sobre a situación da muller na sociedade.	ECC IEHM	CCL
<ul style="list-style-type: none"> • e • h • l 	B5.5. Consulta de fontes de información variadas e de recursos das TIC para a realización de traballos e cita axeitada destes.	B5.5. Consultar fontes de información variadas e recursos das TIC para a realización de traballos e cita axeitada destes.	LGLB5.5.1. Consulta fontes de información variadas para a realización de traballos e cita axeitada destas.	Busca información sobre Odín para comprender mellor unha poesía de Eusebio Lorenzo Baleirón. Busca información sobre Marcelo Caetano, a PIDE e a Revolución dos Caraveis. Busca información sobre o mito de Hamlet co gallo de establecer paralelismos entre a obra de Shakespeare e a de Álvaro Cunqueiro, quen incorpora outros mitos clásicos. Busca información sobre o proceso de construción de encoros que mobilizou á cidadanía galega no pasado (Castrelo do Miño, As Encrobas...).	TIC ECC	CCL
			LGLB5.5.2. Emprego de diferentes recursos das TIC para a realización de traballos e cita axeitada destes.	Logo de documentarse en Internet sobre a situación dos inmigrantes ilegais que chegan a Europa, reflexiona sobre a similitude entre a situación dos emigrantes galegos chegados a América e a dos inmigrantes actuais.	TIC ECC EOE	CCL CD

7.- Metodoloxía didáctica, incluíndo as estratexias a desenvolver polo profesorado, para acadar os estándares de aprendizaxe, así como a adquisición das competencias clave.

Dependendo de factores, tales como o nivel de coñecementos iniciais, a natureza propia do grupo, o ritmo de desenvolvemento dos contidos, a disposición do alumnado como grupo, utilizaranse uns ou outros procedementos didácticos. Preténdese que as distintas estratexias didácticas se amolden á natureza concreta do grupo para obter o maior rendemento posible no proceso de aprendizaxe do alumnado.

O ensino da lingua e da literatura debe axudar a ir consolidando a competencia comunicativa con actividades axeitadas ás capacidades do alumnado. Para iso, pártese de textos orais e escritos de diferentes tipoloxías e funcións creados para a comunicación.

Na comunicación oral procurarase que o alumnado sexa capaz de producir mensaxes axeitadas, coherentes, cunha fonética propia da nosa lingua, facendo fincapé naquelas formas predominantes na práctica escolar (resumos, exposicións, conversas,debates,lecturas en voz alta...)

A aprendizaxe realízase a partir de situacións reais nas que cumpra aplicar algunha técnica en concreto (resumo, esquema, comentario de texto...), co fin de desenvolver no alumnado a capacidade de saber aprender.

O discurso literario é un material imprescindible para fomentar o hábito de lectura, para enriquecer o léxico e para desenvolver a capacidade de comprensión e expresión. O comentario de textos que se practica en todas as unidades, constitúe un procedemento que contribúe á formación de lectores que desfruten cos textos e saiban explicalos e valoralos.

A reflexión sobre a lingua, tanto a nivel oral como escrito, ten por obxectivo principal axudar ó desenvolvemento da competencia lingüística.

Xa que a lingua é tamén un sistema de valores procurarase desterrar os estereotipos racistas, sexistas e de clase social así como calquera tipo de prexuízo lingüístico.

PRINCIPIOS METODOLÓXICOS

Procurarase que o alumnado vaia construíndo unha aprendizaxe significativa,que adquira actitudes que desenvolvan a súa autoestima e o respecto e tolerancia cara aos demais,que o leven a reflexionar sobre as súas propias ideas e actos.Buscarase a autonomía dos alumnos e alumnas para que sexan capaces de aprender .

ESTRATEGIAS DIDÁCTICAS

Con esta programación pretendemos desenvolver unha aprendizaxe significativa e individualizada,por iso cremos que a metodoloxia máis axeitada é a seguinte:

- Facer unha avaliación inicial do alumnado ó principio de curso e antes de cada unidade didáctica,para saber así cal debe ser o punto de partida.
- A clase debe orientarse cara á participación do alumnado,de modo que non se basee unicamente nas explicacións da profesora,senón que teña en conta as opinións e aportacións dos alumno/as.Deste modo as clases terán unha orientación práctica,intentando combinar sempre na clase as explicacións con actividades nas que o protagonista sexa o alumno/a.
- Se pretendemos que a clase sexa práctica será importante o traballo con textos. Estes son útiles para o estudo gramatical,para facer exercicios de comprensión e síntese e para o estudo literario.

- Non se debe esquecer a importancia da lingua oral nin limitar o seu estudo lingüístico ás manifestacións escritas.

- Nalgunhas tarefas poderase intentar o agrupamento de alumnos/as, así uns alumnos/as motivan aos outros, facilitando a aprendizaxe, ao tempo que se promoven actitudes de solidariedade e compañeirismo entre os membros do grupo.

- Os materiais que se poden empregar son moi variados ademais do Edixgal tamén o libro de texto considerado como referencia (en 3º e 4º ESO) e consulta pasando polas páxinas webs de exercicios interactivos, cancións, vídeos, libros de consulta e de lectura así como materiais preparados pola profesora. Estes materiais inclúen actividades de reforzo de cada unha das unidades, actividades de repaso das diferentes unidades, exercicios a partir de textos...

- Haberá un libro de lectura obrigatorio en cada unha das avaliacións. Dese libro terán que facer unha proba.

- Algunhas das tarefas que realizaremos son as seguintes:

- Lectura individual e silenciosa previa a calquera lectura expresiva.

- Lectura e comprensión de distintos tipos de textos como fin en si mesmos ou como medio para buscar información.

- Formular e resolver preguntas sobre un texto que fomenten a creatividade e o pensamento diverxente.

- Resumir ideas dun texto (principais, secundarias, establecer predicións...).

- Completar textos, engadir finais... etc.

- Elaborar resumos.

- Lectura e síntese de libros propostos por trimestre.

- Fortalecer o achegamento a outros soportes-audiovisuais e multimedia-e outras formas de lectura, ademais da do libro tradicional.

- Organización de actividades de tipo -maratón- de lecturas, en datas sinaladas.

- Participación do club de lectura do centro.

- Narración de contos e poemas.

- En principio os alumnos sentarán en fileiras, aínda que tamén se poderán formar grupos ou de dous en dous para traballar en equipo ou axudarse entre si.

- As clases terán lugar na aula, aínda que tamén se poderán utilizar outros espazos como a

Biblioteca ou a Aula de Informática.

8.- Materiais e recursos didácticos.

Neste curso académico 2022-2023 en principio imos ter E-DIXGAL en todos os cursos da ESO. Nesta materia a profesora en 2º ESO seguirá os contidos na orde en que veñen en E-DIXGAL pero elaborará, na maioría dos casos esquemas dos contidos, actividades, textos de comprensión elixidos por ela... En 4º da ESO continuamos co libro de texto Lingua e Literatura, Serie Comunica da Editorial Santillana Obradoiro, aínda que tamén se utilizará o material de E-DIXGAL como complementario.

Os libros de texto serán dados ao alumnado en préstamo ao comezo de curso.

A profesora empregará outros materiais moi diferentes: textos xornalísticos, descritivos, argumentativos, expositivos...; actividades de reforzo de ortografía, morfoloxía e sintaxe; visualización de filmes de diferentes temáticas para a elaboración de traballos ou debates...

9.- Procedemento para a avaliación inicial

Temporalización : realizárase nas primeiras semanas do curso .

Tipo de proba : a proba estará centrada nas competencias comunicativas do alumnado (expresión e comprensión lectora). Terá unha parte oral (unha presentación persoal, por exemplo) e unha parte escrita (comprensión dun texto, cuestións gramaticais, elaboración dun texto, léxico, ortografía).

Á parte disto, ao comezar o estudo de cada unidade formularanse unha serie de preguntas sobre o tema para saber cales son os coñecementos previos do alumno/a e adaptar as explicacións aos mesmos.

Información ás familias : informaranse a través do alumnado. Das valoracións de ditas probas informarase ao titor para que informe ás familias.

Consecuencias: os resultados destas probas non serán reflectidos na nota. Empregaranse para coñecer a competencia inicial do alumnado e así atender á diversidade (reforzos, apoios, ACIS); tamén para saber as fortalezas que se identifican no grupo ; os desempeños competenciais prioritarios no grupo en canto aos aspectos competenciais; os aspectos que se deben ter en conta á hora de agrupar ao alumnado para a realización de traballos...

10.- Procedemento de avaliación continua e final.

Temporalización : realizaranse como mínimo dúas probas escritas por avaliación.

Tipo de proba : avaliaranse parte dos estándares (léxico, ortografía, cuestións gramaticais, redacción de textos, preguntas teóricas de literatura e/ou sociolingüística e historia da lingua galega). Outros estándares serán avaliados en traballos individuais ou en equipo; as observacións feitas polo profesor no seu caderno de clase(traballo diario na aula, traballo fóra da aula, esforzo, participación, interese, actitude cara á materia, emprego da lingua galega, respecto , material, asistencia a clase ...) ; o caderno do alumno; probas orais e lectura en voz alta; proba escrita dun libro de lectura...

Criterios de cualificación. Nota avaliación

A cualificación de cada unha das avaliacións calcularase da seguinte maneira:

-Nota media das probas escritas que se cuantificarán con un 70%. Non se calculará a nota media con unha nota inferior ao 3. Terase en conta a corrección ortográfica e gramatical, descontando 0.05 por cada til e 0.1 por calquera outro tipo de erro (castelanismos, grafías...) até un total de 2 puntos en cada proba. A ausencia ás probas escritas deberá ser xustificada documentalmente.

-Textos escritos (redacción de diferentes tipos de textos e a proba sobre o libro de lectura) que se valoran con un 20%.

-Observacións feitas pola profesora no seu caderno de clase: traballo diario na aula; traballo fóra da aula; esforzo; participación (intervencións e preguntas pertinentes, orde nas roldas de intervención) ; interese; actitude cara á materia; emprego da lingua galega dentro e fóra da aula así como o uso correcto da mesma a nivel fonético, gramatical e léxico nas exposicións dun tema ou nas conversas ou debates; respecto ; material ; o hábito da lectura ; o interese polas producións literarias ; a asistencia a clase; o caderno de clase do alumno/a no que anotará os datos das explicacións, as actividades e exercicios propostos tamén rexistrará todo o que aconteza na aula:

postas en común, conclusión dos debates, vocabulario, análise de artigos, etc. A súa actualización e corrección formal permitirá avaliar o traballo, interese e grao de seguimento de tarefas do curso. Este apartado valórase con un 10%.

Recuperación das avaliacións: : realizarase unha proba escrita de recuperación por avaliación, na que se avaliarán todos os estándares das unidades estudadas na avaliación. Para acadar o aprobado haberá que acadar como nota mínima un 5. Se non se aproban estas probas, o alumno terá que presentarse ás probas finais de fin de curso.

AVALIACIÓN FINAL

Nota final : Para calcular a nota final en xuño farase a media das tres avaliacións. Non se calcula a media con unha cualificación inferior a 3. Para o alumnado que teña que facer a recuperación dalgunha avaliación a cualificación que se terá en conta será a da recuperación.

Proba final : realizarase unha proba final na última semana de clase do mes de xuño. A proba será escrita e nela avaliaranse todos os estándares. Para acadar o aprobado haberá que acadar como nota mínima un 5.

Os/as alumnos/as que teñan unha parte ou toda a materia suspensa terán que realizar un exame no que se avaliarán todos os estándares correspondentes á parte/s suspensas. Para obter unha cualificación de aprobado terá que acadar un 5 no exame.

Nesta nota final soamente se terá en conta a cualificación da proba escrita que se valolará con un 100%.

11. Procedemento para o seguimento e avaliación das materias pendentes.

O alumnado de pendentes deberá entregar as actividades que se lle indiquen en cada trimestre. De non entregar as tarefas feitas na data indicada pola profesora ou mal realizadas, o alumnado terá que facer un exame final de recuperación no mes de maio. Ao inicio do curso o Departamento de Lingua Galega e Literatura convocará ao alumnado coa materia pendente a unha reunión para proporcionarlle toda a información e iralle entregando as actividades de reforzo en cada unha das avaliacións. A profesora atenderá ao alumnado pendente durante un **recreo** para a resolución de dúbidas, entrega de actividades ....

12.- Indicadores de logro para avaliar o proceso de ensino e a práctica docente.

A avaliación do proceso de ensino e a práctica docente será continua ao longo do curso académico. Algúns dos indicadores para avaliar a nosa práctica docente serán:

1. Análise dos resultados obtidos nas avaliacións.
2. O grao de adquisición dos contidos por parte do alumnado.
3. A habilidade adquirida polo alumnado nos comentarios de textos.
4. O grao de interese e motivación do alumnado cara á materia.
5. O clima de convivencia observado na aula: relación profesora-alumnado, relación alumnado- alumnado.
6. Adecuación dos contidos ao nivel de coñecementos do alumnado.
7. O grao de adquisición da autonomía e capacidade crítica do alumnado no proceso de ensinanza-aprendizaxe.

13.-Indicadores de logro para avaliar a programación didáctica.

A avaliación do proceso de ensino-aprendizaxe e mesmo da programación será continua ao longo do curso académico, pero de xeito explícito levarase a cabo durante o proceso. Algúns indicadores para a avaliación da nosa práctica docente serán:

1. O desenvolvemento da Programación Didáctica no seu conxunto.
2. O grao de adecuación dos contidos aos obxectivos que se pretenden acadar.
3. O axuste entre a secuencialización dos contidos.
4. O axeitado da metodoloxía empregada.
5. Os resultados obtidos.
6. O interese amosado polo alumnado na materia.
7. A suficiencia e o axeitado dos recursos materiais empregados e dos exercicios prácticos realizados.
8. O axeitado dos contidos traballados ao nivel do alumnado.
9. O carácter das relacións entre profesores e alumnado, así como as relacións inter pares.
10. A regularidade e a calidade da relación cos pais e nais ou cos titores legais.
11. Descritores e desempeños competenciais.
12. Claridade nos criterios da avaliación.
13. Uso de diversas ferramentas de avaliación.
14. Adecuación das tarefas.

14.- Atención á diversidade.

As persoas temos moitas características comúns, pero aínda tendo en consideración todas estas similitudes, os seres humanos diferimos uns dos outros en moitos aspectos. As persoas non actuamos, sentimos nin pensamos da mesma forma. E por suposto, non temos todas as mesmas capacidades.

O ensino ten que ter presente que as diferenzas que hai entre o alumnado impiden conseguir obxectivos idénticos. Polo tanto, sen renunciar á existencia de obxectivos xerais e comúns, hai que considerar a necesidade de dispor de métodos de ensino alternativos segundo a diversidade do alumnado e segundo o ritmo de aprendizaxe.

Procuraremos ofrecer unha atención á diversidade, dentro do posible, tanto na programación como na metodoloxía.

Así farase dependendo de cada caso , unha distinción de niveis. Nun primeiro nivel presentarase as ideas xerais e básicas sobre un tema concreto, para pasar logo a un segundo nivel de profundización. O primeiro nivel deberá ser asimilado por todo o alumnado, en tanto que os contidos do segundo nivel poden ser traballados máis ou menos profundamente segundo as capacidades de cada alumno en concreto. As actividades de cada nivel deberán reflectir esa diversidade.

Unha serie de actividades servirán para comprobar o grao de comprensión dos contidos básicos por parte do alumnado e corrixir contidos mal aprendidos. Outra serie de actividades para comprobar a capacidade de xuízo crítico e de análise de problemans por parte do alumnado.

Partindo do proxecto curricular elaborado por cada profesor, haberá que realizar as adaptacións necesarias para atender a diversidade do alumnado. Para iso hai que delimitar os obxectivos mínimos que se quere lograr co alumnado e que lles permitan continuar o aprendizaxe. Unha vez decididos hai que ter en conta os diferentes recursos que posibilitan o tratamento da diversidade. Algúns poderían ser:

- Adaptar o material didáctico.
- Variar a metodoloxía segundo as necesidades de cada alumno e alumna.

- Propor actividades de aprendizaxe diferenciadas.
- Organizar grupos de traballo flexibles.
- Ampliar ou reducir bloques de contidos segundo o interese e a capacidade do alumnado.

Con esta programación pretendemos desenvolver unha aprendizaxe significativa e individualizada,por iso cremos que a metodoloxía máis axeitada é a seguinte:

-Facer unha avaliación inicial dos alumnos ó principio de curso e antes de cada unidade didáctica,para saber así cal debe ser o punto de partida.

Partindo da nosa programación facemos as adaptacións necesarias para atender a diversidade do alumnado do seguinte xeito:

- Adaptar o material didáctico, a metodoloxía e as actividades.
- Organizar grupos de traballo flexibles.
- Ampliar ou reducir bloques de contido seguindo interese a capacidade do alumnado.

15. Actividades complementarias e extraescolares.

1º TRIMESTRE

Celebración do Samaín. Concurso de Relatos Curtos de Terror.Colabora EDL

2º TRIMESTRE

Celebración do Entroido: concurso de receitas de cociña, carteis alusivos a esta data e concurso de disfraces. (Colabora EDL)

Día de Rosalía de Castro.Como vimos facendo estes últimos curso o alumnado coa axuda do profesor de Música musicará algún dos seus poemas. Tamén se lerán poemas da autora.

3º TRIMESTRE

Celebración do Día das Letras Galegas en colaboración co EDL cos seguintes actos:

- Realización e exposición de murais relacionados con esta data e co autor.
- Recital poético por parte do alumnado do centro
- Conferencia ou charla sobre o autor homenaxeado.

Realización dunha etapa do Camiño Primitivo. A finais de curso faremos unha etapa do Camiño Primitivo que pasa pola nosa vila,Castroverde. Comezaremos en Paradavella. Colabora o EDLingüística.

No 2º ou 3º trimestre o alumnado do 1º e 2º ciclo da ESO asistirá á representación dunha obra de teatro en Santiago de Compostela.

POSIBLES ACTIVIDADES PREVISTAS SEN CONFIRMACIÓN DE DATAS

-Tertulias literarias en colaboración coa Biblioteca do centro.Este curso as tertulias realizaranse na aula.As tertulias tamén se poderían facerno salón de actos.Mesmo ,se cadra, se fai algunha voluntaria pola tarde para o alumnado que queira participar.

-Asistencia a algún espectáculo en lingua galega (teatro, cine...)

-Conferencia por parte dalgún escritor, xornalista e tradutor ou persoa que traballe no proceso de normalización da lingua galega.

-Actividade plurianual . Ao longo deste curso académico faremos recompilación de frases feitas da nosa lingua e realización de murais das mesmas . Esta actividade complementarase co traballo noutros aspectos da nosa lingua (refráns, cantigas populares....)

-Elaboración de lemas en lingua galega e exposición de traballos realizados polo alumnado, coincidindo con datas sinaladas como o Samaín, Día da Paz,Día de Rosalía de Castro, Día da Muller Traballadora ... e exposición dos traballos realizados.

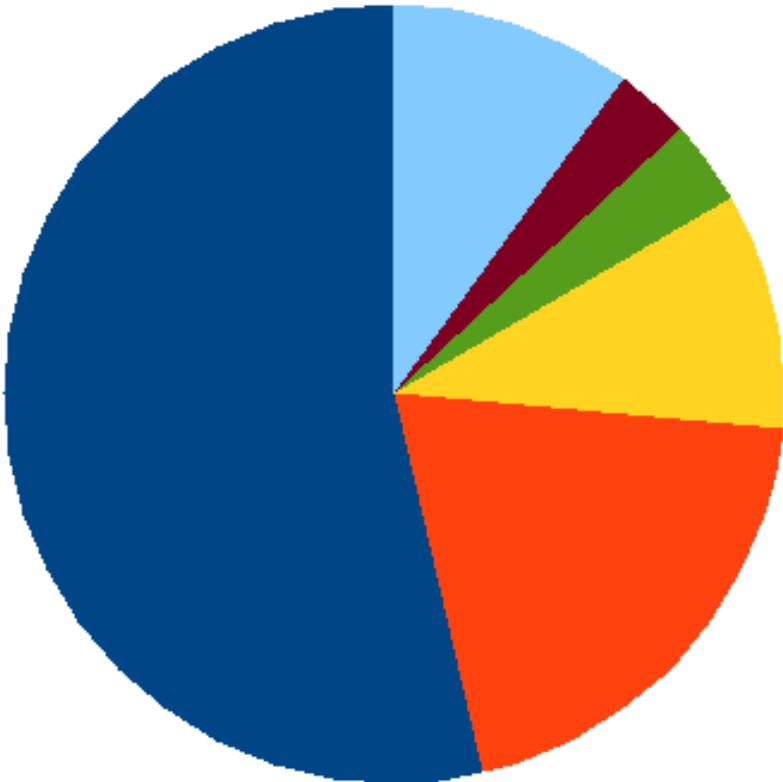
- Incluíranse tamén as actividades que ao longo do curso propoña a Consellería de Educación, así como a participación en concursos convocados por outros organismos (Concellos, centros escolares....)
- Representación,se é posible,dunha pequena peza teatral preparada polos alumnos.
- Participación en concursos que se correspondan cos nosos obxectivos.
- Obradoiro de teatro en galego.
- Visitar a cidade, vila ou casa natal dalgún escritor estudado durante o curso,visitando os lugares relacionados coa súa vida e obra.Especialmente os máis próximos a nós.
- Visitas que teñan como obxectivo que o alumno coñeza unha realidade distinta da súa,incluíndo neste apartado unha forma de falar galego distinta.
- Participación no “Proxecto Ríos” en colaboración co EDN e outros departamentos para facer un estudo das árbores, plantas , animais que se atopan neste hábitat e facer unha listaxe dos seus nomes co nome científico e galego.

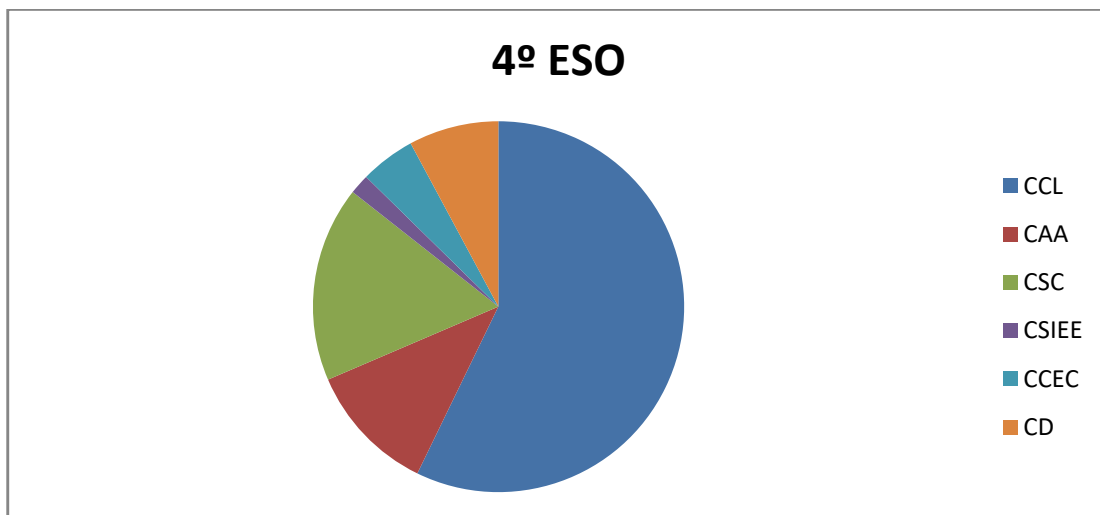
16.-Perfil competencial

2º ESO

- CCL
- CAA
- CSC
- CSIEE
- CCEC
- CD

17.- Mecanismos de revisión, avaliación e modificación da programación didáctica en relación cos resultados académicos e procesos de mellora.

A revisión, avaliación e modificación desta programación didáctica será trimestral. Para levar a cabo ditos procesos teranse en conta os indicadores de logro para a avaliación da programación recollidos nesta programación .

Castroverde, 7 de setembro de 2022

Asdo. Mª Remedios García Cortón